ସମିଧ

୧ମ ବର୍ଷ * ୮ମ ସଂଖ୍ୟା * ମେ, ୧୯୬୦ * ମୂଲ୍ୟ ୨୫ ନୂ: ପ:

ଓଡ଼ିଶାର ଦାବୀ

ଗଲାତ ମେ ପହିଲରୁ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଗୁଜରାଟ ଦୁଇଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ହେଲା । ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ ପ୍ରଥମରୁ ଭାଷା ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନର ଶପଥ ନେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ 'ପ୍ରଦେଶ ଜନ୍ମଲାଭ କରୁଚି— ଭାଷାକୁ ଭିତ୍ତିକରି । ଭାଷା ଭିତ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ କେତୋଟି ପ୍ରଦେଶ ପୁନଃ ଗଠିତ ହୋଇ ସାରିଚି । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଓଡ଼ିଙ୍ମେଖ ଭିତ୍ତିରେ ପୁନର୍ଗଠିତ କରିବାକୁ କୁହାଗଲା ବେଳେ କା ରସ ତୁଙ୍ଗ ନେତାମାନେ ନାନାପ୍ରକାର ଆଳ ଦେଖାଇ ତାଙ୍କିରଖରେ ଚାଲିଛନ୍ତି । ସଂପ୍ରତି ବିଦର୍ଭ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପାଇଁ ନାଗପୁରଠାରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲିଛି । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆନ୍ଦୋଳନ ହିଂସା ଆଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣ କଲେ, ଆନ୍ଦୋଳନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯେତେ ମହତ୍ ହୋଇଥାଉ ନା କାହିଁକି ଭାରତ ସରକାର ସେ ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଖରେ ମଥାନତ କରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ବାରମ୍ବାର ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ଅଳ୍ପଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଉନ୍ନତ ମଥା ନତ ହୋଇଛି ଆନ୍ଦୋଳନ ନିକଟରେ । ଏହାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଗୁଜରାଟ ଓ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଦେଶ । ଓଡ଼ିଶାର ଦାବୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ କଣ ଏହିପରି ଆନ୍ଦୋଳନ ଦରକାର ?

ସଂପାଦକ : ବାମନ ଚରଣ ଦାସ
ପରିଚାଳନା : ମହେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବେହେରା
ଅଫିସ : ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ

* ମଳୟ ପ୍ରତିମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ ।
* ମଳୟର ବାର୍ଷିକ ଦେୟ ଟ ୮ ୯ ଷାଣ୍ମାସିକ ଟ ୪ୟ ଓ ଖଣ୍ଡି ଟ ୦ୟ ।
* ଖଣ୍ଡିପିଛୁ ଟ ୦ୟ ଜମା ଦେଲେ—ଏଜେନ୍‌ସି ଦିଆଯାଏ । ଏଜେଣ୍ଟମାନେ ଯେଉଁ ମାସର ଦେୟ, ସେହି ମାସର ୨୫ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ନ ପଠାଇଲେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ପଠାଯାଏ ନାହିଁ ।
* ଏଜେଣ୍ଟ ଓ ଗ୍ରାହକମାନେ ମନିଅର୍ଡ଼ର କୁପନରେ ନିଜ ନାମ ଓ ଠିକଣା ପରିଷ୍କାର ରୂପେ ଲେଖିବା ଦରକାର ।

ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ଶତକଡ଼ା ୨୫ କମିସନ ଦିଆଯାଏ । ଶହେ ...ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ କମିସନ ...ଯାଏ ।

...ରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପନ୍ୟାସ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ । ...କମାନେ ଉପନ୍ୟାସ ଯେପରି ୧୦୦ ପୃଷ୍ଠା ମଧ୍ୟରେ ହୁଏ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ବିକ୍ରୟ କେନ୍ଦ୍ର—

ସାହିତ୍ୟ ସଂସାର ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା—

କବି ଓ ଔପନ୍ୟାସିକ ରସାନନ୍ଦ ସାହୁଙ୍କ

ଅନବଦ୍ୟ ରସ-ମଧୁର, ଭାବ-ବଧୁର

ଗୀତ କବିତା ସଙ୍କଳନ

ପ୍ରଣୟ-ଗୀତି

ମୂଲ୍ୟ—ଟ ୦ୟ୯

—ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ବାଣୀ ମନ୍ଦିର

ବିଷ୍ଟୁପୁର ବଜାର, ଜାମସେଦପୁର-୧

ରାଶିଫଳ ମେ ୧୯୭୦

ସଂପାଦନା:—ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି, ବୋଲଗଡ଼

ଗ୍ରହଚଳନ—ବୁଧ ତା ୨ ରିଖରେ ଅଶ୍ୱିନୀ ମେଷ ତା ୯ ରିଖରେ ଭରଣୀ ମେଷ ତା ୧୫ ରିଖରେ କୃତ୍ତିକା ମେଷ ତା ୧୭ ରିଖରେ କୃତ୍ତିକା ବୃଷ ତା ୨୧ ରିଖରେ ରୋହିଣୀ ବୃଷ ତା ୨୭ ରିଖରେ ମୃଗଶିରା ବୃଷ ତା୩୦ରିଖରେ ମୃଗଶିର ମିଥୁନକୁ ଚଳିବେ । ମଙ୍ଗଳ ତା ୩ ରିଖରେ ପୂର୍ବ ଭାଦ୍ରମୀନ, ତା ୬ ରିଖରେ ଉତ୍ତର ଭାଦ୍ର ମୀନକୁ ଚଳିବେ । ଶୁକ୍ର ତା ୯ ରିଖରେ ଭରଣୀ ମେଷ ତା ୧୯ ରିଖରେ କୃତ୍ତିକା ମେଷ ତା ୨୩ ରିଖରେ କୃତ୍ତିକା ବୃଷ ତା ୩୧ ରେ ରୋହିଣୀ ବୃଷକୁ ଚଳିବେ । ରବି ତା ୩ ରିଖରେ ଭରଣୀ ନକ୍ଷତ୍ର ତୃତୀୟ ପାଦ ତା ୬ ରିଖରେ ଭରଣୀ ନକ୍ଷତ୍ର ଚତୁର୍ଥ ପାଦ ତା ୧୦ ରିଖରେ କୃତ୍ତିକା ମେଷ ତା ୧୪ ରିଖରେ କୃତ୍ତିକା ବୃଷ ତା ୨୪ ରିଖରେ ରୋହିଣୀ ବୃଷକୁ ଚଳିବେ । ବୃହସ୍ପତି ଧନୁରେ, ଶନି ଧନୁରେ, ରାହୁ ସିଂହରେ ଓ କେତୁ କୁମ୍ଭରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଛନ୍ତି ।

ଶୁଭଦିନ—ମେ ୧ ଶଙ୍କର ଜୟନ୍ତୀ, ୫ରେ ସୀତା ନବମୀ, ୯ ରେ ସ୍ମାର୍ତ୍ତମତେ ନୃସିଂହ ଜନ୍ମ, ୧୦ରେ ବୈଷ୍ଣବମତେ ନୃସିଂହ ଜନ୍ମ, ୯ରେ ବୁଦ୍ଧ ଜୟନ୍ତୀ ବୈଶାଖ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ୧୪ରେ ବୃଷ ସଂକ୍ରାନ୍ତି, ୧୮ରେ ପୁଷ୍କରେ ଭଉଁରି, ୧୯ରେ ଉତ୍କଳରେ ଭଉଁରି, ୨୫ରେ ସାବିତ୍ରୀ ଅମାବାସ୍ୟା, ୨୮ରେ ରମ୍ଭା ତୃତୀୟା, ୩୦ରେ ଶିବ ବିବାହ, ୩୧ରେ ଶୀତଳା ଷଷ୍ଠୀ ହେବ ।

ମେଷ—ଅଣ୍ଡି ଚୁଣ୍ଟି ଚଣ୍ଡି କାଟିବ । ବ୍ୟବସାୟରେ ହାତାହାତି—ଗୃହକର୍ତ୍ତୀରେ ଅପମାନ ଓ ଘୃଣା ଦରମା ଭଲ ମିଳିବ । —ମହିଳାମାନେ ରାଧାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସ୍ୱର ମିଳାଇ କହିବେ—ଫଟା କପାଳରେ କଳଙ୍କିନୀ ବାଦ ଜୀବନଟା ସାରା ଗଲା ନାହିଁ । ଛାତ୍ର-ମାନେ ଆପଣା ଆପଣା ଭିତରେ ମନାନ୍ତରର କାରଣ ହେବେ ।

ବୃଷ—ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବେଖାତିର କରିବେ । କାହିଁକିନା ନିଜ କାମ ନିଜେ ତୁଲାଇବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ କ୍ଷମତା ହେବ । ବ୍ୟବସାୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିବେ । ଗୃହକର୍ତ୍ତୀରେ ସ୍ୱାର୍ଥିକେ ଗାନ୍ଧିଜ ଢଙ୍ଗରେ ରହିଲେ ବି ପ୍ରଶଂସା, ପଦକ ମନକୁ ମନ ମିଳିବ । ମହିଳାମାନେ ବ୍ରତ ଇଚ୍ଛା କରିବେ । ଛାତ୍ରମାନେ "ଉତ୍ସବେ ବ୍ୟସନେ ଚୈବ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିପ୍ଳବେ—ରାଜଦ୍ୱାରେ ଶ୍ମଶାନେ ଚ ଯଃ ତିଷ୍ଠତି ସ ବାନ୍ଧବଃ" କୁ ଅନୁସରଣ କରିବେ ।

ମିଥୁନ—ଘୋଡ଼ା ଛଅଟଙ୍କାକୁ ଦାନା ନଟଙ୍କା ହେଲେ ବି ଖରଚଟା ଭଲ ଦିଗକୁ ଯିବ । ବ୍ୟବସାୟରେ—ଆଇରନ୍‌ଚେଷ୍ଟରେ ଖାଲି ଜାଗା ରହିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଗୃହକର୍ତ୍ତୀ ନୂଆ ବିବାହିତ ପରି ଲାଗିବ । ମହିଳାମାନେ କର୍ମକୁଶଳା ହେବେ । ଛାତ୍ରମାନେ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଆୟତ୍ତ କରିଲା ପରି କାମ ଦେଖେଇବେ ।

କର୍କଟ—ଗ୍ରହମାନେ ଖାଲି ଆପଣଙ୍କ ଭଲ ପାଇଁ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣିବେ । ବ୍ୟବସାୟରେ—ବାଣିଜ୍ୟେ ବସତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ନିଭେଇବେ । ଗୃହକର୍ତ୍ତୀ ଜୀବନ ଆରାମ ଦାୟକ ହେବ । ମହିଳାମାନେ ସ୍ନେହ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣା ହେବେ । ଛାତ୍ରମାନେ ବସୁଧୈବ କୁଟୁମ୍ବକଂ ନୀତି ପାଳିବେ ।

ସିଂହ—ଆଶାଠା ପୂରାପୂରି ଙ୍କ ମେଣ୍ଟିଲେ ହିଁ ଶାନ୍ତି ଆସିବ । ବ୍ୟବସାୟରେ ଧ୍ରୁବତାରା ପରି ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର ହେବ । ଗୃହକର୍ମରେ ନିନ୍ଦା ପାଇବାହିଁ ସାର ହେବ । ମହିଳାମାନେ ରୁଷି ବସିବେ । ଛାତ୍ରମାନେ ପୁସ୍ତକ କୀଟ ନୋହିବା ଭଲ ଏ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ ।

କନ୍ୟା—ଖଇଞ୍ଚରେ ଆପେ ଆମେ ମାଛ ପଶିଲ ପରି ଶତ୍ରୁ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିବେ । ଓକିଲମାନଙ୍କ ଦୁଆରକୁ ଯିବାର ଅଛି । ବ୍ୟବସାୟରେ ମୂଳର ଥଳ ରହିବା କାଠିକର ପାଠ । ଗୃହକର୍ମ ର ଅକାଳ ବଜ୍ର ପଡ଼ିବ । ମହିଳାମାନେ ରଣଚଣ୍ଡୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଧରିବେ । ଛାତ୍ରମାନେ ବାସୀ ଫୁଲ ପରି ମୁହଁ କରିବେ ।

ତୁଲା—ପକେଟ୍ ଗରମ ହେବାର ଅଛି କିନ୍ତୁ କାମର ଗରମା ଗରମ ଉପରେ ସେ ଗରମ ରହିବ । ବ୍ୟବ-ସାୟରେ ସ୍ୱର୍ଗ ହାତ ପାଆନ୍ତିଆ ହେବ । ଗୃହକର୍ମରେ ଉପର ହାକିମଙ୍କ ଠାରୁ ଭଲ ଶୁଣିବେ । ମହିଳାମାନେ ଭିକାରିଙ୍କୁ ଖାଲି ଫେରେଇବେ ନାହିଁ । ଛାତ୍ରମାନେ ମଉଜ ମଜଲିସ୍‌ରେ ଦିନ କାଟିବେ ।

ବିଛା—ବ୍ୟୟର ବଢ଼ିରେ ଆୟ ବୁଡ଼ିଯିବ । ବ୍ୟବସାୟରେ ସଠଉଁ ବଠଉଁ କରି ଦି'ପଇସା ଆଣିବେ । ଗୃହକର୍ମରେ ରାମାୟଣ ଲେଖକଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଜୀବନ ସହିତ ଭେଟ ହେବାର ଅଛି । ଏଣୁ ରତ୍ନାକରଙ୍କୁ ସାବଧାନ । ମହିଳାମାନେ ବେଗିଣୀ ହେବେ । ଛାତ୍ର-ମାନେ ଖାଲି ଛଠ ପଠ ହେବେ ।

ଧନୁ—ତରାଜୁର କଣ୍ଟାପରି ପ୍ରାୟ ସୁଖ ଦୁଃଖ ସମାନ ରହିବ । ବ୍ୟବସାୟରେ ଫଳ ଠିକ୍ ସେଇପରି । ଗୃହକର୍ମରେ

ପରିଶ୍ରମ କରି ଅତୁଲ୍ୟ ଫଳ ପାଇବେ ନି । ମହିଳାମାନେ ଖାଟି ଖାଟି ନାକେଦମ ହେବେ । ଛାତ୍ରମାନେ ଅଧ୍ୟବସାୟରେ ଲଗିବେ ।

ମକର—ଭଲ କାମରେ ଲଗି ଯିବେ । ବ୍ୟବସାୟରେ —ଥୋପକୁ ଗୁହଁ ଭଲ ମାଛ ବନଶୀରେ ଲଗିବାର ଜଣାଯିବ । ଚାକିରିଆ ଆଶା ମେଣ୍ଟାଇ ଦେବ । ମହିଳାମାନେ ମିଜାଜ ଖୁସ୍ ରଖିବେ । ଛାତ୍ରମାନେ—ତାଙ୍କ ପିଛା ଖରଚ ହେଉଥିବା ପଇସାର ସଦ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

କୁମ୍ଭ—ବଢ଼ିବ ଆୟ—ଛୁଟିବ ବ୍ୟୟ । ବ୍ୟବସାୟରେ —ମାର୍ଚ୍ଚିଂ କରି ଆଗେଇ ଯିବେ । ଚାକିରିରେ—ସଂଗ୍ରାମ ଭୂମି ଅଶ୍ୱବତ ପଦ । ମହିଳାମାନେ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବରେ ସ୍ନେହ ଦେଖାଇବେ । ଛାତ୍ର ମାନେ ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ଆସୋସିଏସନ୍ ଗଢିବେ ।

ମୀନ—ବିଜୟ ବାନା ଫର ଫର କରି ଉଡ଼ାଇବେ । ଖଳଙ୍କ ମୁହଁରେ କାଳି ଲଗାଇବେ । ବ୍ୟବସାୟରେ ସାତ ସତୁରି ହେବ । ଚାକିରିରେ ଉପର ପାହାଚକୁ ଧରିବାର ଅଛି । ମହିଳାମାନେ ସଂସାର ପ୍ରତି ଉଦାସୀନା ହେବେ । ଛାତ୍ରମାନେ ଶିକ୍ଷକତା କରିବାର ଆଶା ।

—o—

ଶନି-ଚକ୍ର

(ରହସ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସ)

ଭୁପେନ୍ ଗୋସ୍ୱାମୀ

ମଳୟ ପ୍ରକାଶନୀ

ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

l under the Press and Registration
, 1867, Registration No. R.N. 4058/59

ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଥିଏଟର 'ଏ' ଗ୍ରୁପ୍‌ରେ ଅଭିନୀତ

(ସାମାଜିକ ନାଟକ)

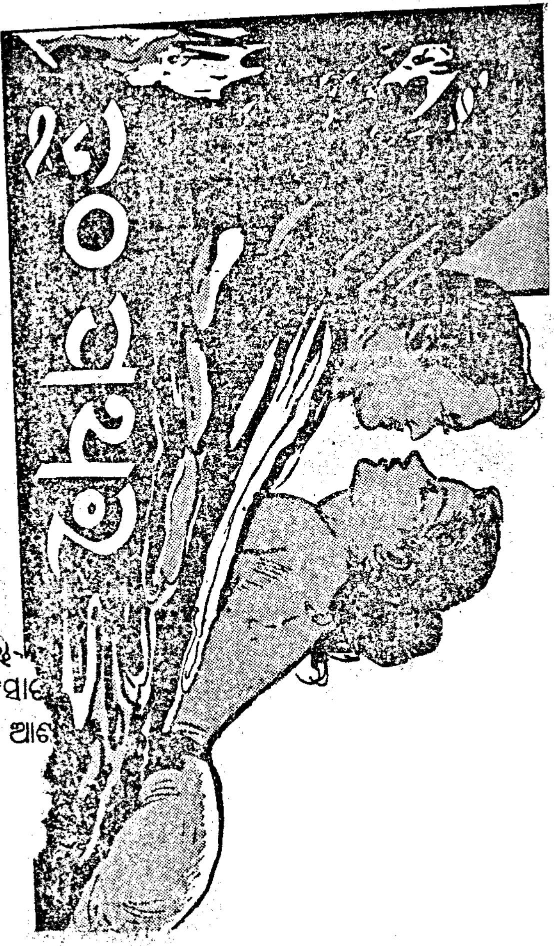

ହେବ ।
ମାନେ ସସା
କରିବାର ଆ

—ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ସାହିତ୍ୟ ସଂସାର, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ନଂ.................
ତା.................
ରଉରକେଲା

ଡାକ୍ତର ଆଉ ଥରେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ଶେଷଥର ପାଇଁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଇନ୍‌ଜେକ୍‌ସନ୍ ଦେଇ ସେ ଘରୁ ବାହାରିଗଲେ । ଅବଶ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନ ଥିଲା; ତଥାପି ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହିସାବରେ ସେ ଇନ୍‌ଜେକ୍‌ସନ୍‌ଟି ଦେଲେ ।

ବୋଧହୁଏ ଏହାରି ପ୍ରଭାବ ହେତୁ ଆନନ୍ଦ ମୋହନ ...ରେ ଚକ୍ଷୁ ଖୋଲି ଚାହିଁଲେ । ଅତି ଧୀରସ୍ୱରରେ ଡାକ...ଗିଲେ ...ନୋଦ !

ବିନୋଦ ଆନନ୍ଦ ମୋହନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ଠିଆ ...ହୋଇଥିଲା, ଡାକ ଶୁଣି ଆସି ଠିଆହେଲା ସାମନାରେ । ବଳିଷ୍ଠ ...ଚେହେରା, ବୟସ ୨୬ । ୨୮ ଭିତରେ । ବାଁ-ପାଖର ଭ୍ରୁ-ରେ ...ଛୋଟ କଟା ଦାଗଟିଏ ଛଡ଼ା ମୁହଁ କିମ୍ବା ଚେହେରାର ଆଉ କୌଣସି ...ବିଶେଷତ୍ୱ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ନା । ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ମନେହୁଏ ...ବିନୋଦର ହୃଦୟ ପାଷାଣ ପରି କଠିନ, ତାହା ନ ହେଲେ ମୃତ୍ୟୁ-ପଥଯାତ୍ରୀର-ସମ୍ମୁଖରେ ଠିଆହୋଇ ସୁଦ୍ଧା କାହିଁକି ତାର ଗୋଟିଏ ...ହେଲେ ପେଶୀ କମ୍ପିତ ହେଉ ନାହିଁ !

ଆନନ୍ଦମୋହନ ପୁନର୍ବାର କ୍ଷୀଣସ୍ୱରରେ ଡାକିଲେ—

...ନୋଦ !

—କହନ୍ତୁ... କହିଲା ବିନୋଦ ।

ଅତି କଷ୍ଟଭାବେ ଶ୍ୱାସ ଗ୍ରହଣ କରୁ କରୁ ଆନନ୍ଦମୋହନ କହିଲେ—ମୋ ପାଇଁ ତୁମେ ଢେର କରିଛ ବିନୋଦ ! ତୁମେ ଯଦି ପାଖରେ ନ ଥାନ୍ତ...ଶେଷ ଜୀବନରେ ମୁଁ ଅନେକ ଟଙ୍କା ତୁମ ପାଖରୁ ଧାର ନେଇଛି, ବିନୋଦ...

ତା ପରେ ଟିକିଏ ଦମ୍ ନେଇ କହିଲେ—ଭାବିଥିଲି ସବୁ ତୁମର ସୁଝି ଦେଇ ଯିବି...କିନ୍ତୁ—

ଶାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ ବିନୋଦ କହିଲା—ଦେଣା ତାହାହେଲେ ନ ସୁଝି ଆପଣ ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି...

ଆନନ୍ଦମୋହନ ଭିତରେ ଭିତରେ ଅସ୍ଥିରତା ବୋଧ କଲେ । କହିଲେ, ନା, ଦେଣା ନ ସୁଝି ଗଲେ ପରପାରରେ ମୁଁ, ଶାନ୍ତିଲାଭ କରିପାରିବି ନାହିଁ—ଆନନ୍ଦମୋହନ କାହାରି ରଖେନା ।

ନିରୁତ୍ତାପ କଣ୍ଠରେ ବିନୋଦ କହିଲା—ଆପଣଙ୍କର ଆଲମାରି ଭିତରେ ଯେଉଁ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଧାବନ୍ଧା ହୋଇ ରହିଛି ସେ ଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ ଦିଅନ୍ତୁ, ଆପଣ ଦେଣା ଦାଉରୁ ମୁକ୍ତ ହେବେ ।

ମୃତ୍ୟୁପଥଯାତ୍ରୀର ଦୃଷ୍ଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ଅତି ଧୀର କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲେ—ଆଲମାରି ଭିତରେ ଚିଠି ଅଛି ବୋଲି ତୁମେ କିପରି ଜାଣିଲ ?

—ଜୀବନ ଯୌବନରେ ଆପଣ ଯେଉଁ ଭୁଲ କରିଥିଲେ ଅତୀତର ସେହି କାହାଣୀ ଆପଣ ଦିନେ ମାତାଲ ଅବସ୍ଥାରେ ମୋତେ କହୁଥିଲେ । ମୁଁ ସବୁ ମନେ ରଖିଛି ।

—ଭୁଲ ନୁହେଁ, ପାପ...କଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ ଠାଣି ଠାଣି କହିଲେ ଆନନ୍ଦମୋହନ...କାହିଁକି ତୁମେ ନିର୍ମଳାର ସେହି ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ଚାହଁ କୁହ ତ ?

ଟିକିଏ ହେଲେ ବିନୋଦର ଗଳାରେ ଆଡ଼ଷ୍ଟ-ଭାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ନାହିଁ । ଅକମ୍ପିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ନିଜର ଜନ୍ମଦାତ୍ରୀର କଳଙ୍କ ଇତିହାସ ମୁଁ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିବାକୁ ଚାହେଁ

ଆଖି ଦୁଇଟି ଯେପରି ବାହାରକୁ ବାହାର ଆସିବାର ଉପକ୍ରମ କଲା ! କି ଗୋଟାଏ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ମୃତ୍ୟୁପଥଯାତ୍ରୀର ବୁକୁଟି ଘନଘନ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୋଟାଏ ବିକୃତ ଶବ୍ଦକରି ସେ କହିଲେ—ତୁମେ ନିର୍ମଳାର ସନ୍ତାନ ?···

—ହଁ···

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ମୁଦି ହୋଇ ଆସିଲା । ବୁକୁର ଆନ୍ଦୋଳନ ହୋଇଆସିଲା ଶାନ୍ତ ' କ୍ଷୀଣ କଣ୍ଠରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହେଲା—ତକିଆ ତଳେ ଆଲମାରିର ଚାବିଅଛି, ନିଅ—

ନିଷ୍ପ୍ରଭ ଦୃଷ୍ଟିରେ କ'ଣ ଯେପରି ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଆନନ୍ଦମୋହନ । ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଅବିନ୍ୟସ୍ତ କୁଞ୍ଚିତ ମେଞ୍ଚାଏ ନରମ କେଶଗୁଚ୍ଛ ଆସନ୍ନ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଆଲୋକ—ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଅପୂର୍ବ ଦେଖାଯାଉ ଥାଏ ।

ଆନନ୍ଦମୋହନ ଡାକିଲେ—କନକ !

ସେତେବେଳକୁ ବିନୋଦ ତକିଆ ତଳୁ ଚାବି ନେଇ ଆଲମାରି ପାଖରେ ଆସି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ।

—ପାଖକୁ ଆ, କନକ···ତୋତେ ଟିକିଏ···

କଣ୍ଠସ୍ୱର ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ଆସିଲା ଆନନ୍ଦମୋହନଙ୍କର ।

ଘନ-କୃଷ୍ଣ-କେଶଦାମର ଅନ୍ଧକାର ପଛଭୂମିରେ ସନ୍ଧ୍ୟାର ପ୍ରଥମ ତାରକାପରି ସକରୁଣ ଅଶ୍ରୁସିକ୍ତ ମୁହଁଟି ପରିଷ୍କାର ଭାବେ ଦେଖାଗଲା ଏଥର । ସ୍ଖଳିତ ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ କାନ୍ଧ ଉପରକୁ ଉଠାଇ

ନେଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗୋଡ଼ ପାଖରୁ ଉଠିଆସି ଆନନ୍ଦମୋହନଙ୍କର ଶଯ୍ୟାର ଗୋଟିଏ କଡ଼ରେ ବସିଲ କନକ ।

ଆନନ୍ଦମୋହନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେତେବେଳେ ବିକାର ଘନେଇ ଆସିଛି । ସଭୟରେ ସେ କହିଲେ —କିଏ, କିଏ ଫେର ଆସିଲ ?···

ପିତାର ମୁହଁ ପାଖକୁ ନିଜର ମୁହଁ ନେଇଆସି କନକ କହିଲ —ମୁଁ କନକ···

ଟିକିଏ ଶାନ୍ତ ହେଲପର ମନେହେଲ ; କିନ୍ତୁ ବାହାରେ ସେତେବେଳେ କାଲ-ବୈଶାଖୀର ଆକାଶ ଅଶାନ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଛି । ଦମ୍‌କା ପବନ ଆସି ଗବାକ୍ଷର ପର୍ଦ୍ଦା ଗୁଡ଼ିକୁ ଥରାଇ ଦେଲ, କାନ୍ଥରେ ଝୁଲା ହୋଇଥିବା ଆନନ୍ଦମୋହନଙ୍କର ଜ୍ୱରର ଚାର୍ଟ ଖଣ୍ଡିକ ଉଡ଼ିଗଲ ପବନର ଆଘାତରେ ।

ବ୍ୟାକୁଳ କଣ୍ଠରେ କନକ ଡାକିଲ—ବାବା !···

ଆଲମାରି ପାଖରୁ ଆଗେଇ ଆସିଲ ବିନୋଦ ।

ଦୁର୍ବଳ ହାତଟିକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠାଇ କନକର ମୁହଁଟିକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଆନନ୍ଦମୋହନ । ଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ—ମୋର ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଯାହା ମୂଲ୍ୟବାନ୍, ସେହି କନକକୁ ଆଜି ତୁମ ଜିମା ଦେଇଗଲି ବିନୋଦ । ତୁମେ ତାକୁ ଦେଖିବ···

କଣ୍ଠ ଆହୁରି ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ଆସିଲ, ଦୃଷ୍ଟିରେ ଫୁଟିଉଠିଲ ପୁନର୍ବାର ବିକାରର ଘୋର । ବିକୃତ ଶବ୍ଦରେ ଚିତ୍କାରକରି ଉଠିଲେ —ଦେଣା ପରିଶୋଧ କରି ଦେଇଗଲି···

ତା ପରେ—ତା'ପରେ ମୁଣ୍ଡଟି ଢଳିପଡ଼ିଲ ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ।

କନକ ଚମକି ପଡ଼ି ଚାହିଁଲା ବିନୋଦକୁ ।

ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ବିନୋଦର ଗୋଟିଏ ହେଲେ ପେଶୀ କମ୍ପିତ ହେଲା ନାହିଁ । ବହୁଦିନର ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନର୍ସ ପରି ସେ ଆନନ୍ଦମୋହନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ହାତକୁ ଧରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ରଖିଦେଲା ।

ତୀର-ବିଦ୍ଧା ପକ୍ଷିଣୀ ପରି କନକ ଆନନ୍ଦମୋହନଙ୍କର ଛାତି ଉପରେ ମୁଣ୍ଡଟିକୁ ରଖି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଅଶାନ୍ତ ପବନ ଗବାକ୍ଷ ବାଟଦେଇ ପୁଣି ଥରେ ଆସିଲା ଘରଭିତରକୁ ସେହି ପବନରେ କନକର ମୁଣ୍ଡର ବାଳଗୁଡ଼ିକ ଉଡ଼ିଆସି ଏକତ୍ରିତ ହେଲା ଆନନ୍ଦ ମୋହନଙ୍କର ମୁହଁ ଉପରେ ।

ବିନୋଦ ଉଠି ଠିଆହେଲା । ଦେଖିଲା କନକ କାନ୍ଦୁଛି । ତାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଧା ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେ ପ୍ରାଣଭରି କାନ୍ଦୁ । ବାହାରକୁ ଚାଲିଆସିଲା ବିନୋଦ ।

ମରିବା ମନୁଷ୍ୟର ଶେଷ କଥା ନୁହେଁ । ମରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ କାମ କରିବାକୁ ହୁଏ ।

ସମୟ ଓ ସ୍ରୋତ, ଦୁହେଁ ସମାନ—ସମଧର୍ମୀ । ଆଜିର ଏହି ବେଦନା କାଲିକି ନ ଥାଏ ।

ଆନନ୍ଦମୋହନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁର ତିନି ସପ୍ତାହ ପରେ କନକ କେତେକ ପରିମାଣରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଫେରି ଆସିଛି । ମୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧିଛି, ଭଲ ଶାଢ଼ୀ ମଧ୍ୟ ପିନ୍ଧିଛି, ଖଣ୍ଡିଏ ବହି ନେଇ ବସି ପଢୁଛି ଝରକାଟି ପାଖରେ । ବିନୋଦ କେତେବେଳେ ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ଅତି ନିକଟରେ ତାର ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ତାହା ସେ ଜାଣିପାରି ନାହିଁ ।

ଘର ଭିତରେ ଗୋଡ଼ଦେଇ ବିନୋଦ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମାତ୍ର ବନ୍ଦ ଙ୍କୁ ଛିଡ଼ା ହେଲା । ଭଲକରି ଦେଖିନେଲା ସେ ବ୨ଶ୍ୱ

କନକକୁ । ଦେଖିଲା ଗୋଧୂଳିର ଫିକା-ହଳଦିଆ ବର୍ଣ୍ଣର ଆଲୋକ ଆସି ପଡ଼ୁଛି କନକର ବାଁ-ପାଖ ଗାଲ ଉପରେ, ଚିବୁକ ଓ ଶଙ୍ଖ-ଶୁଭ୍ର ଗଳାର ନିମ୍ନ ଦେଶରେ । ରାସ୍ତାର ଲୋକମାନେ କାନ୍ଥରେ ମରା ହୋଇଥିବା ସିନେମାର ପୋଷ୍ଟରଗୁଡ଼ିକୁ ଯେପରି ଭାବେ ଦେଖନ୍ତି, ସେହିପରି ଭାବେ ସେ ଦେଖୁଥାଏ କନକକୁ । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ଏସବୁ ଦେଖିନେଲା ବିନୋଦ । ତା'ପରେ ଆଗେଇ ଆସିଲା କନକ ପାଖକୁ ।

—କେମିତି ଅଛ କନକ ? ପଚାରିଲା ବିନୋଦ ।

—ଭଲ ଅଛି···ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଲା କନକ ।

—ଏକା ଏକା ଥିବା ଯୋଗୁଁ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉ ନାହିଁ ତ ?

—ବିଶେଷ କିଛି ନୁହେଁ ।

—ବାହାରେ ଟିକିଏ ବୁଲି ଆସିଲେ ଶରୀର ଓ ମନର ଆଉ ଟିକିଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିପାରେ । ଯିବ ତ କୁହ······

କଥାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା କନକ । କହିଲା—ନା, କୁଆଡ଼କୁ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ଭାବୁଛି ପଢ଼ା ପଢ଼ି ଛାଡ଼ିଦେଇ କେଉଁଠି ହେଲେ ଚାକିରି ଦେଖିବି ।

— ହଠାତ୍ ଚାକିରି କଥା କାହିଁକି ?

—ବାବା ଚାଲିଗଲେ, ନିଜେ ତ ଫେର ଖାଇ ପିଇ ବଞ୍ଚିବି ?

ପକେଟରୁ ସିଗାରେଟ୍ ବାହାର କଲା ବିନୋଦ । ମୁହଁରେ ଦେବା ଆଗରୁ କହିଲା—ସେ ସବୁ ତୁମର ତ ଭାବିବା କଥା ନୁହେଁ । ସେ ଭାବନା ମୋର······

ବିନୋଦକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି ନେଇ ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ସେ । କହିଲା—ମୋ କଥା ମୁଁ ନିଜେ ଚିନ୍ତା କରିବି, ତୁମକୁ ପାଖକୁ ।

ସେ ସବୁ ଭାବିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ । ତା'ପରେ ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କରି କହିଲା—ମୁଁ ବାହାରିଲି, ଗୋଟାଏ ଟିଉସନ୍ ଧରିଛି···

ସିଗାରେଟ୍‌ର ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ି ବିନୋଦ କହିଲା—ତୁମେ ମୋତେ ଘୃଣା କର ଜାଣେ; କିନ୍ତୁ ମନେରଖ—ଏଣିକି ଆଉ ତୁମ ଇଚ୍ଛାରେ କିଛି ହୋଇ ପାରେନା······

କନକ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା, ବିନୋଦର କଥାରେ ଫେରିପଡ଼ି କହିଲା—କାରଣ ?

ନିସ୍ପୃହ କଣ୍ଠରେ ବିନୋଦ କହିଲା—ଏଣିକି ମୋ'ରି କଥାରେ ତୁମକୁ ଚାଲିବାକୁ ହେବ କନକ ! କାରଣ ଆନନ୍ଦ-ମୋହନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତୁମେ ମୋର ସମ୍ପତ୍ତି । ବହୁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କରି ତୁମର ବାବାଙ୍କ ପାଖରୁ ମୁଁ ତୁମକୁ କିଣି ନେଇଛି ।

କନକର ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ରାଗରେ ଜଳି ଉଠିଲା । ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଦୁଇଟି ଚକ୍ଷୁ ବିନୋଦ ଉପରେ ସ୍ଥାପନ କରି କହିଲା—ତୁମର ଏ ସବୁ କଥାର ଅର୍ଥ ?

ଶାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ବିନୋଦ—ଉତ୍ତେଜିତ ହୁଅନା କନକ ! ଏଯାଏଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ସବୁ କଥା ତୁମକୁ କହି ନାହିଁ । ଶୁଣ ।

—କଣ ତୁମର କହିବାର ଅଛି କୁହ । ବେଶୀ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ମୋର ବେଳ ନାହିଁ······

—ଆଜି ଟିଉସନ୍ ବନ୍ଦ କର । ଅନେକ କଥା ତୁମକୁ ଶୁଣାଇବାକୁ ହେବ ।

ବିନୋଦ ଘର ଭିତରେ ପଦଚାରଣା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କେତେଟା ସ୍ତବ୍ଧ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅତିବାହିତ ହେଲା । ନୀରବତା ଭଙ୍ଗ କରି ବିନୋଦ କହିଲା—ତୁମର ବାବାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ପରିଚୟ ଘଟିଥିଲା ଟୋଟିଏ ଜୁଆ—ଆଡ୍ଡାରେ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କ

ସେ ଖଣ୍ଡିଏ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କାର ଜାଲ୍ ଚେକ୍ ଦେଇ ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ନଗଦ ଟଙ୍କା ନେଇ ସେ ଶେଷଥର ପାଇଁ ଭାଗ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଭାଗ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଦୟା କରି ନ ଥିଲା । ଜାଲଚେକ୍ ଯୋଗୁଁ ସେ ଧରାପଡ଼ି ଜେଲକୁ ଯାଇଥାନ୍ତେ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଟଙ୍କା ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲି । ସେହିଦିନଠାରୁ ଆଜିକି ତିନିବର୍ଷ ହେବ ମୁଁ ତୁମର ବାବାଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଆସୁଥିଲି । ଜୁଆଖେଳ ପାଇଁ, ମଦ ପାଇଁ, ସଂସାର ଚଳନା ପାଇଁ ବିନା ପ୍ରଶ୍ନରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଛି—ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଏ ସବୁ ଭଲ କରି ଜାଣିଛ ।

ପଦଚାରଣ ବନ୍ଦ କରି ହଠାତ୍ କନକର ସମ୍ମୁଖରେ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ି ବିନୋଦ କହିଲା—ସେ ସବୁ ଟଙ୍କା ମୁଁ କେବେ ଫେରି ପାଇବି ନାହିଁ ଜାଣେ । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ମୁଁ ଅକାତର ଭାବେ ସେହି ଅର୍ଥ ତାଙ୍କୁ ଦେଉଥିଲି ତୁମେ ଜାଣ ? ତିକ୍ତ ସ୍ୱାଦରେ କନକର ମୁହଁ ଭିତରଟା ତିକ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା । ତେଣୁ ତିକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲା—ଦେଉଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ' ଲୋଭରେ । ଅର୍ଥାତ୍ ତୁମେ ମୋତେ ବିଭାହେବ ବୋଲି……

ବିନୋଦ ହସିଲା । ହସର ଶବ୍ଦ ପରିଷ୍କାର ଭାବେ ଶୁଣାଗଲା ନାହିଁ । ତିନିବର୍ଷ ଭିତରେ କନକ ଏହି ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ବିନୋଦକୁ ହସିବାର ଦେଖିଲା । ସେହି ହସ ଯେ ଏପରି ଯାନ୍ତ୍ରିକ, ବୋଧହୁଏ କନକ ତାହା ଜାଣି ନ ଥିଲା ।

ସେହି ହସ ବିନୋଦର ମୁହଁରେ ମିଳାଇ ଗଲା ହଠାତ୍ , ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ମୁହଁର ପେଶୀ ଗୁଡ଼ିକ । ନିରୁତ୍ତାପ କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲା—ତୁମ କଥା ଠିକ୍ କନକ ! ହିସାବରେ କିନ୍ତୁ ଟିକିଏ ଭୁଲ କରିଛ ତୁମେ । ଦେଖିବାକୁ ତୁମେ ସୁନ୍ଦର, ଏହା ମୁଁ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି । କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ କର, ତୁମ ଉପରେ ମୋର ଆଦୌ ଲୋଭ

ାହିଁ—ବିବାହ କଥା ଏଠାରେ ଗୌଣ୍ୟ । ତୁମେ ମୋତେ ଯେତେଦୂର ଘୃଣା କର, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ଣା କରେ ।

କେତେଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସ୍ତବ୍ଧଭାବେ ବିନୋଦକୁ ଚାହିଁ କନକ ହିଲା—ତାହାହେଲେ କଣ ପାଇଁ ତୁମେ ବାବାଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ଦେଉଥିଲ ?

ବିନୋଦ ପୁନର୍ବାର ପଦଚାରଣ ଆରମ୍ଭ କଲା । କହିଲା—ନ୍ତୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ନିଜ କାମରେ ଲଗାଇବାକୁ ଚାହେଁ, ଏହି ଲଭରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ଦେଉଥିଲି ।

ଗୋଟାଏ ଅହେତୁକ ସନ୍ଦେହରେ କନକର ମୁଣ୍ଡ ଘୁରିବାକୁ ଗିଲା । ଟେବୁଲର ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ଶକ୍ତ ଭାବେ ଧରି କୌଣସି କାରେ ଠିଆ ହୋଇ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା—କି କାମ ?...

ସିଗାରେଟ୍‌ଟି ଅନେକବେଳୁ ଲିଭି ଯାଇଥିଲା । ଝରକାବାଟେ ସି ଖଣ୍ଡିକକୁ ପକାଇ ଦେଇ ବିନୋଦ କହିଲା—ଏତେ ଟଙ୍କା ପରି ମୋର ହାତକୁ ଆସେ ଜାଣ ?

—ଠିକ୍ ଭାବେ ଜାଣେନା । ତେବେ ଏତିକି କହିପାରେ, ସତ୍ ଉପାୟରେ ତୁମ ହାତକୁ ଟଙ୍କା ଆସେ ।

—ତୁମର ଅନୁମାନ ମିଥ୍ୟା ନୁହେଁ କନକ !...ବିନୋଦ ଆଉ ଗୋଟାଏ ସିଗାରେଟ୍ ଧରାଇଲା । ସିଗାରେଟ୍‌ଟିକୁ ଟାଣୁ ଟାଣୁ କଥା ାରମ୍ଭ କଲା—ପ୍ରକୃତରେ ଟଙ୍କା ମୁଁ ଅସତ୍ ଉପାୟରେ ଉପାର୍ଜ୍ଜନ ରେ । ଦୁନିଆରେ କେହି କି କେବେ ସତ୍ ଉପାୟରେ ଏତେ ର୍ଥ ଉପାର୍ଜ୍ଜନ କରି ପାରନ୍ତି ? ଟଙ୍କା ଉପାର୍ଜ୍ଜନ ମୋର ଗୋଟାଏ ଶା କହିଲେ ଚଳେ । ଦୁଇ ହାତରେ ସଂଗ୍ରହ କରେ, ଚାରି-ତରେ ତାହା ଉଡ଼ାଇ ଦିଏ । ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜ୍ଜନ ଲାଗି ତୁମକୁ ମୋର

ପ୍ରୟୋଜନ ଓ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ତୁମକୁ ମୁଁ ନିୟୋଜିତ କରିବି। ଆଉ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଯେ ତୁମର ଦରକାର ଏହା ମୁଁ ଭଲ କରି ଜାଣେ।

ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଆଉଥରେ କନକକୁ ଭଲଭାବେ ଦେଖି-ନେଲା ବିନୋଦ। କନକ ସେହିପରି ସ୍ଥିରଭାବେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାଏ। ଓଠର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାନ୍ତ ଦାନ୍ତରେ ଚିପିଧରି ବିନୋଦର କଥା ଗୁଡିକ ଶୁଣୁଥାଏ ଏକାଗ୍ର ଚିତ୍ତରେ। ଅବରୁଦ୍ଧ କ୍ରୋଧ କିମ୍ବା ତିକ୍ତ ଘୃଣା ଭିତରେ ଭିତରେ କୁହୁଳି ଥାଏ, ତାହା ବାହାରକୁ ପରିଷ୍କାର ଭାବେ ଜଣାପଡ଼ୁ ନ ଥାଏ।

ବିନୋଦ କହିଲା—କଣ୍ଠସ୍ୱରରେ ଫୁଟିଉଠିଥିଲା ଦୁଃଖ ହତାଶା—ଆଜିକାଲି ଆଉ ରୋଜଗାର ସେତେ ପରିମାଣରେ କରି ପାରୁନାହିଁ। ପୁଲିସ ମଧ୍ୟ ଜାଣିପାରି ପଛରେ ଲୋକ ପ ଲଗିଛି। ସେଥିପାଇଁ ଠିକ୍ କରିଛି ଏ ସହର ଛାଡି ଆଉ ଟିକି ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବି। ଯିବା ଲାଗି ଯେତେବେଳେ ସବୁ ସ୍ଥିର କ ସାରିଛି, ଆଉ ଡେରି କରି ଲାଭ କଣ ! କାଲି ତାହାହେଲେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯାତ୍ରା କରିବା।

ଏତେବେଳେ ମୁହଁ ଖୋଲିଲା କନକ। କହିଲା—ଆମେମାନେ ଅର୍ଥ ?

—ଆମେମାନେ ଅର୍ଥ, ତୁମେ ଓ ମୁଁ। ତୁମର ଲୁଗାପ ଆଦି ଆଜଠୁଁ ସଜାଡ଼ି ରଖ।

—ମୋତେ ତାହାହେଲେ ଯିବାକୁ ହେବ ?

—ନିଶ୍ଚୟ। ତୁମେ ମୋର ବ୍ୟବସାୟର ମୂଳଧନ। ତୁମ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ଏକାକୀ କେଉଁଆଡ଼େ ଯାଇପାରେ ନା।

କନକର ମନେ ହେଲ ମୁଣ୍ଡର ରଗ ଦୁଇଟା ଯେ ସତେ ସତେ ଛିଣ୍ଡି ପଡ଼ିବ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଆସି ବିନୋଦର ସାମ୍ନାରେ ଠିଆ ହେଲ ସେ । ଘନ ଘନ ନିଃଶ୍ୱାସରେ ବୁକୁ ତାର ତେଉ ପରି ଉଠୁଥାଏ ପଡୁଥାଏ । ସ୍ପଷ୍ଟ ସତେଜ କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲ—ଯେବେ ମୁଁ ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ନ ଯାଏ ?

—ତୁମେ ଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ମୁଁ ତୁମର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଶୁଣିବି ନାହିଁ ।

ଅବରୁଦ୍ଧ କ୍ରୋଧ ଓ ଘୃଣା କନକର ଦୁଇ ଚକ୍ଷୁ ଦେ ବାହାରକୁ ଉଚ୍ଛୁଳି ଉଠିଲା । ଝଡ଼ର ପବନ ଯେପରି ଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଚିତ୍କାରରେ—ଅଭଦ୍ର, ନୀଚ—ନା, ମୁଁ ନାହିଁ—ତୁମେ କଣ କରିପାର କର··· ରୁଛି

ପ୍ରାୟ ଦୁଇ-ତିନି ସେକେଣ୍ଡ ଅପଲକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରହି ବିନୋଦ ପୁନର୍ବାର ହସିଲ । ଅଦ୍ଭୁତ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଲ ପରି କହିଲ—ଯଦି ନ ଯିବ ତାହାହେଲେ ମୁଁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଭାଙ୍ଗି କହୁଛି ଶୁଣ । ମୁଁ ପ୍ରମାଣ କରିଦେବି ଯେ, ଆନନ୍ଦମୋ ଔରସରେ ବିଧବା ନିର୍ମଳାର ଗର୍ଭରେ ତୁମର ଜନ୍ମ । ହେଲ

କନକର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରିବାକୁ ଲାଗିଲ । ଗଳା ଓ ହିଲ— ଶୁଖିଗଲା ଯେପରି ! ଯଥାଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କରି ଗଳା ଦେଇ କହିଲ—ମୁଁ ଏସବୁ ବିଶ୍ୱାସ କରେନା । ସ ରେ ମିଥ୍ୟା······

ଅବିଚଳିତ କଣ୍ଠରେ ବିନୋଦ କହିଲ—ହୋଇ ପଠା ଦୈବ ଯେତେବେଳେ ସହାୟ ହୁଏ, ଏହି ମିଥ୍ୟା କରେ । ସତ୍ୟ ହୋଇ ଦୁନିଆକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଦିଏ······ ର

ପର ଚିଠି ବଡ଼ାଟିକୁ ପକେଟ୍‌ରୁ ବାହାର କଲା ବିନୋଦ । ତାହା କନକର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଇ କହିଲା—ଏ ଗୁଡ଼ିକରେ କଣ ଲେଖା ହୋଇଛି ଜାଣ ? ଆନନ୍ଦ ମୋହନ ଓ ବିଧବା ନିର୍ମଳାର ଅବୈଧ ପ୍ରେମ-କାହାଣୀ । ସେହି ଅବୈଧ-ପ୍ରଣୟର ନିଦର୍ଶନ ହେଉଛି ତେଇଶି ବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ତରୁଣୀ । ନିର୍ମଳାର ଦୁଃଖ-କଷ୍ଟ ମନ୍ଥନ କରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରୂପ ନେଇ ଆତ୍ମ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ବୋଲି ତାର ନାମ ଦିଆ ହୋଇଥିଲା କନକ । ସେହି ଝିଅଟି ଅବଶ୍ୟ ଛଅ-ମାସରୁ ଅଧିକ ଦିନ ବଞ୍ଚି ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ସମାଜରେ ତାହାରି ମୃତ କନକକୁ ଏହି ଜୀବିତ କନକ ବୋଲି ପରିଚୟ କରାଇ ।। କେତେ ସହଜ, ତାହା ତୁମେ ବୁଝିପାରୁଛ ବୋଧହୁଏ ?

ହତାଶା ସ୍ୱରରେ ଚିଠି ବଡ଼ାଟିକୁ ପକେଟରେ ରଖିଦେଇ ବିନୋଦ କରି ପାରୁ କହିଲା—ସେଥିପାଇଁ କହୁଛି, ଯଦି ମୋ କଥାରେ ରାଜି ଲାଗିଛି । ତୁମର ଭବିଷ୍ୟତ କିପରି ବିଷମୟ ହୋଇ ଉଠିବ ତାହି ଭଲକୁ ଗୁଡ଼ିଲଭାବେ ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖ । ମୁଁ ଆସୁଛି···କାଲି ସାରଛି, ଯୁଦ୍ଧା ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବ ।

ଆଟେମ୍ପମ ବିନୋଦ ବାହାରକୁ ଆସିବା ପାଇଁ ଗୋଡ଼ ବଢାଇଲା

ଏମେନେହେଲ ଘର ସହିତ ଟସେ ଯେପରି ଦୋହଲିବା

ଆମେମାନେ

—ବାଠ ଉପରେ ଗୋଡ଼ ଦେବା ମାତ୍ରେ ହଠାତ୍ ପଛରୁ

ଆହ ଆଜଠୁ ଉଠିଲା କନକ—ଶୁଣ·····

—ରି ଗୁହି ଲା ବିନୋଦ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପାଦ ବଢ଼ାଇ

ଠିଆହେଲା ଠିକ୍ ତାର ସମ୍ମୁଖରେ । କଣ କହିବାକୁ

—ନିର୍ଦ୍ଧ୍ୱାଳା ଦେଇ ସ୍ୱର ଫୁଟିଲା ନାହିଁ । କେବଳ ଓ

ଗୁଡ଼ ମୁଁ ଏକାକିବ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

—କାହିଁକି ଡାକିଲ ? ଠିକ୍ ଦରକାର ?···ପଚାରିଲା
ବିନୋଦ ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଅଭୂତପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ବସିଲା କନକ । ତରଙ୍ଗାୟିତ ବୁକୁ ଉପରୁ ଶାଢ଼ୀର ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ବାହାର କରିଦେଇ ବିଚିତ୍ର ହସ ହସି କହିଲା—ମୋତେ ତୁମେ ଭଲ କରି ଦେଖ ବିନୋଦ—ପ୍ରକୃତରେ ମୋ ଉପରେ କଣ ତୁମର ଆଦୌ ଲୋଭ ନାହିଁ ? ମୋ ପରି ତରୁଣୀ ଆଉ କେତେଜଣଙ୍କୁ ଦେଖିଛ ତୁମେ ? ମୋର ଏହି ଶରୀରଟାକୁ ତୁମେ ଯେତେକର, ଯେତେଦିନ ପାରି ପ୍ରାଣଭରି ଉପଭୋଗ କର, ବାବା ଯେଉଁ ଋଣ କରିଥିଲେ ତାହା ଏହିପରି ଭାବେ ପରିଶୋଧ ହୋଇଯାଉ । ତୁମେ ମୋତେ ଆଉ ପାପର ସଙ୍ଗିନୀ କରାଅ ନା । ଏତିକି ମୁଁ ତୁମକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି । ମୋତେ ତୁମେ ଦୟାକର ବିନୋଦ······

ବଜ୍ରାସ୍ତ୍ରର ଆଘାତରେ ଝଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟାଏ ଫୁଲ ପରି ବିନୋଦର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ କ୍ରନ୍ଦନରେ ଯେପରି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା କନକ ।

ବିନୋଦର ମୁହଁର ଗୋଟିଏ ହେଲେ ପେଶୀ କମ୍ପିତ ହେଲା ନାହିଁ । ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟାକୁ ପଛକୁ ଆଣି ଶାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ପିଲାଙ୍କ ପରି ଅବୁଝା ହୁଅନା କନକ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁ... ଯାହା କଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ ବୋଲି ମନେ କରୁଛ, ଦେଖିବ ଦୁଇଟା... ପରେ ତାହା ଆପେ ଆପେ ଦେହ-ସୁହା ହୋଇ ଯାଇଥି... ଆଉ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ବେଶୀ କିଛି ବିପଦ୍‌ଜନକ କାର୍ଯ୍ୟ ମୁଁ କରି... କହିବ ନାହିଁ—ସାମାନ୍ୟ ଟିକିଏ ପ୍ରେମ, ଜାଲିଆତି, ଧପ୍‌ପା... ଏହିସବୁ କରିବାକୁ ହେବ । ତୁମେ ଶିକ୍ଷିତା, ସହଜରେ ତୁ... ଏସବୁ ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିବ···

ପରେ ଚିଠି ବଣ୍ଡାଟିକୁ ପକେଟରୁ ବାହାର କଲା ବିନୋଦ । ତାହା କନକର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଇ କହିଲା—ଏ ଗୁଡ଼ିକରେ କଣ ଲେଖା ହୋଇଛି ଜାଣ ? ଆନନ୍ଦ ମୋହନ ଓ ବିଧବା ନିର୍ମଳାର ଅବୈଧ ପ୍ରେମ-କାହାଣୀ । ସେହି ଅବୈଧ-ପ୍ରଣୟର ନିଦର୍ଶନ ହେଉଛି ତେଇଶି ବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ତରୁଣୀ । ନିର୍ମଳାର ଦୁଃଖ-ବିଷ ମନ୍ଥନ କରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରୂପ ନେଇ ଆତ୍ମ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ବୋଲି ତାର ନାମ ଦିଆ ହୋଇଥିଲା କନକ । ସେହି ଝିଅଟି ଅବଶ୍ୟ ଦେଢ଼-ମାସରୁ ଅଧିକ ଦିନ ବଞ୍ଚି ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ସମାଜରେ ତାଙ୍କରି ମୃତ କନକକୁ ଏହି ଜୀବିତ କନକ ବୋଲି ପରିଚୟ କରାଇ ... ା କେତେ ସହଜ, ତାହା ତୁମେ ବୁଝିପାରୁଛ ବୋଧହୁଏ ?

ହତାଶା ସ୍ୱରରେ ଚିଠି ବଣ୍ଡାଟିକୁ ପକେଟରେ ରଖିଦେଇ ବିନୋଦ କରି ପାରୁ କହିଲା—ସେଥିପାଇଁ କହୁଛି, ଯଦି ମୋ କଥାରେ ରାଜି ଲାଗିଛି । ତୁମର ଭବିଷ୍ୟତ କିପରି ବିଷମୟ ହୋଇ ଉଠିବ ତାହା ଭଲକୁ ଗୁଡ଼ିଲାଭବେ ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖ । ମୁଁ ଆସୁଛି···କାଲି ସାରଛି,ଏବା ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବ ।

ଆମ୍ଭେମାନେ ବିନୋଦ ବାହାରକୁ ଆସିବା ପାଇଁ ଗୋଡ଼ ବଢ଼ାଇଲା

ଏମେନେହେଲା ଘର ସହିତ ଟସି ସେପରି ଦୋ'ହଲିବାକୁ

ଆମେମାନେ

—ଶ କାଠ ଉପରେ ଗୋଡ଼ ଦେବା ମାତ୍ରେ ହଠାତ୍ ପଛରୁ

ଆଦି ଆଜଠୁ ଉଠିଲା କନକ—ଶୁଣ·····

—ବୈ ବୁଲିଲା ବିନୋଦ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପାଦ ବଢ଼ାଇ ଟିଆହେଲା ଠିକ୍ ତାର ସମ୍ମୁଖରେ । କଣ କହିବାକୁ

—ନିଷ୍ଫଳା ଦେଇ ସ୍ୱର ଫୁଟିଲା ନାହିଁ । କେବଳ ଓଠ ଗୁଡ଼ିକ ମୁଁ ଏକାକୀ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

—କାହିଁକି ଡାକିଲ ? ଠିକ୍କା ଦରକାର ?···ପଚାରିଲା ବିନୋଦ ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଅଭୂତପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ବସିଲା କନକ । ତରଙ୍ଗାୟିତ ବୁକୁ ଉପରୁ ଶାଢ଼ୀର ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ବାହାର କରିଦେଇ ବିଚିତ୍ର ହସ ହସି କହିଲା—ମୋତେ ତୁମେ ଭଲ କରି ଦେଖ ବିନୋଦ—ପ୍ରକୃତରେ ମୋ ଉପରେ କଣ ତୁମର ଆଦୌ ଲୋଭ ନାହିଁ ? ମୋ ପରି ତରୁଣୀ ଆଉ କେତେଜଣଙ୍କୁ ଦେଖିଛ ତୁମେ ? ମୋର ଏହି ଶରୀରଟାକୁ ତୁମେ ଭୋଗକର, ଯେତେଦିନ ପାର ପ୍ରାଣଭରି ଉପଭୋଗ କର, ବାବା ଯେଉଁ ଋଣ କରିଥିଲେ ତାହା ଏହିପରି ଭାବେ ପରିଶୋଧ ହୋଇଯାଉ । ତୁମେ ମୋତେ ଆଉ ପାପର ସଙ୍ଗିନୀ କରାଅ ନା । ଏତିକି ମୁଁ ତୁମକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ମୋତେ ତୁମେ ଦୟାକର ବିନୋଦ·····

ବତାସର ଆଘାତରେ ଝଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟାଏ ଫୁଲ ପରି ବିନୋଦର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ କ୍ରନ୍ଦନରେ ଯେପରି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା କନକ ।

ବିନୋଦର ମୁହଁର ଗୋଟିଏ ହେଲେ ପେଶୀ କମ୍ପିତ ହେଲା ନାହିଁ । ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟାକୁ ପଛକୁ ଆଣି ଶାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ପିଲାଙ୍କ ପରି ଅବୁଝା ହୁଅନା କନକ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁ ଯାହା କଷ୍ଟ ସାଧ ବୋଲି ମନେ କରୁଛ, ଦେଖିବ ଦୁଇଟା ଙ୍ଗରେ ପରେ ତାହା ଆପେ ଆପେ ଦେହ-ସୁହା ହୋଇ ଯାଇଥି ମିତା ଆଉ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ବେଶୀ କିଛି ବିପଦ୍‌ଜନକ କାର୍ଯ୍ୟ ମୁଁ କରି ଉପଠା କହିବି ନାହିଁ—ସାମାନ୍ୟ ଟିକିଏ ଚେଷ୍ଟା, କାଳିସ୍ୱାତ, ଧପ୍‌ପା ଏହିସବୁ କରିବାକୁ ହେବ । ତୁମେ ଶିକ୍ଷିତା, ସହଜରେ ତୁ ବାର ଏସବୁ ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିବ···

ଯାଉ ଯାଉ ପୁନର୍ବାର ଫେରିପଡ଼ି କହିଲା—ଆଉ ଗୋଟାଏ କଥା । ତୁମେ ଅବଶ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ ଜାଣେ, ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ସାବଧାନ କରାଇ ଦେଉଛି ଯେ, ତୁମେ ଏଠାରୁ ପଳାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ । କାରଣ ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଠାରୁ ନଜର ବନ୍ଦୀରେ ରହିଲ, ଆମର ଗୃହକର ରଘୁଆ ଉପରେ ତୁମକୁ ଜଗିବାର ଭାର ମୁଁ ଦେଇଛି—କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମେଲ୍-ଟ୍ରେନରେ ନ ବସିବା ଯାଏ ସେ ତୁମର ପାଖେ ପାଖେ ଥିବ ।

ବିନୋଦ ଏଥର ଚାଲିଗଲା । ଘର ଭିତରେ ପ୍ରସ୍ତର ମୂର୍ତ୍ତି ପରି ନିଶ୍ଚଳ ଅବସ୍ଥାରେ ବସି ରହିଲା କନକ । ଘନ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ସେ କେବଳ ଶୁଣି ପାରିଲା ମେଲ୍-ଟ୍ରେନର ହୃତ୍କର ଘୂର୍ଣ୍ଣନ ଶବ୍ଦ ।

ଗାଡ଼ି-ଲାଇନ୍ ର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଭେଲ୍‌ଭେଟର ପର୍ଦ୍ଦା ଚିରି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଗୋଟିଏ ଆଲୋକ-ବର୍ଚ୍ଛା କିଏ ଯେପରି ନିକ୍ଷେପ କରିଛି । ମେଲ୍‌ଟ୍ରେନ୍ ସର୍ଚ୍ଚ ଲାଇଟ୍‌ର ଆଲୋକ ପକାଇ ଚାଲିଛି ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ।

ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ଡବାଟିରେ ବସିଛନ୍ତି ତିନିଜଣ ଯାତ୍ରୀ । ଆମୋଦ ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଗୋଡ଼ହାତ ଲମ୍ବାଇ ଦେଇ ସିଟ୍‌ରେ ଶୋଇଥାଏ । ଆଖିପତା ଦୁଇଟି ବନ୍ଦଥାଏ, ଟ୍ରେନ୍‌ର ... ହେତୁ ତନ୍ଦ୍ରା ବୋଧହୁଏ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ସେ । ଡବାର ଆର ... ର ବସି କନକ ଖଣ୍ଡିଏ ଉପନ୍ୟାସ ପଢିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ...ରେ ସେ ବହିରେ ମନୋନିବେଶ କରିଛି, କି କେବଳ ... ଉପରେ ଆଖି ଦୁଇଟି ରଖି ଆକାଶ ପାତାଳ ଚିନ୍ତା କରୁଛି, ଗୁଡ଼ିକ ଭଲଭାବେ ଜଣା ପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ଭାବିବା ତା' ପକ୍ଷରେ କିଛି ... ବା ନୁହେଁ । ନିରୁପାୟ ହୋଇ; ନିୟତିର ଅନୁଗ୍ରହ ଉପରେ

ଭରସା ରଖି ଜୀବନକୁ ଅନ୍ଧକାର ପଥରେ ସେ ଚାଳିତ କରୁଛି । ମୃତ୍ୟୁ ଅପେକ୍ଷା ବିନୋଦ ଯେ ଅତି ଭୟଙ୍କର ଏହି ଚରମ ସତ୍ୟକୁ କନକ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଏ ବିଶେଷଭାବେ ଜାଣେ !

ତୃତୀୟ ଯାତ୍ରୀ ଡବାର ଶେଷ ପ୍ରାନ୍ତରେ—ଯାତ୍ରୀ ଜଣକ ମହିଳା । କନକ ଅପେକ୍ଷା ଦୁଇ-ଚାରି ବର୍ଷ ବଡ଼ ବୋଲି ମନେହୁଏ । ସୁଗଠିତ ଦେହ, ତପ୍ତ କାଞ୍ଚନ ବର୍ଣ୍ଣା । ମୁଖଶ୍ରୀରେ ଆଭିଜାତ୍ୟର ଗୌରବ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରତିଫଳିତ । ଧଳା ମଖମଲ ଲୁଗାର ଦୁଇଧାରରେ ରୁପେଲି-ଜରିର ବର୍ଡ଼ର ଭଲଭାବେ ମାନିଥାଏ ସେହି ମହିଳା ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ । ବାହାରକୁ ମୁହଁ ଗଲାଇ ଅନ୍ଧକାର ଆଡ଼େ ଚାହିଁଥାନ୍ତି ସେ । ବାଁ କରରେ ପଡ଼ିଥାଏ ଇ୨୨ଞ୍ଚର ଖଣ୍ଡିଏ ଚମଡ଼ା-ସୁଟ୍‌କେସ୍—ସୁଟ୍‌କେସ୍‌ଟି ଉପରେ ଇଂରାଜୀରେ ଲେଖାଥାଏ—ସୁମିତା ଦାସ ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଅସ୍ଫୁଟ କାତରୋକ୍ତି ଶୁଣି ବାହାରୁ ଆଖି ଫେରାଇ ସୁମିତା ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲା କନକ । ସୁମିତା ସେତେବେଳେ ରୁମାଲଟିରେ ଡାହାଣ ଆଖିଟିକୁ ଚାପି ଧରିଛି ।

—କଣ ହେଲା ? ଇଞ୍ଜିନର କୋଇଲା ବୋଧହୁଏ ଉଡ଼ିଆସି ଆଖିରେ ପଡ଼ିଛି ? ପଚାରିଲା କନକ ।

କିଛି ନ କହି ସୁମିତା ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

—ଆଖି ରଗଡ଼ାନ୍ତୁ ନାହିଁ···କନକ ଉଠିଆସି ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିବା ପାଣି ସୁରେଇରୁ ଗ୍ଲାସରେ ପାଣି ଗଡ଼ାଇ ତାହା ସୁମିତା ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଉ ଦେଉ କହିଲା—ଆଖିରେ ପାଣି-ଝାପଟା ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ···

ଦୁଇ ତିନିଥର ଆଖିରେ ପାଣି ଦେବାପରେ କନକ ପୁନର୍ବାର ପଚାରିଲା—ଭଲ ଲାଗୁଛି ?

କୁଣ୍ଠିତ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ଭଙ୍ଗୀରେ ସୁମିତା କହିଲା—ହଁ ।

ଉଭୟଙ୍କର ଆଳାପ ଜମିଗଲା ବେଶ୍ ଭଲଭାବେ । ସୁମିତା ପଚାରିଲା—ଗାଡ଼ିରେ ଗଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ବୋଧହୁଏ ନିଦ ଆସେନା ?

ମୃଦୁ ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲା କନକ—ନା ।

—ମୋର ବି ସେଇଆ । ସାଙ୍ଗରେ କେହି ନଥିଲେ ଏହା ଗୋଟାଏ ଶାସ୍ତି ବୋଲି ମନେହୁଏ । ଯାହାହେଉ ଆପଣଙ୍କର ଦେଖା ପାଇଛି···

ଉଭୟେ ନୀରବ—କନକ ବହିଖୋଲି ପଢ଼ିବାକୁ ଲଗିଲା ।

—କି ବହି ପଢ଼ୁଛନ୍ତି ?···ନୀରବତା ଭାଙ୍ଗି ପ୍ରଶ୍ନକଲା ସୁମିତା

—ଖଣ୍ଡିଏ ଉପନ୍ୟାସ···କହିଲା କନକ ।

—ଆପଣଙ୍କର ନାମ ? ଟିକିଏ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ସୁମିତା ।

—କନକଲତା ସାହୁ···ହସି ହସି କହିଲା କନକ ।

—ଭାରି ସୁନ୍ଦର ନାଁ ଟି ତ···

—ଆପଣ ମଧ୍ୟ କମ୍ ନୁହନ୍ତି···କହି ହସି ହସି ସୁଟ୍‌କେସ ଉପରେ ଲେଖାଥିବା ନାମଟିକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା ।

ସୁମିତା କଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା,-ତଳୁ ଆସୁଥିବା ଗୁମ୍ ଗୁମ ଶବ୍ଦ ଯୋଗୁଁ ତାହା ଶୁଣାଗଲା ନାହିଁ । ଶବ୍ଦଟି ହେଉଛି ଗାଡ଼ି ଗୋଟିଏ ପୋଲ ଉପର ଦେଇ ଗତି କରୁଥିବା ଶବ୍ଦ ।

ବ୍ରିଜ ପାର ହେବା ପରେ ଟ୍ରେନର ସ୍ୱାଭାବିକ ଶବ୍ଦ ଫେରି ଆସିଲା । ସୁମିତା ପ୍ରଶ୍ନ କଲା—ଆପଣମାନେ କେଉଁଠିକି ଯିବେ ?

—ବୋମ୍ବାଇ···କହିଲା କନକ ।

—କୌଣସି କାମରେ ନା, ଏମିତି ବୁଲିବାକୁ···

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ନୀରବ ରହି କନକ ଉତ୍ତର ଦେଲା—ବୁଲିବାକୁ ।

—ମୁଁ ଉଦୟନପୁର ଯାଉଛି, ମୋର ଶ୍ୱଶୁର ଘରକୁ । ଏ ଯାତ୍ରା ମୋର ପ୍ରଥମ ।

କନକ ବିସ୍ମିତ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା—ଏକା ?···

କରୁଣ ହାସ୍ୟର ସୂକ୍ଷ୍ମ ଆଭାସଟିଏ ଦେଖାଗଲା ସୁମିତାର ଅଧର ପ୍ରାନ୍ତରରେ । କହିଲା—ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଯାହାଙ୍କର ବିବା-କଥା, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏପରି ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରୁ କି ସେ ଆଉ କେବେ ଫେରି ଆସି ପାରିବେ-ନାହିଁ ।

କନକର ଦୃଷ୍ଟି ଆସି ପଡ଼ିଲା ସୁମିତାର ସୀମନ୍ତର ରେଖା ଆଡ଼େ—ସିନ୍ଦୂରର ଚିହ୍ନ ନାହିଁ, ସାଦା ଦାଗଟିଏ କେବଳ ଦେଖା-ଯାଉଥାଏ । ସୁମିତା ତାହା ବୁଝିପାରି କହିଲା—ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଶୀକାର କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଶୀକାର କରି ଫେରୁ ଫେରୁ ଅନ୍ଧାରରେ ଦେଖି ନ ପାରି ଗୋଟିଏ ଖାଲରେ ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଲେ । ସେତିକବେଳୁ ସେ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ତ, ଆଉ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଫେରିଲା ନାହିଁ ।

କନକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା—କେତେ ଦିନ ହେଲା ଆପଣଙ୍କର ବିବାହ ହୋଇଥିଲା ?

—ଦୁଇବର୍ଷ ହେବ । ନାଟକ ପରି ଏହା ଗୋଟିଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଘଟଣା । ପ୍ରଫେସର ସୁବ୍ରତ ଦାଶ ଇଂରାଜୀର ଅଧ୍ୟାପକ ଥିଲେ । ମୋର ବିବାହ ଉତ୍ସବରେ ସେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ ମୋର ଦାଦାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଭାବେ । ମୋତେ ଯିଏ ବିବାହ ହେବାକୁ ଆସିଥିଲେ ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଏ୍ୟାଲ୍‌କୋହଲର ଗନ୍ଧ ବାରିପାରି ସେ ବର ଓ ବରଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅପମାନ ଦେଇ ତଡ଼ିଦେଲେ । ଶେଷରେ ଦାଦାଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ ଯଦି କାହାରି ଆପତ୍ତି ନଥାଏ ତାହା ହେଲେ ସେ ମୋତେ ବିବାହ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । ଦାଦା ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ସେମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆମେ ଶୂଦ୍ର—ବିବାହ ହେବା କି ସମ୍ଭବ । ସେ କିନ୍ତୁ ରାଜି ହେଲେ—ବିବାହ ଶେଷ

ହେଲା । କିନ୍ତୁ ଶାଶୁଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦରୁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିତା ହେଲି । ଉଦୟନପୁରରୁ ଚଳି ଆସିଲି ସେଠାରେ ମୋର ପ୍ରବେଶ ନିଷେଧ । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ମଧ୍ୟ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଆଉ ଘରକୁ ଆସି ନାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପରେ ମାନ ଅଭିମାନ ଭେଦା-ଭେଦ କେଉଁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲା । ଗତ ସପ୍ତାହରେ ଶାଶୁ ମୋ ପାଖକୁ ଲେଖିଲେ—ମୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ରର ସ୍ମୃତି ଚିହ୍ନ ତୁମେ, ଦାଶ-ଘରର ଏକମାତ୍ର ବଧୂ । ଚିଠି ପାଇ ତୁମେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସ···ସେଥିପାଇଁ ଯାଉଛି ।

—ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଆଉ କେବେ ଉଦୟନପୁରକୁ ଆସି-ନାହାନ୍ତି ?···କନକ ପଚାରିଲା ।

—ଆସିବା ପାଇଁ ଆଉ ସୁଯୋଗ ପାଇଲି କେଉଁଠୁ ? ସୀତାଙ୍କ ପରି ଚଉଦ ବର୍ଷ ନ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ତିରିଶ ବର୍ଷ ସ୍ୱାମୀ ସହିତ ବନବାସରେ କଟିଛି ।

—ଶୁଣନ୍ତୁ, ଉଦୟନପୁରର ପ୍ରାୟ ସବୁ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ମୋର ପରିଚିତ । ଯଦି କହନ୍ତି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରେ··· । ବିନୋଦ କେତେବେଳୁ ଆସି ସେମାନଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣୁଥିଲା ତାହା ଉଭୟେ ଜାଣିପାରି ନ ଥିଲେ ।

ସୁମିତା ସ୍ମିତ ମୁଖରେ କହିଲା—ଆପଣଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଉଦୟନପୁରରେ ପଚାରିଲେ ସମସ୍ତେ ଠିକଣା କହି ଦେବେ ବିଖ୍ୟାତ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଡାକ୍ତର ଧୀରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦାଶଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନେକେ ଭଲଭାବେ ଚିହ୍ନିଥିଲେ ।

—ଆପଣଙ୍କୁ ସେମାନେ ଚିହ୍ନି ପାରିବେ ତ ? କେବେ ସେମାନେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ତ କହୁଛନ୍ତି ! କହିଲା କନକ ।

—ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲେ ଏହି ଚିହ୍ନ-ଟିକକ ଦେଖାଇଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଚିହ୍ନିବେ···କହି ବାଁ-ହାତଟିକୁ କନକକୁ ଦେଖାଇଲା ସୁମିତା । ଅନାମିକାରେ ଗୋଟିଏ ଅତ୍ୟୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରସ୍ତର, ମୁଦ୍ରିକାଟି ଉପରେ ଥାଇ ଆଖି ଝଲସାଇ ଦେଉଛି ଯେପରି । ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ସେହି ପଥର ଖଣ୍ଡିକ ଉପରେ ଖୋଳା ହୋଇଛି ଦୁଇଟି ଇଂରାଜୀ ଅକ୍ଷର "S. D."—ଅର୍ଥାତ୍ ସୁବ୍ରତ ଦାଶ ।

ସୁମିତା କହିବାକୁ ଲାଗିଲା—ଏ ଖଣ୍ଡିକ ଶାଶୁ ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦିନେ ଉପହାର ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଅଭିଜ୍ଞାନ-ଅଙ୍ଗୁରି ନେଇ ଶକୁନ୍ତଳା ପରି ମୁଁ ଯାତ୍ରା କରୁଛି ଶ୍ୱଶୁରାଳୟକୁ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ବିବାହ-ବେଳକାର ଖଣ୍ଡିଏ ଫଟୋ ମୋ ପାଖରେ ଅଛି । ସଯତ୍ନରେ ତାହା ଏହି ସୁଟ୍‌କେସ୍‌ଟି ଭିତରେ ମୁଁ ସାଇତି ରଖିଛି—କେତେ ଅଦ୍ଭୁତ ଦେଖନ୍ତୁ, ଜୀବନରେ ସବୁଠାରୁ ଆପଣାର ଯେଉଁମାନେ ସେହିମାନେ ଆଜି ମୋର ଅପରିଚିତ । ଏହା ନାଟକ ନୁହେଁ କି ? ଏହାର ପରିଣତି କେଉଁଠାରେ କିଏ ତାହା କହିପାରେ ? କିଏ କହିପାରେ କେଉଁ ନାଟକରେ କାହାର କେଉଁ ଅଂଶ···

ସୁମିତାର ମୁହଁର କଥା ମୁହଁରେ ରହିଗଲା ।

ସହସ୍ର ବଜ୍ର ଯେପରି ଏକ ସାଙ୍ଗରେ ଗର୍ଜି ଉଠିଲା ଅକସ୍ମାତ ଭାବେ । ଆଉ ସେହି ଶବ୍ଦର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଆଘାତରେ ଶତଛିନ୍ନ ହୋଇଗଲା ଅନ୍ଧକାର ରାତିର ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡ ଯେପରି ।

ପୃଥିବୀର ମେରୁ ଧରି କିଏ ଯେପରି ସଜୋରରେ ଦୋହଲାଇ ଦେଉଛି ତାଙ୍କୁ ।

ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା କନକ ।

ବିନୋଦ ତାକୁ ଶକ୍ତଭାବେ ଦୁଇ ହାତରେ ଜାବୋଟି ଧରିବା ମାତ୍ରେ ମନେ ହେଲା, ଗାଡ଼ିର ଡବାଟି ନାଗର-ଦୋଳା ପରି

ଓଲଟି ଓଲଟି କେଉଁ ଅନ୍ଧ ପାତାଳ ପ୍ରଦେଶର ଭିତରକୁ ଭିତରକୁ ଚାଲି ଯାଉଛି ଯେପରି ।

ଉଦୟନପୁର ପାଖରୁ ୬୦ ମାଇଲ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ମାଲଗାଡ଼ି ସହିତ ମେଲ୍-ଟ୍ରେନର ଧକ୍କା ବାଜି ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଲା ଓ ଦୁର୍ଘଟଣା ଯୋଗୁଁ ୪।୫ ଟା ବଗୀ ଲାଇନରୁ ଖସିପଡ଼ି ଢାଲୁ ଜମି ଉପରେ ଆସି ପଡ଼ିଲା ।

ବିନୋଦର ଯେତେବେଳେ ଚେତନା ଫେରି ଆସିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଶୁଣି ପାରିଲା ଆହତମାନଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରଣା କାତର ଶବ୍ଦ ଓ ଚିତ୍କାର । କେହି କେହି ନିଜର ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନର ନାମ ଧରି ଡକା-ଡକି ଆରମ୍ଭ କରିଥାନ୍ତି । ଶୋକାର୍ତ୍ତ ଯାତ୍ରୀଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତ ଡାକ ସ୍ତବ୍ଧ ରାତ୍ରିର ବୁକୁକୁ ଯେପରି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଖ ଦ୍ୱାରା ଛିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରି ଦେଉଥାଏ । ବିନୋଦ ନିଜର ମୁହଁ ଉପରୁ ମେଞ୍ଚାଏ ତୁଳାପରି ନରମ ପଦାର୍ଥ ଗୋଟାଏ ହାତରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଲା । ନରମ ତୁଳା ନୁହେଁ, ଢେଉପରି ଅସମତଳ ଅବିନ୍ୟସ୍ତ ନାରୀ-କେଶ ଅପର ହସ୍ତର ବନ୍ଧନ ଭିତରେ ସୁକୋମଳ ପିଣ୍ଡାକାର ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁ, କନକ !

ହାତଟିରେ ଭରଦେଇ ଉଠି ବସିଲା ବିନୋଦ । କୋଳ ଉପରେ କନକର ଅଚେତନ୍ୟ ଦେହ । ଜୀବିତ କି ମୃତ କିଏ ଜାଣେ ! ବିନୋଦ ହାତଟିକୁ କନକର ନାକ ପାଖକୁ ଆଣି ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ନା, ଅନୁମାନ ତାର ମିଥ୍ୟା ନୁହେଁ—କନକର ନିଶ୍ୱାସ ଚାଲିଛି—ବଞ୍ଚିଛି କନକ ।

ଦୁଇହାତ ଦ୍ୱାରା ଭଙ୍ଗା କାଠ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଡ଼େଇ ଆଡ଼େଇ ବିନୋଦ ଟଳଟଳ ହେଉ ହେଉ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଠିଆହେଲା । ତା'ପରେ ନଇଁପଡ଼ି କନକର ସଂଜ୍ଞାହୀନ ଶରୀରଟିକୁ ଦୁଇହାତରେ

ଟେକ୍କି ଉଠାଇ ନେଲା । ନିରାପଦ ସ୍ଥାନରେ ତାକୁ ଶୁଆଇ ଦେଇ ଟିକିଏ ପାଣି ପାଇବା ଆଶାରେ ଏଣେ ତେଣେ ଦୃଷ୍ଟି ସଞ୍ଚାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପାଣି ତାର ଦରକାର, କନକକୁ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ହେବ । କନକକୁ ନ ବଞ୍ଚାଇଲେ ସେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ହାତ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ରେଲ୍-ଲାଇନ କଡ଼ରେ ଥିବା ପଥର ଓ ଛୋଟ ଛୋଟ ଗଛ ଗୋଡ଼ରେ ବାଜି କେତେଥର ସେ ପଡ଼ି ଯାଉ ଯାଉ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ପାଣିପାଇଁ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପାଣି ସେ କେଉଁଠାରେ ପାଇବ ? ପାଣି କାହିଁ ? ଚାରିଆଡ଼େ ଶୁଣା ଯାଉଥାଏ ପାଣିପାଇଁ ଅନ୍ତିମ ପ୍ରାର୍ଥନା । ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ଖୋଜିବ, ଏହି ଧ୍ୱଂସ-ସ୍ତୂପ ଭିତରେ ଭାଗ୍ୟକୁ ଯଦି ମିଳିପାରେ ଗୋଟାଏ ଫ୍ଲାକ୍ସ କିମ୍ବା ଭଙ୍ଗା ସୁରେଇ ତଳେ ଥିବା ଟିକିଏ ପାଣି ।

ଟ୍ରାଉଜରର ପକେଟରେ ହାତ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଟର୍ଚ୍ଚଟିକୁ ବାହାର କଲା ସେ । ଟର୍ଚ୍ଚଟା ଉପରେ ଥରେ ମାତ୍ର ଆଖି ବୁଲାଇ ଦେଇ ସେଇଟାକୁ ପକାଇଦେଲା ତଳେ । କଲିଜନ୍ ବେଳେ ସେଇଟାବି ଅକର୍ମଣ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ବୃଥାଟରେ ଏହି ଶ୍ମଶାନ-କ୍ଷେତ୍ରରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଆଉ ଲାଭ କଣ ! ଫେରିଲା ବିନୋଦ । ଫେରୁ ଫେରୁ କଣ ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ପଡ଼ିଯାଉଥିଲା ସେ, କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ରକ୍ଷା ପାଇଗଲା । ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ, ରୁପେଲି-ଜରି-କାମ-କରା ନେଳା ମଖମଲ ଶାଢ଼ୀର ଧଡ଼ିଟି ଗୋଡ଼ରେ ତାର ଅଟକି ଯାଇଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ତାର ସଜାଗ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଏହି ଶାଢ଼ୀଟିକୁ ସେ-ତ’ ଭଲ କରି ଚିହ୍ନେ । ସୁମିତାର ଶାଢ଼ୀ ଛଡ଼ା ଆଉ କାହାର ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ସୁମିତା କେଉଁଠାରେ ?

ସେହି ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ପାଗଳପରି ଦୁଇ ହାତରେ ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ଆଡ଼େଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏଥର ସେ ଦେଖିଛି, ଠିକ୍ ଦେଖିପାରିଛି ସେ ସୁମିତାକୁ । ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଟ୍ରଙ୍କ ତଳେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇଛି ସୁମିତା । ବାଁ-ହାତଟି ତାର ବାହାରକୁ ପରିଷ୍କାର ଦେଖାଯାଉଛି···

ଟ୍ରଙ୍କଟିକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଆଡ଼େଇ ରଖିଲା ବିନୋଦ । ସୁମିତାର ନାକ ପାଖରେ ହାତଦେଇ ଶ୍ବାସ ଓ ନାଡ଼ି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପରେ ସେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେଲା । ଏ ନିଦ୍ରା ଆଉ ଭାଙ୍ଗିବ ନାହିଁ ସୁମିତାର ।

ନିଦ୍ରା ନଭାଙ୍ଗୁ, ବିନୋଦର ସେଥିରେ ଯାଏ ଆସେ କଣ ! ସୁମିତା ତାର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିବ ନାହିଁ । ଯାହା ତା’ର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିବ ସେ ତାହା ପାଇଛି ।

ଆଣ୍ଠୁମାଡ଼ି ବସି ସୁମିତାର ବାଁ-ହାତର ଅନାମିକାରୁ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ପଥର ବସାଇ ମୁଦିଟିକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଖୋଲି ନେଲା ବିନୋଦ । ବସ୍ତୁଟିକୁ ଟ୍ରାଉଜରର ପକେଟରେ ରଖିଦେଇ ସିଧା ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହେଲା ସେ ।

ଠିକ୍ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଝଲକାଏ ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକ ଆସି ତା’ମୁହଁରେ ପଡ଼ିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭାରି-ଗଳାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା —କିଏ ସେଠାରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି··· ?

ବିନୋଦର ମୁହଁର ଗୋଟିଏ ରେଖା ସୁଦ୍ଧା କମ୍ପିତ ହେଲା ନାହିଁ । ଅତି ସାବଧାନ ହୋଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଆସିଲା

ଆଲୋକର ରେଖାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକର । ରେସ୍‌କ୍ୟୁ-ପାର୍ଟିର ଲୋକମାନେ ଆସିଛନ୍ତି ତାହାହେଲେ ଆହତମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟପାଇଁ··· !

ରେଲ୍‌ଓଏ-ପୁଲିସ ଓ ଷ୍ଟ୍ରେଚର-ବାହକମାନଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ରେସ୍‌କ୍ୟୁ-ପାର୍ଟିର ଲୋକମାନେ ସେତେବେଳେ ଆହତ-ମାନଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ମୃତ ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ିରେ ରଖୁଛନ୍ତି । ବିନୋଦ ଆସି ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ମୁଖରେ ଛିଡ଼ା ହେବାମାତ୍ରେ ଜଣେ ଅଫିସର ଆଗେଇଆସି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—ଆପଣ ଜଣେ ପାସେଞ୍ଜର ?···

ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା ବିନୋଦ ।

—ଇସ୍ ! କପାଳ ଉପରଟା ଆପଣଙ୍କର କଟିଯାଇଛି, ଆଡ଼େ ଆସନ୍ତୁ···କହିଲେ ଅଫିସର ।

ବିନୋଦ ବାଧା ଦେଇ କହିଲା—ଆପଣ ଆଗେଇ ଆଡ଼େ ଆସନ୍ତୁ, ମୋର ଜଣେ ନିଜ-ଲୋକ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅଲଗା ଜାଗାରେ ଆଣି ରଖିଛି···

ଦୁଇଜଣ ଷ୍ଟ୍ରେଚର ଧରି ଅଫିସରଙ୍କର ପଛେ ପଛେ ଆସିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଉଥାଏ ବିନୋଦ । ଡାଲୁ ଜମି ଯେଉଁଠାରେ ସମତଳ ହୋଇଯାଇଛି ସେହିଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସମସ୍ତେ ।

ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଆହତମାନଙ୍କୁ ନେଇ ରେସ୍କ୍ୟୁ ପାର୍ଟି ଯେତେବେଳେ ନିକଟସ୍ଥ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସେତେବେଳେ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ସିନ୍ଦୂର ଫାଟିଛି ।

ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ରୋଗୀମାନଙ୍କ-ରେଜିଷ୍ଟରଟି ଖୋଲି ବିନୋଦ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ଡାକ୍ତର ପଚାରିଲେ—ଆପଣଙ୍କର ନାମ ?

—ବିନୋଦ ରାଉତ······

ଲେଖି ସାର ଡାକ୍ତର ପୁନର୍ବାର ପଚାରିଲେ—ଆପଣଙ୍କର ସେହି ଅତ୍ମୀୟାଟିର ନାମ କଣ ଲେଖିବ ?

ବିନୋଦ କନକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲା, ଦେଖିଲା କନକର ଜ୍ଞାନ ଫେରି ଆସି ନାହିଁ । ଡାକ୍ତର ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ଲେଖନ୍ତୁ, ମିସେସ୍ ସୁମତି ଦାଶ...

ଖଣ୍ଡିଏ ବାଡ଼ି ଉପରେ ଭରା ଦେଇ ଆଗେଇ ଆସିଲା ବିନୋଦ । ମୁଣ୍ଡରେ ପଟି ବନ୍ଧା ହୋଇଥାଏ—ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ରେ ଦିଆ ହୋଇଥାଏ ନୀ-କ୍ୟାପ । ଗୋଡ଼ର ହୋଇଥିବା ଆଘାତର ବଥା କାଲି ଭଲଭାବେ ଜଣା ପଡ଼ୁନଥିଲା, ଆଜି ଫୁଲି ଟିକିଏ ବଡ଼ ଦେଖାଯିବାରୁ ବଥା ମଧ୍ୟ ଜଣା ପଡ଼ୁଥାଏ । ବାଁ-ପାଖର କପାଳ ଉପରେ ଦେଢ଼ ଇଞ୍ଚ ପରିମାଣ ଗୋଟିଏ କ୍ଷତ । ଭୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି ଡାକ୍ତର ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ।

ଖଟ୍ ଖଟ୍ ଶବ୍ଦ କରୁ କରୁ ବିନୋଦ ଆସି ଠିଆ ହେଲା କନକର ବିଛଣାଟି ପାଖରେ । ମୁହଁ ଫେରାଇ ବିନୋଦକୁ ଦେଖିନେଇ ଖୋଲା ଦୁଆର ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲା କନକ । ବହୁଦୂରରେ ଥିବା ପାହାଡ଼ ଉପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ରକ୍ତିମ ଆଭା ପରିଷ୍କାର ଦେଖା-ଯାଉଥାଏ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଛି ।

ଆଜି ଦ୍ୱି-ପହରରୁ କନକର ଜ୍ଞାନ ଫେରି ଆସିଛି । ବିଶେଷ-ଭାବେ ସେ ଆହାତ ହୋଇ ନ ଥିଲା, କେବଳ ଗୋଟାଏ ଝିନିଆ ହେତୁ ସେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅବସ୍ଥା ହରାଇ ଥିଲା । ଡାକ୍ତର ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଦୈବାନୁଗ୍ରହ ହେତୁ ମାରାତ୍ମକ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଛି କନକ ।

ବିନୋଦ ଧୀର କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲା—କେମିତି ଅଛ, କନକ...

—ଭଲ···ନିରାଶକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲି କନକ ।

—ବେଶୀ ଦୁର୍ବଳ ଜଣା ଯାଉନାହିଁ ତ ?

କନକ ନିରୁତ୍ତର ।

ଆଉ ଥରେ କହିଲି ବିନୋଦ—କିଛି ଭୟ ନାହିଁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ତୁମେ ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ କରିବ ।

କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲି ନାହିଁ କନକ । ଦୂରରୁ ଶୁଣା ଯାଉଥାଏ ପାହାଡ଼ୀ-ବାସୀନ୍ଦାଙ୍କର ବେଣୁ ସ୍ୱନ, ସେହିଆଡ଼େ କାନ ଡେରିଥାଏ ସେ ।

କନକର ନୀରବତା ଦେଖି ଅସ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ବିନୋଦ । ମୁହଁ ଖୋଲି ପୁଣି ଥରେ କହିଲି—ତୁମକୁ ଯେ ସହଜରେ ଫେରିପାଇବି ଏହା ମୁଁ ଆଶା କରି ନ ଥିଲି । ଏକ୍‌ସିଡ଼େଣ୍ଟ ହେଲେ କେତେ ଜଣ ବା' ବଞ୍ଚନ୍ତି ।

ମୁହଁ ନ ଫେରାଇ କନକ କହିଲି—ମୁଁ ନ ବଞ୍ଚିଲେ ବାବାଙ୍କର ଦେଣା ପରିଶୋଧ ହେବ କିପରି ?

—ଡାକ୍ତର କହୁଛନ୍ତି ଦୈବ ତୁମର ସହାୟ··· କହିଲି ବିନୋଦ ।

କନକ ମଧ୍ୟ କହିବାକୁ ଦ୍ୱିଧା ବୋଧ କଲିନାହିଁ—ଦୈବ ତୁମର ମଧ୍ୟ ସହାୟ ।

—ତୁମ କଥା ଠିକ୍ କନକ, ଦୈବ ମୋର ମଧ୍ୟ ସହାୟ··· କହୁ କହୁ ବିଛଣାଟିର ଗୋଟିଏ କଡ଼ରେ ବସିଲି ବିନୋଦ । ଆଣୁଥିବା ଭୂଇଁଟିର ମଝିରେ ବାଣ୍ଡିଟିକୁ ରଖି ଦେଇ କହିଲି— ଦୈବ ସହାୟ ନ ହୋଇଥିଲେ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ସୁମିତା ଦାସ ସହିତ ଆମର ପରିଚୟ ହୋଇଥାନ୍ତା କାହିଁକି ?

ଚମକି ପଡ଼ି କନକ ମୁହଁ ଫେରାଇଲା । କହିଲା— ସୁମିତା କେଉଁଠାରେ ?

—ସେ ତାର ସ୍ୱାମୀ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଛି···ଅତି ହାଲୁକା ଭାବେ କଥାଟିକୁ କହିଲା ବିନୋଦ ।

ଡାହାଣ ହାତରେ ବିଛଣାର ଚଦରଟିକୁ ହାତମୁଠା ଭିତରେ ଶକ୍ତଭାବେ ଧରିଲା କନକ । ବିନୋଦର କଥାରେ ସେ ଯେପରି ପଥର ପାଲଟି ଯାଇଛି । କିଛିକ୍ଷଣ ନୀରବ ରହି ବିନୋଦ କହିଲା— ସୁମିତା ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ ଜିନିଷ ଦେଇ ଯାଇଛି···

ପକେଟରୁ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ପଥର-ବସା ମୁଦିଟିକୁ ବାହାର କଲା ବିନୋଦ । ତାପରେ କନକର ହାତଟିକୁ ଟାଣି ନେଇ ମୁଦିଟିକୁ ପିନ୍ଧାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଅନାମିକାରେ ଅଙ୍ଗୁଠିଟି ଢିଲା ହେଲା । କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟମାରେ ମୁଦିଟିକୁ ପିନ୍ଧାଇଦେବା ମାତ୍ରେ ହାତକୁ ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର ମାନିଲା ।

ନିଷ୍ପଲକ ଚକ୍ଷୁରେ କନକ ମୁଦିଟିକୁ ଦେଖୁଥାଏ, ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ପଥରଟି ଉପରେ ଜଳ-ଜଳ ହେଉଥାଏ ଦୁଇଟି ଅକ୍ଷର **S. D.**

ବିନୋଦ କହିଲା—ଏହି ଜିନିଷଟି ଆଜିଠାରୁ ତୁମର···

ମୁହଁ ଫେରାଇ କନକ କହିଲା—ସୁମିତା କାହିଁକି ମୁଦିଟି ମୋତେ ଦେଇଯାଇଛି ?

ହସି ହସି ବିନୋଦ କହିଲା—ସୁମିତା ଶ୍ୱଶୁର ଘରକୁ ଯାଉ ଏହା ବୋଧହୁଏ ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ନୁହେଁ । ତା' ବଦଳରେ ତୁମକୁ ଯିବାକୁ ହେବ······

କନକର ମୁଣ୍ଡ ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ବିହ୍ୱଳଭାବେ ବିନୋଦ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ଏସବୁ କଣ କହୁଛ ତୁମେ ? ମୁଁ କେଉଁଠାକୁ ଯିବି ?

ଅଶ୍ରୁ। ଗଳ ରେ ବିନୋଦ ଉତ୍ତର ଦେଲା—ଉଦୟନପୁର। ତୁମର ଶ୍ୱଶୁର ଘରକୁ।

—ମୋର ଶ୍ୱଶୁର ଘରକୁ···?

ଥରେ ଦୁଇଥର ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ବିନୋଦ କହିଲା—ହଁ ତୁମର ଶ୍ୱଶୁର ଘରକୁ। ମନେକର, କାଲି ଟ୍ରେନ୍-ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ସୁମିତା ଦାଶର ଜୀବନାନ୍ତ ଘଟିଛି। ଉଦୟନପୁରର ବିଖ୍ୟାତ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଡାକ୍ତର ଧୀରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦାଶଙ୍କର ତୁମେ ପୁତ୍ର-ବଧୂ। ଛଅମାସ ହେଲା ତୁମେ ସ୍ୱାମୀକୁ ହରାଇଛ। ତାହା ମଧ୍ୟ ଦୈବ-ଦୁର୍ଘଟଣା। ଶୀକାର କରି ଫେରୁ ଫେରୁ ଗୋଟିଏ ଖାଲ ଭିତରେ ପଡ଼ିଯାଇ ସେ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ, ଜ୍ଞାନ ଆଉ ତାଙ୍କର ଫେରିନାହିଁ··· ଏମିତ ଭାବେ ଦେଖୁଛ କଣ କନକ, ଶୁଣ···ତୁମର ସେହି ପର-ଲୋକଗତ ସ୍ୱାମୀ ଅଧ୍ୟାପକ ସୁବ୍ରତ ଦାଶର ଶେଷ-ସ୍ମୃତି-ଚିହ୍ନ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମ ହାତରେ ଜଳ-ଜଳ କରୁଛି—ଆଜି ସେହି ସ୍ମୃତି-ଚିହ୍ନକୁ ନେଇ ଉଦୟନ ପୁରରେ ତୁମେ ଶ୍ୱଶୁର ଘର କରିବାକୁ ଯାଉଛ···।

ହିଷ୍ଟିରିୟା ରୋଗୀ ପରି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା କନକ—ନା-ନା-ନା···

ପଥର ପରି ଶକ୍ତ ଦେଖାଗଲା ବିନୋଦର ମୁହଁ। ଆଖି ଦୁଇଟା ଫସ୍‌ଫରସ୍ ପରି ଜଳିବାକୁ ଲାଗିଲା। ସେଇଆଡ଼େ ଚାହିଁ କନକର ଚିତ୍କାର ଆପେ ଆପେ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା।

ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ଦୌଡ଼ି ଆସିଲା ନର୍ସ, ଅନ୍ୟ ରୋଗୀମାନେ ଚକିତ ହୋଇ ଚାହିଁଲେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ।

ବିନୋଦ ନର୍ସକୁ ଦେଖି କହିଲା—ସ୍ନାୟୁର ଦୁର୍ବଳତା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇନାହିଁ। କିଛି ଦେଖି ବୋଧହୁଏ ଭୟ ପାଇଛି···

କନକର ହାତଟିକୁ ଟେକିଧରି ନର୍ସ ନାଡ଼ୀ ପରୀକ୍ଷା କଲ
ତାପରେ କହିଲା—ତାଙ୍କୁ ବେଶି କଥା କହିବାକୁ ଦେବେ ନାହିଁ
ନର୍ସ ଘରୁ ବାହାରି ଗଲା ।

—ମୁଁ ଚାଲିଲି···ବାଡ଼ିଟି ଭରା ଦେଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠ
ଉଠୁ ବିନୋଦ କହିଲା—ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ବିଚଳିତ ହେବ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତ୍ରୀର ଲକ୍ଷଣ । ସହଜଭାବେ କରିଗଲେ ସବୁ ଦେହ
ସହା ହୋଇଯାଏ । କେଡ଼େବଡ଼ ଭଦ୍ର ପରିବାର—ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ
ଓ ଧନୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କର ପରିବାର-ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଯାଉଛୁ
ଏଥିରେ ଭୟ କରିବାର କଣ ଅଛି ? ସେଠାରେ ତୁମେ ସୁଖରେ
ରହିବ, ଆଦର ପାଇବ, ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବ ।

ଗଭୀର କ୍ଳାନ୍ତିରେ କନକର ଆଖି ଦୁଇଟି ମୁଦି ହୋଇ
ଆସିଲା । ସେହିପରି ଆଖି ବୁଜି କହିଲା—ସେଥିରେ ତୁମର ଲାଭ
କଣ ?······

—ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କଥା କାହିଁକି ? ସେ ସବୁ ପରେ
ତୁମେ ସୁଖରେ ଚଳିବ, ମନେକର ଏହାହିଁ ହେଉଛି ମୋର
ଲାଭ । ଆଚ୍ଛା, ତୁମେ ଶୁଅ······

ଦୁଇପାଦ ଆଗେଇ ଆସି ପୁନର୍ବାର ଫେରିଲା ବିନୋଦ
କହିଲା—ଆଉ ଶୁଣ, କନକ । ଉଦୟନପୁରକୁ ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍ କରି
ଦେଇଛି । ଡାକ୍ତର ଧୀରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦାଶଙ୍କ ଘରେ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ
ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିବ । ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ କାଲି ସେମାନେ ତୁମକୁ
ନେବାଲାଗି ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ । ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଅ ।

ଚାଲିଯିବାବେଳେ ବାଡ଼ିର ଖଟ୍ ଖଟ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା, ଆଉ
କନକର କାନ ଦୁଇଟା ଭିତରେ ବିନୋଦର ଶେଷ କଥାଟି ଠେ

ଠକ୍ ଭାବେ ବାଜିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଆଜିଠାରୁ ତାର ନାମ କନକ
ନୁହେଁ, ସେ ସୁମିତ୍ରା......

× × × ×

ତା ଆରଦିନ ଉଦୟନପୁରରୁ ଲୋକ ଆସିଲେ ।

ବିନୋଦ ସହିତ ଆଗେ ଦେଖା ହେଲା । ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କର ବୟସ ୨୭।୨୮ ଭିତରେ । ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର । ଦେହର ବର୍ଣ୍ଣ ଗୌର । ପରିଧାନରେ ପାୟଜାମା, ପଞ୍ଜାବି, ଜହର-କୋଟ୍ । ମୁଣ୍ଡର ବାଳଗୁଡ଼ିକ ରୁକ୍ଷ, ଆଖିରେ ମୁଖରେ ଉତ୍କଣ୍ଠା ଓ କୌତୁହଳ । କହିଲା—ମୋର ନାମ ଅଜିତ୍ ଦାଶ । ପରଲୋକ-ଗତ ସୁବ୍ରତ ଦାଶ ମୋର ବଡ଼ଭାଇ । ଆପଣଙ୍କର ପରିଚୟ—

ବିନୋଦ ହସି ହସି କହିଲା—ମୁଁ ସୁମିତ୍ରାର ବଡ଼ଭାଇ । ମୁଁ ଟେଲିଗ୍ରାଫ ଦ୍ୱାରା ସବୁକଥା ଜଣାଇଥିଲି... ।

ଅଜିତ୍ ଶକ୍ତି ପାରି ନମସ୍କାର ହେଲା । କହିଲା—ତାର ପାଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୁଁ ବାହାରିଛି । ଘରର ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥା କିପରି ତାହାତ ଆପଣ ଅନୁମାନ କରିପାରୁଥିବେ । ନୂଆବୋଉ କାହାନ୍ତି ? ବର୍ତ୍ତମାନ କିପରି ଅଛନ୍ତି... ?

—ସୁମିତ୍ରା ସେ-ପାଖ ଘରେ ଅଛି । ଆସନ୍ତୁ......

ବାଡ଼ିଟିକୁ ହାତରେ ଧରି ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ବିନୋଦ ।

କନକ ସେତେବେଳେ ବିଛଣାରୁ ଉଠିଆସି ବାରଣ୍ଡାର ରେଲିଂଧରି ଦୂର ପାହାଡ଼ର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁଥାଏ । ଅଜିତ୍‌କୁ ପଛରେ ରଖି କନକର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ କହିଲା—ସୁମିତ୍ରା, ତୋର ଶ୍ୱଶୁର ଘରୁ ଲୋକ ଆସିଛନ୍ତି......

କନକ ଫେରି ଶୁହିଁଲାରୁ ବିନୋଦ ପୁନର୍ବାର କହିଲା—ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି ସୁବ୍ରତବାବୁଙ୍କର ସାନଭାଇ, ତୁମର ଭାଇର ଅଜିତ୍ ଦାଶ ଏହାଙ୍କର ନାମ ।

ତାପରେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଡାକିଲା—ଆସନ୍ତୁ ଅଜିତ୍‌ବାବୁ···

କନକର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ଅଜିତ୍ ଉପରେ, ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇ ସେ କନକକୁ ଦେଖୁଥିଲା । କନକର ମନେ ହେଉଥାଏ, ପ୍ରବଳ ଭୂମିକମ୍ପରେ ବିନୋଦ ଓ ସେ ରସାତଳଗାମୀ ହୁଅନ୍ତେ କିପରି······

ଭୂମିକମ୍ପ ହେଲାନାହିଁ । ଅଜିତ୍ ପାଖକୁ ଆସି ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ କନକର ପଦଧୂଳି ନେବାକୁ ବସିଲା, ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଆସିଲା କନକ—ଅସ୍ଫୁଟ ସ୍ୱରରେ କଣ କହିଲା କିଛି ବୁଝାଗଲା ନାହିଁ ।

ଅପ୍ରତିଭ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇଲା ବେଳେ ଅଜିତ୍‌ର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ବୁକୁ ଉପରେ ଛନ୍ଦ-ବନ୍ଧଭାବେ ପଡ଼ିଥିବା ହାତ ଦୁଇଟିର ବାଁ-ହାତର ଆଙ୍ଗୁଳି ଉପରେ । ସବୁଜ-ରଙ୍ଗର ପଥର ଖଣ୍ଡିକ ଅତୀତର କଥା ମନେ ପକାଇ ଦେଲା ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ । ମୁଦିଟିକୁ ସେ ବହୁଦିନରୁ ଚିହ୍ନେ—ଅଗ୍ରଜର ସ୍ମୃତିଚିହ୍ନ ଏହା ।

ବିନୋଦ ମୃଦୁହସି କହିଲା—କିଛି ମନେ କରିବେ ନାହିଁ, ଅଜିତ୍‌ବାବୁ ! ପରିଚୟଟି ଆଗରୁ ନ ଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ସୁମିତା ଟିକିଏ ସହଜଭାବେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିପାରୁ ନାହିଁ ।

ମଧୁର ହସର ବଙ୍କିମ ରେଖା ଦେଖାଗଲା ଅଜିତ୍‌ର ଓଷ୍ଠ ପ୍ରାନ୍ତରରେ । କହିଲା—ମୋର କାହିଁକି ମନେ ହେଉଛି ନୂଆ-ବୋଉଙ୍କୁ ମୁଁ ଯେପରି ଅନେକଦିନରୁ ଚିହ୍ନେ । ତାଙ୍କ ଛଡ଼ା ଆମର ଆଉ ଆପଣାର ବୋଲି କିଏବା ଅଛି ?···

ବିନୋଦ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ସ୍ୱରରେ କହିଲ—ଆପଣମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସୁମିତ୍ରାର ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ବୋଲି କେହି ନାହିଁ, ଅଜିତ୍‌ବାବୁ !

ଅଜିତ୍‌ର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଆର୍ଦ୍ର ହୋଇ ଆସିଲ । କହିଲା— ଭାଇଙ୍କର ଅକାଳ-ମୃତ୍ୟୁ, ସେଥିରେ ପୁଣି ଟ୍ରେନ୍-ଦୁର୍ଘଟଣା କଥା ଶୁଣି ମା' କାଲିଠାରୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ନାହାନ୍ତି । ଭାବୁଛି ଆଜି ରାତିଗାଡ଼ିରେ ନୂଆବୋଉଙ୍କୁ ନେଇଯିବି···କହିସାରି କନକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ପଚାରିଲା—ଆଜି ଆପଣ ଯାଇପାରିବେ, ନୂଆବୋଉ ?

କନକର ଦୃଷ୍ଟି ଆପେ ଆପେ ଆସି ଅଜିତ୍ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା, ଆଖି-ପତା ଦୁଇଟି ଭାରି ହୋଇ ଆସିଲା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ।

କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ କନକ, ଉତ୍ତର ଦେଲା ବିନୋଦ—ନ ଯିବେ କାହିଁକି ? ହାସପାତାଳରେ ପଡ଼ି ରହିବା ଅପେକ୍ଷା ଆପଣଙ୍କ ଘରେ ରହିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଭଲ ଯେତେହେଲେ ନିଜ ଘର

—ମୁଁ ତାହାହେଲେ ହୋଟେଲକୁ ଯାଉଛି—ରାତିରେ ଆସି ନୂଆବୋଉଙ୍କୁ ନେଇଯିବି···

ଛୋଟ ନମସ୍କାରଟିଏ ପକାଇ ଅଜିତ୍ ଚାଲିଗଲା । ସ୍ତବ୍‌ଧଭାବେ ସେହି ବାଟକୁ ଚାହିଁଥାଏ କନକ—ଆଉ ବିନୋଦ ଚାହିଁଥାଏ କନକର ମୁହଁକୁ ।

ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବସାଇଦେବା ପାଇଁ ବିନୋଦ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଥିଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ଗାଡ଼ିରେ ଉଠାଇ ଦେଇ ବିନୋଦ କହିଲ— ଶ୍ୱଶୁରଘରେ ପହଞ୍ଚି ମୋତେ ଯେପରି ଭୁଲି ନଯାଉ ସୁମିତ୍ରା ! ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଚ ିଠି ଲେଖିସୁ ଦେବୁ ।

କନକ ଫେର ଶୁହିଁଲରୁ ବିନୋଦ ପୁନର୍ବାର କହିଲ-
ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି ସୁବ୍ରତବାବୁଙ୍କର ସାନଭାଇ, ତୁମର ଦିଅର
ଅଜିତ୍ ଦାଶ ଏହାଙ୍କର ନାମ ।

ତାପରେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଡାକିଲ—ଆସନ୍ତୁ ଅଜିତ୍‌ବାବୁ···

କନକର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲ ଅଜିତ୍ ଉପରେ, ଦୂରରେ ଠିଆ
ହୋଇ ସେ କନକକୁ ଦେଖୁଥିଲ । କନକର ମନେ ହେଉଥାଏ
ପ୍ରବଳ ଭୂମିକମ୍ପରେ ବିନୋଦ ଓ ସେ ରସାତଳଗାମୀ ହୁଅନ୍ତେ
କିପରି······

ଭୂମିକମ୍ପ ହେଲନାହିଁ । ଅଜିତ୍ ପାଖକୁ ଆସି ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁ
କନକର ପଦଧୂଳି ନେବାକୁ ବସିଲ, ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଆସିଲ କନକ
ଅସ୍ଫୁଟ ସ୍ୱରରେ କଣ କହିଲ କିଛି ବୁଝାଗଲ ନାହିଁ ।

ଅପ୍ରତିଭ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇଲ ବେଳେ ଅଜିତ୍‌ର ଦୃଷ୍ଟି
ପଡ଼ିଲ ବୁକୁ ଉପରେ ଛନ୍ଦ-ବନ୍ଧଭାବେ ପଡ଼ିଥିବା ହାତ ଦୁଇଟି
ବାଁ-ହାତର ଆଙ୍ଗୁଳି ଉପରେ । ସବୁଜ-ରଙ୍ଗର ପଥର ଖଣ୍ଡି
ଅତୀତର କଥା ମନେ ପକାଇ ଦେଲ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ
ମୁଦିଟିକୁ ସେ ବହୁଦିନରୁ ଚିହ୍ନେ—ଅଗ୍ରଜର ସ୍ମୃତିଚିହ୍ନ ଏହା ।

ବିନୋଦ ମୃଦୁହସି କହିଲ—କିଛି ମନେ କରିବେ ନାହିଁ
ଅଜିତ୍‌ବାବୁ ! ପରିଚୟଟି ଆଗରୁ ନ ଥିଲ, ସେଥିପାଇଁ ସୁମି
ଟିକିଏ ସହଜଭାବେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିପାରୁ ନାହିଁ ।

ମଧୁର ହସର ବଙ୍କିମ ରେଖା ଦେଖାଗଲ ଅଜିତ୍‌ର ଓ
ପ୍ରାନ୍ତରରେ । କହିଲ—ମୋର କାହିଁକି ମନେ ହେଉଛି ନୂଆ
ବୋଉଙ୍କୁ ମୁଁ ସେପରି ଅନେକଦିନରୁ ଚିହ୍ନେ । ତାଙ୍କ ଛ
ଆମର ଆଉ ଆପଣାର ବୋଲି କିଏବା ଅଛି ?···

ବିନୋଦ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ଆପଣମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସୁମିତ୍ରାର ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ବୋଲି କେହି ନାହିଁ, ଅଜିତ୍‌ବାବୁ !

ଅଜିତ୍‌ର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଆର୍ଦ୍ର ହୋଇ ଆସିଲା । କହିଲା—ଭାଇଙ୍କର ଅକାଳ-ମୃତ୍ୟୁ, ସେଥିରେ ପୁଣି ଟ୍ରେନ୍-ଦୁର୍ଘଟଣା କଥା ଶୁଣି ମା' କାଲିଠାରୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ନାହାନ୍ତି । ଭାବୁଛି ଆଜି ରାତିଗାଡ଼ିରେ ନୂଆବୋଉଙ୍କୁ ନେଇଯିବି· · କହିସାରି କନକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ପଚାରିଲା—ଆଜି ଆପଣ ଯାଇପାରିବେ, ନୂଆବୋଉ ?

କନକର ଦୃଷ୍ଟି ଆପେ ଆପେ ଆସି ଅଜିତ୍ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା, ଆଖି-ପତା ଦୁଇଟି ଭାରି ହୋଇ ଆସିଲା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ।

କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ କନକ, ଉତ୍ତର ଦେଲା ବିନୋଦ—ନ ଯିବେ କାହିଁକି ? ହାସପାତାଳରେ ପଡ଼ି ରହିବା ଅପେକ୍ଷା ଆପଣଙ୍କ ଘରେ ରହିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଭଲ ହଜାରହେଲେ ନିଜ ଘର

—ମୁଁ ତାହାହେଲେ ହୋଟେଲକୁ ଯାଉଛି—ରାତିରେ ଆସି ନୂଆବୋଉଙ୍କୁ ନେଇଯିବି· · ·

ଛୋଟ ନମସ୍କାରଟିଏ ପକାଇ ଅଜିତ୍ ଚାଲିଗଲା । ସ୍ତବ୍ଧଭାବେ ସେହି ବାଟକୁ ଚାହିଁଥାଏ କନକ—ଆଉ ବିନୋଦ ଚାହିଁଥାଏ କନକର ମୁହଁକୁ ।

ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବସାଇଦେବା ପାଇଁ ବିନୋଦ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଥିଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ଗାଡ଼ିରେ ଉଠାଇ ଦେଇ ବିନୋଦ କହିଲା—ଶ୍ୱଶୁରଘରେ ପହଞ୍ଚି ମୋତେ ଯେପରି ଭୁଲି ନଯାଅ ସୁମିତ୍ରା ! ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଟ ଲିଗ୍ରାମ୍ ଦେବୁ ।

ଅଜିତ୍ ଆତ୍ମୀୟତା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ଆପଣ ସଙ୍ଗ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଆନ୍ତେତ' ଖୁବ୍ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ବିନୋଦବାବୁ ! ମା' ଆପଣଙ୍କୁ ଯିବାଲଗି ବହୁତ-କରି କହିଛନ୍ତି···

ବିନୋଦ ଦୁଃଖିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ମା'ଙ୍କର କଥା ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି ଅଜିତ୍‌ବାବୁ ! ବହୁତ କାମ ମୋର ବାକି ପଡ଼ିଛି । ସୁମିତାକୁ ଆପଣଙ୍କର ଜିମ୍ମା କରିଦେଲି, ଏଥର ମୋର ଛୁଟି ।

—ଏପରି ଅଦଭୁତ ସ୍ଥାନ, ପରିବେଶ ଓ ଅବସ୍ଥାରେ ମୋ ନୂଆ-ବୋଉଙ୍କୁ ପାଇବି, ଏହା ଆମ୍ଭେମାନେ କେବେ ଧାରଣା କରି ପାରିନାହୁଁ ···କହିଲା ଅଜିତ୍ ।

ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ଥାଇ ବାହାରକୁ ମୁହଁ ଗଳାଇ କନକ ବସି ଥିଲା । ବିନୋଦ ଭଲଭାବେ ତାକୁ ଦେଖିନେଇ କହିଲା—ବେ କୌଣସି ବଡ଼ ଜିନିଷ ବାହାରୁ ଲାଭ ହୁଏ, ଅଜିତ୍‌ବାବୁ ! ସୁମି କି କେବେ ଭାବିଥିଲା ଯେ ସେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ କୌଣସିଦି ନିକଟରେ ପାଇବ ବୋଲି ?

ଅଜିତ୍ କଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା ଏହି ସମୟରେ ଟ୍ରେ ଛାଡ଼ିବା ଘଣ୍ଟା ବାଜିଲା । ବିନୋଦ କହିଲା—ଯାଆନ୍ତୁ ଅଜିତ୍‌ବାବୁ ମା'ଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର ଜଣାଇଦେବେ—ତାଙ୍କର ନିମନ୍ତ୍ର କଥା ମନେରଖିଲି, ସୁବିଧା ଦେଖି ନିଶ୍ଚୟ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବି ।

ବିନୋଦକୁ ନମସ୍କାର କରି ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ ଆସିଲା ଅଜି ଗାର୍ଡ଼ର ସଂକେତ-ଧ୍ୱନି ଶୁଣାଗଲା । ସବୁଜ ଆଲୋକର ଲଣ୍ଠ ପରିଷ୍କାର ଭାବେ ଦୋହଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ଏଥର । ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଉଦୟନପୁର-ଗାମୀ ଟ୍ରେନ୍ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ଦୂର

ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ । କେବଳ ଟ୍ରେନ୍‌ର ପଛପଟ ଲାଲ-ଆଲୋକଟି ଅନେକଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳ-ଜଳ ହୋଇ ଦେଖାଯାଉ ଥାଏ ।

ବାଡ଼ଟି ଉପରେ ଭରଦେଇ ବନୋଦ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚୁହିଁ ଥାଏ ସେହି ଦିଗକୁ । ଲାଲ-ଆଲୋକଟି ଅଦୃଶ୍ୟ ହେବା ପରେ ପରେ ଦେଖାଗଲା ବନୋଦର ଅଧର ପ୍ରାନ୍ତରରେ ସାଫଲ୍ୟତାର ହସ !

ଆଉ ଠିକ୍ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କନକ ବସି ଭାବୁଥିଲା ଠିକ୍ ସୁମିତା ପରି, ଜୀବନରେ ଯେଉଁମାନେ ପର ସେହିମାନେ ଆଜି ଆପଣାର ହେଉଛନ୍ତି । ଅଭୁତ ନାଟକ; କିଏ ଜାଣେ ଏହି ନାଟକର ପରିଣତି କେଉଁଠାରେ···

ଷ୍ଟେସନ ପାଖକୁ ଘରୁ ମଟର ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲା ।

ବୁଇକ୍ ଖଣ୍ଡିକ ଫାଟକ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କନକ ଦେଖି ପାରିଲା ଫାଟକର ଦୁଇ ପାଖରେ ମାର୍ବଲ ପଥର ଉପରେ ଲେଖା ହୋଇଛି "ଦାଶ-ଭବନ" । ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲା ପରେ ଦେଖାଗଲା ୫ ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ଉପରେ ସୁନ୍ଦର ଗୋଟିଏ ପୁଷ୍ପୋଦ୍ୟାନ । ବେଶି ଭାଗ ସିଜନ୍-ଫ୍ଲାୱାରରେ ଭର୍ତ୍ତି, ଚନ୍ଦ୍ର-ମଲ୍ଲିକାର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ଉଦ୍ୟାନର ମଧ୍ୟ-ସ୍ଥଳରେ ଲାଲ ସୁରକି-ଢଳା ରାସ୍ତାଟି ସଧବାର ସିନ୍ଦୂରଗାର ପରି ଶୋଭା ପାଉଥାଏ । ରାସ୍ତା ଶେଷ ହୋଇଛି ଦୋ-ମହଲାର ପାଦ-ଦେଶରେ । ଦୋ-ମହଲାଟି ଦେଖିବାକୁ ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ ପୁରାତନ ଦୁର୍ଗ ପରି ।

ଡାକ୍ତର ଦାଶଙ୍କର ବସତି ପ୍ରାସାଦର ଅବସ୍ଥିତି ଏହିପରି ।

ଗାଡ଼ିଟି ଭଲଭାବେ ବ୍ରେକ୍ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲା ଅଜିତ୍ । ଗାଡ଼ିର ଦୁଆରଟିକୁ ଖୋଲି ଦେଇ କହିଲା—ଆସନ୍ତୁ ନୂଆବୋଉ···

ଶାଢ଼ୀଟିକୁ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଟାଣି ଦେଇ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲ
ଆସିଲ କନକ । ଜଡ଼ିତ ପଦରେ 'ଅଜିତ୍‌ଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଅ
ଠିଆ ହେଲ ତଳର ହଲଘର ଭିତରେ । ବାଁ-କରରେ ଉପ
ଉଠିବା ପାଇଁ ସିଡ଼ି ରାସ୍ତା । ଡାହାଣ କରରେ ଗୃହ-ବଖରା
ତାଲ-ବନ୍ଦ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଏ ।

ଅଜିତ୍ ଫେରିପଡ଼ି କନକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲ—ଦେଖୁଛ
ନୂଆବୋଉ, ଘରଗୁଡ଼ାକ ଅବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ରହିଅ
ଠିକ୍ ଭୂତ-କୋଠୀ ପରି ମନେ ହୁଏ ।

କନକ ଜିଜ୍ଞାସୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲ ଅଜିତ୍‌କୁ ।

ମଧୁର ହସର ରେଖା ଅଜିତ୍‌ର ଓଷ୍ଠ-ପ୍ରାନ୍ତରରେ ଲଗି
ଯେପରି । ସେହିପରି ହସି ହସି କହିଲ—ତା' ବୋଲି ଭୂ
ପ୍ରେତର ଆଶଙ୍କା କରିବେ ନାହିଁ ନୂଆବୋଉ ! ଲୋକର ଅ
ହେତୁ ଏତେ ବଡ଼ କୋଠା ଶୂନ୍ୟ ବୋଲି ବୋଧହୁଏ । କେ
ମୋର ଓ ମା'-ଙ୍କର ଗଳାର ସ୍ୱର ଓ ଆମର ଘର ଦୁଇ
ଆଲୋକର ରେଖା ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏ ବାହାରକୁ । ଆପଣ ଆସି
ଏଥର ଭୂତ-କୋଠୀର ଭାଗ୍ୟୋଦୟ ହେଲ ।

ଅନ୍ତରଙ୍ଗତାର ସହଜ ସ୍ୱର ଅଜିତର ଗଳାରେ । କ
ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ କେତେକ ପରିମାଣରେ ଧାତସ୍ଥ କରି ପାରିଛି ଏ
ଅଜିତ୍‌ର କଥା ଶୁଣି ସେ କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ତାହା ହଠାତ୍
କରି ପାରିଲ ନାହିଁ । ତାର ମନେ ହେଲ ଟ୍ରେନ୍ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମ
ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ସବୁ ଘଟିଛି ସବୁତ ଅଲୌକିକ । କିଛି ନ
ସେ କେବଳ ମୃଦୁଭାବେ ହସିବାକୁ ଲଗିଲ ।

ଅଜିତ୍ କହିଲ —ଚାଲନ୍ତୁ, ଆଗେ ମା'ଙ୍କୁ ଦେଖା କରି
...ଦୋ-ତାଲର ସିଡ଼ି ଉପରେ ଉଠୁ ଉଠୁ ମା'-ମା' ବୋଲି
ପ କାଇଲ ଅଜିତ୍ ।

କିନ୍ତୁ ଡାକିବା କିଛି ଦରକାର ନ ଥିଲା । ସୁଜାତା ଦେବୀ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସୁଥିଲେ । ଉପରେ ଥାଇ ସେ ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ ଆସିବା ଦେଖି ପାରିଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ।

ଶେଷ ପାହାଚ ଉପରେ ସ୍ଥିରବତ୍ ଛିଡ଼ା ହେଲେ ସୁଜାତା ଦେବୀ ।

ଅଜିତ୍ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା — ନୂଆ ବୋଉଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଲି ମା । ତାଙ୍କ ଭାଇ କିନ୍ତୁ ଆସିଲେ ନାହିଁ । ତୁମର ଆଶୀର୍ବାଦରେ ନୂଆ-ବୋଉଙ୍କୁ ଅକ୍ଷତ ଶରୀରରେ ଫେରାଇ ଆଣିଛି । ଏଥର ତୁମେ ତୁମର ବୋହୂଙ୍କୁ ପାଖରେ ନେଇ ରଖ ।

କଥା ଶେଷ କରି ଅଜିତ୍ ତର ତର ହୋଇ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା । ହଲ୍ ଘରର ଚୌକାଠ ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ କନକ — ସିଡ଼ିର ଶେଷ ପାହାଚରେ ସୁଜାତା ଦେବୀ ।

ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଅପଲକ ନେତ୍ରରେ ନୀରବତା ଭିତରେ କାନ୍ଥରେ ଝୁଲା ହୋଇଥିବା ଘଡ଼ିଟି କେବଳ ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦ କରି ଚାଲିଛି ।

ସୁଜାତା ଦେବୀ ଦେଖୁଛନ୍ତି କ୍ଲାନ୍ତ ପକ୍ଷିଣୀ ପରି ଅଶ୍ରୁମୁଖୀ ଗୋଟିଏ ନାରୀ । ସୁଶ୍ରୀ ମ୍ଳାନ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ବଦନା । ସଲ୍ଲଜତା ଓ ସଂକୋଚରେ ହତବାକ୍ ଯେପରି । ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର-ବଧୂ—ବଂଶର ବୋହୂ ।

ଆଜ କନକ ଦେଖୁଥିଲା, ଜଗଦ୍ଧାତ୍ରୀଙ୍କ ପରି ରୂପା ସୌମ୍ୟ ମାତୃ ମୂର୍ତ୍ତି —ମୁଣ୍ଡର ବାଳଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ରୂପେଲି ଆଭା—ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ଦୟା ଓ କ୍ଷମାର ଅପୂର୍ବ ସଂମିଶ୍ରଣ ।

ଉଭୟେ ନୀରବ—ଅତିବାହିତ ହେଲା କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ।

ହାତ ଦୁଇଟିକୁ ବଢ଼ାଇ ସୁଜାତା ଦେବୀ ସାଦର ଆହ୍ୱା
ଜଣାଇ କହିଲେ—ଆସ···ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆସି ପଡ଼
କନକର ମଧ୍ୟମା ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ସବୁଜ-ରଙ୍ଗର ପଥର-ବସ
ମୁଦ୍ରିକାରେ ଥିବା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦୁଇଟି ଅକ୍ଷର S. D. ଉପରେ ।

ଦର ଦର ହୋଇ ଦୁଇ ଗଣ୍ଡ ଉପରେ ବୋହି ଯାଉଥା
ଅଶ୍ରୁବନ୍ୟା—ଦୁଇ ହାତ ବଢ଼ାଇ ନିଜର ବୁକୁ ଉପରକୁ ଟା
ଆଣିଲେ କନକକୁ ।

କନକ ଅଭିନେତ୍ରୀ ନୁହେଁ । ତଥାପି ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କ
ବୁକୁ ଉପରେ ପଡ଼ି ସେ କଇଁ କଇଁ ହେବାକୁ ଲଗିଲା । ଏତେ
ଲୁହ ସେ କେଉଁଠାରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲା ତାହା ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବୁଝି
ପାରେ ନା ।

ଜଣେ କାନ୍ଦୁଛି ଜଣକୁ ହରାଇ ତା'-ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଜଣ
ପାଇ ଆନନ୍ଦରେ ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣକ କାନ୍ଦୁଛି ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ଅପରାଧ
ବୋଧର ବେଦନାରେ ।

ବଚନ—ସବୁ ତ' ବଚନ !

ରାତି ଭୋଜନ ପରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ ସୁଜାତ
ଦେବୀ କନକ ସହିତ ଦକ୍ଷିଣ-ମୁଖୀ ଘରଟିରେ ବସି, ଯେଉଁ ଘ
କନକର ଶୟନ କକ୍ଷ ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ।

ବେଦନା-କ୍ଷୁବ୍ଧ-କଣ୍ଠରେ ସୁଜାତା ଦେବୀ କହିଲେ—ଦାଶ
ବଂଶର ପ୍ରଥମ ବୋହୂ ଘରକୁ ଆସିଲା, ଶଙ୍ଖ ବାଜିଲା ନାହିଁ
ଆଲୁଅ ଜଳିଲା ନାହିଁ, କିଛି ଉତ୍ସବ ହେଲା ନାହିଁ । ଏକୁଇ କହ
ଭାଗ୍ୟ । ସୁବ୍ରତ ଯେ ଏମିତି ଭାବେ ଫାଙ୍କି ଦେଇ ମୋ ପାଖ
ଅଲଗା ହୋଇଯିବ ଏହା ମୁଁ କେବେ ଭାବି ନାହିଁ । ତେ
ସବୁଠୁ ତମେ ଟିକିଏ ଖବର ଦେଇ ପାରିଲ ନାହିଁ ବୋହୂ !··

ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ସମ୍ବୋଧନଟିକୁ ଶୁଣି ତେଇଶ ବର୍ଷର କୁମାରୀର ବୁକୁଭିତରଟା ଧକ୍-କରି ଜଳି ଉଠିଲା ଯେପରି ! ମୁହଁ ତଳକୁ କରି କହିଲା—ସମସ୍ତ ଆଉ କେଉଁଠି ଥିଲେ ମା, ଘରକୁ ଆସି ସେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ରାତି ବଞ୍ଚି ରହିଥିଲେ ।

ଝରକା ପାଖରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଚୌକି ଉପରେ ବସିଥିଲା ଅଜିତ୍ । କନକ ମୁହଁରୁ ଏକଥା ଶୁଣି କହିଲା—କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ଚିଠିରେ ଲେଖାଥିଲା ନୂଆଦୋଉ, ଯେ ଭାଇ ହାସପାତାଳରେ ଶେଷ ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଥିଲେ ବୋଲି ।

କନକ ଗଳା ଯେପରି ଶୁଖି କାଠପରି ହୋଇଗଲା । ସାହସ ସଞ୍ଚୟ କରି କହିଲା—ପ୍ରଥମେ ଘରକୁ ତାଙ୍କୁ ଅଣା ହୋଇ-ଥିଲା, ପରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ ହାସପାତାଳକୁ ନିଆଗଲା ।

—କେଉଁ ହାସପାତାଳ ?...

କନକର ନିଃଶ୍ୱାସ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ପଡୁଥାଏ ଉଠୁଥାଏ । କେଉଁ ହାସପାତାଳରେ ସୁବ୍ରତ ଥିଲା ତାହା ସେ ଜାଣିବ କିପରି ? ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଲୋଷ୍ଟ୍ରପାତ କରି କହିଲା—ନେତାଜୀ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରେ ।

ଅଜିତ୍‌ର ଚକ୍ଷୁ କୁଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଆସିଲା—କହିଲା...ଖବର କାଗଜରେ ପଢିଥିଲି ସିଟି-ହସ୍ପିଟାଲ୍‌କୁ ତାଙ୍କୁ ଅଣା ହୋଇଥିଲା ବୋଲି...

ଗଳାଭିତରେ କଣ ଗୋଟାଏ ଯେପରି ଅଟକି ଗଲା କନକର । ଢୋକ ଗିଳି କହିଲା—ହଁ, ପରେ ସେ ଆସିଲେ ସିଟି ହସ୍ପିଟାଲ୍‌କୁ ଅପରେଶନ୍ ହେବା ପାଇଁ...ତାପରେ ସୁଜାତା

ଦେବୀଙ୍କ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ଅସହାୟ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ସେ ସବୁ
କଥା ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ମା...

ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହିସବୁ ଆଲୋଚନା ଭଲ ଲାଗୁ
ନଥିଲା । ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରି ସେ କହିଲେ—ସେ ସବୁ
ବନ୍ଦକର ଅଜିତ୍ । ଯିଏ ଯିବାର କଥା ସେ ଯାଇଛି, ସୁମିତାକୁ
ସେ କଥା ସ୍ମରଣ କରାଇ ଆଉ ଲାଭ କଣ ?

ଅଜିତ୍‌ର ମନର ଭାବ ବଦଳି ଗଲା । ଅନୁତପ୍ତ ସ୍ୱରରେ
କହିଲା—ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବେ ନୂଆବୋଉ...

ଅଜିତ୍ ଚାଲି ଆସିଲା ନିଜର ଶୋଇବା ଘରକୁ । ସୁଜାତା
ଦେବୀ କନକର ପିଠି ଉପରେ ହାତ ରଖି କୋମଳ
ସ୍ୱରରେ କହିଲେ—ତୁମର ଶରୀର ଭିତରେ ସୁବ୍ରତକୁ ମୁଁ ଦେଖି
ପାରୁଛି ମା ! ଦାରୁଣ ଦୁଃଖ ଭିତରେ ଏତିକି ମୋର ସାନ୍ତ୍ୱନା ।
ମୋ-ପରେ ଏ ଘରର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁମ ଉପରେ । ସଂସାରର
ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରି ମୁଁ ବି କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି—ଏଥର ତୁମେ
ମୋତେ ମୁକ୍ତ ଦିଅ ।

ନିଜର ଲୁଗା କାନିରୁ ଚାବି-ନେଣ୍ଟା ବାହାର କରି ତାକୁ
କନକର ଲୁଗା କାନିରେ ବାନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧୁ ସୁଜାତା ଦେବୀ କହିଲେ—
ଯାଅ ମା; ଶୋଇପଡ଼, ରାତି ଢେର ହୋଇଛି ।

ନିଜର ଶୟନ କକ୍ଷକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ସୁଜାତା ଦେବୀ ।
ଚାବି-ନେଣ୍ଟାଟିକୁ ହାତରେ ଧରି କେତେବେଳ ଯାଏ ବସି ରହି
କନକ । ତାପରେ ଉଠି ଆଲୁଅଟିକୁ ଲିଭାଇ ଦେଇ ବିଛଣାକୁ
ଆସି ଶୋଇଲା । ସତେ କଣ କନକ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇ ପାରିବ ?
ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଥିବା ଲୁଗା କାନିଟିକୁ କାଢ଼ିଦେଇ ସେ ଅ
ଠିଆହେଲା ଝରକା ପାଖରେ । ମୃଦୁ ଜ୍ୟୋସ୍ନାଲୋକ ମହମ ସ

ରଲ ପଡୁଛି ଉଦୟନପୁର ସହରଟି ଉପରେ । କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଗତ ହୋଇ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ନବମୀରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି । କିନ୍ତୁ କନକର ମନର କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଅପସାରଣ ତ ହେଲ ନାହିଁ ! ପ୍ରଭୂତ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ; ଅପରିମେୟ ସ୍ନେହ, ଅଗାଧ ବିଶ୍ୱାସ—ଏ ସବୁ ତ ତାର ପାଇବାର ନଥାନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ ଜଣକ ପାଖରୁ ତାହା ଚୋରି କରି ନେବାଭଳି କଥା । ସାରା ଜୀବନ ତାକୁ ଚୋର ପରି ଅତିବାହିତ କରିବାକୁ ହେବ । ଧରା ପଡ଼ିବାର ଆଶଙ୍କା ସବୁବେଳେ ରହିଛି । ଯେଉଁ ସ୍ୱାମୀ ବ୍ରତ ଦାଶ ଛଅମାସ ଆଗରୁ ମରି ଯାଇଛି, ଜଗତ ସମ୍ମୁଖରେ ସେ ଆଜି ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ । ମୃତ ମନୁଷ୍ୟ ସହିତ ସେ ଗୋଟିଏ ସୂତାରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଛି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଏହି ମିଥ୍ୟା-ପରିଚୟ ଫାନ୍ଦରୁ ମୁକ୍ତି ତାର କାହିଁ ?······

ନା—ଆଜି ରାତିରେ ଆଉ ନିଦ୍ରା ଆସିବ ନାହିଁ···ଚିନ୍ତାରେ ମୁଣ୍ଡ ତାର ଗରମ ହୋଇ ଆସିଛି ।

ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସରୁ ସେ ଘର-କରଣା କରି ଆସୁଛି । ରନ୍ଧାବଢ଼ା, ଘରର ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସେ ଶିଖିଛି ନିପୁଣ ଭାବେ । ସୁଜାତାଦେବୀ ଶୁବ-ନେଇଥା ଦେବା ଦିନଠାରୁ ସଂସାରର ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ସେ ମୁଣ୍ଡରେ ନେବାକୁ ବାଧ ହୋଇଛି । ବଡ଼ି ସକାଳୁ ଉଠି ଅଜିତ୍ ପାଇଁ ଚା' ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସେ ଭୃତ୍ୟ ରଘୁଆକୁ ବଜାର ସଉଦା ପାଇଁ ପଠାଏ । ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କ ପାଇଁ ଫଳ ଓ ଅଜିତ୍ ପାଇଁ ଅଣ୍ଡା ପ୍ରଭୃତି ଦରକାର ହେଲେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ସବୁ ଯୋଗାଡ଼ କରିନଏ ।

ପୂଜା ଶେଷ କରି ଠାକୁରଘରୁ ବାହାରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କ ପାଇଁ ସରବତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଥାଏ । ଦିନ

ବେଳା ଖିଆ-ପିଆ ଶେଷ ହେଉ ହେଉ ସାଢ଼େ ଏଗାରଟା ଓ ରାତିବେଳା ଶେଷହୁଏ ପ୍ରାୟ ସାଢ଼େ ଦଶଟା ବେଳେ ।

ଗ୍ରୋଟ ସଂସାର, କାମ କିନ୍ତୁ ଯଥେଷ୍ଟ । ଖଟଣୀ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ତାହା ହେଉ ବରଂ, କନକ ବଞ୍ଚି ରହିବା ଭଳ ଆଶ୍ରୟ ଲଭ କରିଛି । ସଂସାରର ଚକ ସହିତ ମନ ମଧ ଘୂରିବାକୁ ଲଗିଛି ଅନବରତ । ସକାଳ ୫ଟା ଠାରୁ ରାତ ୧୧ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଦାଶ-ସଂସାରର ବଧୂ । ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ସୁମିତା ଛଡ଼ା ସେ ଯେ କନକ ଏହା ତାର ମନରେ ଉଦୟ ହୁଏ ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ଟିକିଏ ଶାନ୍ତି ଲଭ କରେ ।

ଦିନଗୁଡ଼ିକ ଅତିବାହିତ ହୁଏ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ।

ଦିନେ ଦି-ପହରବେଳେ ଧୋବାକୁ ଲୁଗା ଦେଉଥିବା ସମୟରେ ରନ୍ଧୁଆ ଆସି ଖବର ଦେଲ ସାନବାବୁ ଡାକୁଛନ୍ତି ବୋଲି । ଧୋବାକୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ସେ ଆସି ପହୁଞ୍ଚିଲ ଲାଇବ୍ରେରୀ ଘରଟି ପାଖରେ । ଉଙ୍କିମାରି ଦେଖିଲ ଆଇନ୍-ବହି ଗୁଡ଼ିକ ନେଇ ଅଜିତ୍ ନିବିଷ୍ଟମନରେ ପଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଲୁଗାଟିକୁ ଭଲଭାବେ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ଆସି କହିଲ—କାହିଁକି ଡାକିଲ ?·····

—ବସନ୍ତୁ···

କନକ କିନ୍ତୁ ବସିଲ ନାହିଁ । ଚୌକିର ବାଡ଼ା ଉପରେ ହାତରଖି ଛିଡ଼ା ହେଲ ।

—ଖାଇ ସାଇଲେଣି ? ଅଜିତ୍ ପ୍ରଶ୍ନ କଲ ।

—କନକ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ହଁ-କହିଲ ।

—ଆଉ କିଛି କାମ ନାହିଁ ତ ?···

—ନା ··ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଲ କନକ ।

—ତାହାହେଲେ ବସନ୍ତୁ, ଅନେକ କଥା ଅଛି ।···

ଅଗତ୍ୟା କନକ ବସିଲା । ବହିଟି ଉପରେ ଆଖି ରଖି ଅଜିତ୍ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନ କଲା—ଏଠାରେ ଆପଣଙ୍କର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେଉନାହିଁ ତ ?···

—ନା, ଅସୁବିଧା କାହିଁକି ହେବ ? ହସି ହସି କହିଲା କନକ ।

—ଆପଣ ଏ ଘରକୁ ଆସିବାଦିନୁ ପ୍ରାୟ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖି-ନାହିଁ କହିଲେ ଚଳେ । ସବୁବେଳେ କାମ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଆନ୍ତି ଆପଣ । କାହାରି ସାଙ୍ଗରେ ବିଶେଷ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ମଧ୍ୟ ଶୁଣିନାହିଁ ।

କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ କନକ କିଛି ଠିକ୍ କରି ପାରେନା ହଠାତ୍ । କିଛି ସମୟ ନୀରବ ରହି କହିଲା—ସବୁବେଳେ କାମ କରିବାକୁ ମୁଁ ଭଲପାଏ । କାମ ପାଇଲେ ମୋର ଆନନ୍ଦ···

ଅତର୍କିତଭାବେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ଅଜିତ୍—ମନୁଷ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କାମକୁ ଆପଣ ଏତେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ?···

ରକ୍ତର ଆଭା ଖେଳିଗଲା କନକର ସାରା ମୁହଁଟିରେ । ଲୁଗାକାନିର ପ୍ରାନ୍ତଭାଗକୁ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ଗୁଡ଼ାଇ ଗୁଡ଼ାଇ କଣ ସେ ଉତ୍ତର ଦେବ ଭାଷା ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଅଜିତ୍ ମୃଦୁ ହସି ତରଳ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ଆପଣ ସବୁ-ବେଳେ କାମ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି, ତାହା ମୁଁ ଜାଣେ । ସେଥିପାଇଁ ଠିକ୍ କରିଛି ଆପଣଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଲେଖିଦେବି । କିନ୍ତୁ କାମ ଛଡ଼ା ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ଆଉ ମଧ୍ୟ କେତେପ୍ରକାର କରଣୀୟ ଅଛି । ଉଦୟନପୁର ସହରଟିରେ

ଅନେକ କଷ୍ଟ ଦେଖିବା ଜ୍ଞମଷ ଅଛି, ଗୃଲନ୍ତୁ -ବୁଲି ଦେଖି ଆସିବେ……

କନକର ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ଭୟର ଛାୟା ଘନେଇ ଆସିଲ । ଅନୁନୟ ସ୍ୱରରେ କହିଲ—ଆଜି ଥାଉ, ଆଉ ଦିନେ ଯାଇ ଦେଖି ଆସିବ…

ଅଜିତ୍‌କୁ ବେଶ୍ ଭଲ ଲଗେ କନକର ଆଳାପ, ଅମାୟିକତା ଓ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଭଦ୍ର । ତେବେ ଯେ କାହିଁକି କନକ ତାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଗୃଲେ ତାହା ସେ ନିଜେ ବୁଝିପାରେନା ।

ମୁଣ୍ଡର ଲୁଗା କାନିଟି ତଳକୁ ଖସି ଆସିଥିଲ; କନକ ତାହା ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ନେଇ କହିଲ—ମା'ଙ୍କର ଉଠିବା ବେଳ ଆସି ହେଲଣି, ମୁଁ ଯାଏଁ…

ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଅଜିତ୍ କହିଲ—ଆଉ ଟିକେ ବସନ୍ତୁ । ମୁଁ ଯାହା କହିବାକୁ ଡାକିଛି ତାହାତ' କହିନାହିଁ—ସେ କଥା ଶୁଣନ୍ତୁ…

ଟେବୁଲ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ହାତ ରଖି ଠିଆ ହେଲ କନକ ।

ଅଜିତ୍ କହିଲ—ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ଭାଇ ଲାଇଫ୍-ଇନ୍‌ସିଓର କରିଥିଲେ ବୋଲି ଶୁଣିଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ?

ପ୍ରଶ୍ନଟି ଯେପରି ଗୋଟାଏ ଧକ୍‌କା ମାରିଲ କନକକୁ । ସେ କପରି ଜାଣିବ ଏ ସବୁ କଥା ? ସୁବ୍ରତ ଦାଶଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ଆଉ କେତେ ବେଶୀ ବା ଜାଣେ ! ତଥାପି ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଲ କନକ । ଏ ଘରେ ଗୋଡ଼ ଦେବା ସମୟରୁ ଏହିପରି ଅଭୁତ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ କପରି ଏଡ଼ାଇବାକୁ ହୁଏ ତାହା ସେ ଅଭ୍ୟାସ କ

ସାରଛି । ହଁ କି ନା କିଛି ନ କହି ସେ କେବଳ ଉତ୍ତର ଦେଲା—ସେ କଥାରେ ଆଉ କଣ ଅଛି ?

ନିଜ ପକେଟରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ବାହାର କରି ଅଜିତ୍ କହିଲା—ଇନ୍‌ସିଓରେନ୍‌ସ କମ୍ପାନୀରୁ ଚିଠି ଆସିଛି ଯେ ତାଙ୍କର ପ୍ରିମିୟମ୍ ବାକି ପଡ଼ିଛି । ଭାଇ ଯେଉଁ କଲେଜରେ ଥିଲେ ସେହି କଲେଜ ଠିକଣାରେ ଆସିଛି, ସେମାନେ ଏଠାକୁ ରିଡ଼ାଇରେକ୍ଟ କରି ପଠାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଭବଚନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତର ଦେଲା କନକ—ବୋଧହୁଏ ପ୍ରିମିୟମ୍ ଟଙ୍କା ପାଇ ନଥିବେ ।

—ସେମାନେ ବୋଧହୁଏ ଭାଇଙ୍କର ସମ୍ବାଦ ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ଟଙ୍କାଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହେବ । ପଲିସି-ଖଣ୍ଡିକ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି ତ ?···

—ନା, ଟ୍ରେନ୍-ଏକ୍‌ସିଡ଼େଣ୍ଟରେ ପଲିସି ଖଣ୍ଡିକ ହଜି ଯାଇଛି ।

ଅଜିତର ଲଲାଟ-ରେଖା ଗୁଡ଼ିକ କୁଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଆସିଲା । ଚିନ୍ତିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ଚେଷ୍ଟାକରି ଦେଖେ, ଆପଣଙ୍କର ଟଙ୍କାଗୁଡ଼ିକ ଆଦାୟ ଲାଗି ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ହେବ···

କନକ ଯେପରି ଏ ସବୁ ଶୁଣି ପଥର ପାଲଟି ଯାଇଛି । କି ଟଙ୍କା ତାର ପ୍ରାପ୍ୟ ? କିଏ ପାଇବ ? କନକ ନା ସୁମିତା ?···

ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠି ଆସିଲା କନକ ।

ଏହା ଭିତରେ ଗୁଟିଏ ମାସ ବିତିଯାଇଛି ।

ଆକାଶରେ ମେଘଖଣ୍ଡ ଭାସୁଥାଏ । ସୁଜାତାଦେବୀଙ୍କୁ "ରାମାୟଣ" ଶୁଣାଇବା ପରେ କନକ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଫଳ କାଟୁଥିଲା,

ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଅଜିତ୍ । ଅଜିତ୍‌କୁ ଦେଖି ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଲୁଗାଟିକୁ ଆଉ ଟିକିଏ ଟେକି ଦେବାକୁ ଯାଉଥିଲା. ସୁଜାତାଦେବୀ କହିଲେ—ତାକୁ ଦେଖି ଓଢ଼ଣୀ ଘୋଡ଼ାଇବା ଦରକାର କଣ ? ସେ କଣ ଗୋଟାଏ ମଣିଷ ?···

ଅଜିତ ପ୍ରତିବାଦ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ଆଉ କଣ ମୁଁ ଚିଡ଼ିଆଖାନାର ବାସିନ୍ଦା ? ଆପଣ କଣ ଏହାଇଁ ମନେ କରନ୍ତି ନୂଆବୋଉ ?

ମୁହଁ ତଳକୁ କରି କନକ ହାସ୍ୟ ଗୋପନ କଲା । ସୁଜାତାଦେବୀ କିନ୍ତୁ ଶବ୍ଦକରି ହସିଲେ । କହିଲେ—ଆଉ ତୋତେ କଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରେ ? ନିଜେ ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲୁଛୁ, ନୂଆବୋଉକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କେବେ ସହର ବୁଲାଇ ଆଣିଛୁ କି ?···ପକ୍ଷୀ ଯେପରି ପିଞ୍ଜରାରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ, ସେହିପରି ତାକୁ ବନ୍ଦ କରି ରଖିଛୁ ତୁ ।

—କେହି ଯଦି ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ପିଞ୍ଜରା ଭିତରେ ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ, ମୁଁ ଆଉ କଣ କରିପାରେ କୁହତ ?, କେତେଥର ତ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କହିଲଣି । ମୋ କଥା କଣ କାନରେ ଶୁଣୁଛନ୍ତି ?

ପ୍ରାୟ ଧମକ ଦେଲାପରି କହିଲେ ସୁଜାତାଦେବୀ—ବୋହୂକୁ ମୋର ନିନ୍ଦା କରନା । ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲେ ଏମିତି ବୋହୂ ମିଳେ ।

—ମୋର ଏବେ ସବୁ ଦୋଷ । ବୋହୂଙ୍କୁ କୁହ, ଗାଡ଼ି ବାହାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି, ସେ ଶୁଭାଗମନ କରନ୍ତୁ···

ପ୍ରସନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରେ କନକ ଆଡେ଼ ଚାହିଁ ସୁଜାତାଦେବୀ କହିଲେ—ଯାଅ ମା, ବାହାରେ ଟିକିଏ ବୁଲିଆସିବ । ରନ୍ଧାବଢ଼ାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ମୁଁ ନିଜେ କରାଇ ନେଉଛି···

କନକକୁ ଉଠିବାକୁ ହେଲା । ସୁଜାତା ଦେବୀ ମଧ ଉଠି ଆରଘରକୁ ଆସିଲେ ।

ଲୁଗା ବଦଳାଇ କନକ ଘରଟି ଭିତରୁ ବାହାର ଆସୁଛି, ସୁଜାତାଦେବୀ ଆସି ଠିଆ ହେଲେ ତା' ସମ୍ମୁଖରେ । ହାତରେ ଧରି ଥାନ୍ତି ଦୁଇଟି ମଗର-ମୁହଁ ବାଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ କନକର ହାତ ଦୁଇଟିକୁ ପାଖକୁ ଆଣି ବାଲା ଦୁଇଟିକୁ ପିନ୍ଧାଇ ଦେବା ବେଳେ ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ମମତାରେ ଗାଢ଼ ହୋଇ ଆସିଲା —ଗଳାରସ୍ୱର ହୋଇ ଆସିଲା ବାଷ୍ପାର୍ଦ୍ର । କହିଲେ—ମୁଁ ବଞ୍ଚିଥିବା-ଯାଏ ବାଲା ଦୁଇଟିକୁ ହାତରୁ କେବେ ଖୋଲିବ ନାହିଁ ବୋହୂ ମା···

ଅଭିଭୂତ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାଏ କନକ ।

ତଳୁ ଶୁଣାଗଲା ବୁଇକ୍‌ଟିର ବଂଶୀ ଧ୍ୱନି—ଅର୍ଥାତ୍ ଅଜିତ୍ କନକକୁ ଆସିବା ଲାଗି ସଂକେତ ଦେଉଛି ।

ନଦୀ କୂଳରେ ଆସି ଗାଡ଼ିଟି ବ୍ରେକକରି ଛିଡ଼ା ହେଲା । ଅଜିତ୍ ଆଗେ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ି ଦୁଆର ଖୋଲି କହିଲା— ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତୁ ନୂଆବୋଉ—ବେଞ୍ଚ ଉପରେ ଟିକିଏ ବସି ଗଳ୍ପ କରିବା ।

ଦୁହେଁ ଆସି ବସିଲେ ।

—ସ୍ଥାନଟି, କେମିତି ଲାଗୁଛି କହିଲେ ?

ସ୍ଥାନଟି ପ୍ରକୃତରେ ଖୁବ୍ ବୈଚିତ୍ର୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ପଶ୍ଚାତରେ ମେଘ-ଢଙ୍କା ଆକାଶର ପୃଷ୍ଠ-ଭୂମିରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଉଦୟନ ପୁରର ପ୍ରାଚୀନ ଦୁର୍ଗ । ସମ୍ମୁଖରେ ନଦୀ, ଗୋଟାଏ କରରେ ବ୍ରୀଜ । ଦିଗନ୍ତ-ବ୍ୟାପୀ ମୁକ୍ତ ଭିତରେ ସହରୀ-ଝିଅ କନକ ନୂଆ ସ୍ୱାଦ ଯେପରି ଗ୍ରହଣ କଲା । ମୁକ୍ତବାୟୁ ବହୁ ଦିନପରେ ବୁକୁ ଭରି ଗ୍ରହଣ କଲା ସେ ।

—ଏହି ନଦୀର ନାଁ ଜାଣନ୍ତି ନୂଆ ବୋଉ ? ପ୍ରଶ୍ନ କଲ

ଅଜିତ ।

କନକ ଜିଜ୍ଞାସୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲା ଅଜିତର ମୁହଁକୁ ।

--ଯେଉଁ ନଦୀର ନାମ ଶୁଣିଲେ କବିମାନଙ୍କର ଜିଭରେ ପାଣି ଆସେ, ଅର୍ଥାତ୍ କଲମ ଧରି ଲେଖିବାକୁ ବସନ୍ତି ! ତେବେ ବ ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ ? ଯେଉଁ ନଦୀ କୂଳରେ ବସି ଆପଣଙ୍କ ଫେମସ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବଂଶୀ ପ୍ରାକ୍ଟିସ୍ କରୁଥିଲେ—ଏ ସେହି ଯମୁନା ।

ଅଜିତ୍‌ର କଥା କହିବା ଭଙ୍ଗୀ ଦେଖି କନକ ହସି ପକାଇଲା । ଅଜିତ୍ କହିଲା—ଖାଲି ମୁହଁରେ କଥା ଜମେ ନାହିଁ ନୂଆବୋଉ, ନିଅନ୍ତୁ•••କହି ପକେଟରୁ ଚିନାବାଦାମ-ଭର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏ ଠୁଙ୍ଗା ବାହାରକରି କହିଲା• •ଖାଆନ୍ତୁ ।

କନକ ଦି-ଚାରିଟା ବାଦାମ ହାତରେ ଧରିଲା, କିନ୍ତୁ ଖାଇଲା ନାହିଁ ।

ବାଦାମ ମୁହଁରେ ପକାଉ ପକାଉ ଅଜିତ କହିଲା—ଗୋଟାଏ ସୁଖବର ଶୁଣନ୍ତୁ ନୂଆବୋଉ—ଭାଇ ଯେଉଁ କମ୍ପାନୀରେ ଲାଇଫ ଇନ୍‌ସିଓର କରିଥିଲେ ଏଠାରେ ସେହି କମ୍ପାନୀର ଗୋଟିଏ ଶାଖ ଅଫିସ୍ ଅଛି । ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି ପଲିସିଖଣ୍ଡିକ ହଜି ଗଲେ ମ ଟଙ୍କା ମିଳିବ ନିଶ୍ଚୟ ।

ରକ୍ତର ଆଭାଟିକକ ମିଳାଇଗଲା କନକର ମୁହଁରୁ ଏହିକଥ ଶୁଣିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ । ମୃଦୁସ୍ୱରରେ ସେ କହିଲା — ଚେଷ୍ଟା କରି ଆଉ ଲାଭ କଣ ?

ଅଜିତ୍ କହିଲା—ନା, ନା—ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ହେବ ଟଙ୍କା ପାଇ ତୁମେ ତାହା ଦାନ କରିପାର• •ହଠାତ୍ 'ତୁମେ

ବୋଲି କହି ଅଜିତ୍ ବୁଝିପାରିଲା "ଆପଣ" ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେ "ତୁମେ" କହି ପକାଇଛି । କନକ ବୁଝିପାରି କହିଲା—ବେଶତ କହୁଥିଲେ । ଆପଣ ମୋ ଅପେକ୍ଷା ବୟସରେ ବି, ବଡ଼ 'ତୁମେ' କହିଲେ କୌଣସି କ୍ଷତି ନାହିଁ, କହନ୍ତୁ···

ଅଜିତ୍ ଟିକିଏ କଣ ଭାବି କହିଲା—ବେଶ୍ । ଶୁଣ ନୂଆବୋଉ, ଟଙ୍କା ଆଣି ତୁମ ନାଁରେ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା କରିଦେବି— ଏହି କଥା ମୁଁ ଭାବୁଛି ।

କନକ ନିଶ୍ଚଳଭାବେ ବସିଥାଏ । ସୁମିତା ଦାଶର ମୁହଁ ଅସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ଆଖି ଆଗରେ ଖେଳି ବୁଲୁଥାଏ ଯେପରି ! ବୁକୁ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ସେ । ତାର ବିବେକ ଯେପରି କହୁଥାଏ—କନକ, ତୁମେ ଦସ୍ୟୁ—ତୁମେ ଜାଲିୟାତ୍ ! ଏହା ଯେ କେଡ଼େବଡ଼ ଶାସ୍ତି ତା' ଜୀବନରେ କନକ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଏ ବୁଝିପାରେ ଏସବୁ ? କହିଲା—ସେ ସବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥାଉ···

ଅଜିତ୍ ବିସ୍ମିତ ଭାବେ ଚାହିଁଲା କନକକୁ । ଯମୁନା ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସାରିତ କରି ବସିଛି ସେ—କ୍ଳାନ୍ତ କରୁଣ ମୁଖର ଭାବ । ସବୁ ସମୟରେ ଠିକ୍ ଭାବେ କନକକୁ ବୁଝିପାରେନା ସେ । କଣ ଗୋଟିଏ ସେ ଯେପରି ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ତା' ପାଖରେ । କଣ ତାହା ? ଦୁଃଖ, ବିରହ, ନା ଅନ୍ୟ କିଛି ରହସ୍ୟ !

ପବନରେ ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ଲୁଗାଟି ଖସି ପଡ଼ିଥିଲା । ଆଣ୍ଠୁ ଉପରେ କହୁଣୀ ରଖି ହାତର ପାପୁଲିରେ ଚିବୁକକୁ ଧରି ବସିଥାଏ କନକ । ଠିକ୍ ଯେପରି ମଡ଼େଲ ବସିଥାଏ ଶିଳ୍ପୀ ସମ୍ମୁଖରେ । ମେଘର ଆଢୁଆଳରେ ଥାଇ ଗୋଧୂଳିର ଝଲକଏ ଆଲୋକ ନାଚୁଛି ତା' ମୁହଁରେ ।

ଅଜିତ୍ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ, କୌଣସି ଶିଳ୍ପୀ ଯଦି ଏହିପରି ଛବିଟିଏ ଅଙ୍କନ କରନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ସେ ସେହି ଛବିଟିର କି ନାମ ଦେବେ ? ରିକ୍ତା ?···

ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ମମତାରେ ଭରି ଉଠିଲା ଅଜିତର ହୃଦୟ । ମନେହେଲା ଯେପରି ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଶୂନ୍ୟତା ଘେରି ରହିଛି ଏହି ତରୁଣୀଟିକୁ—ଆଉ ସେହି ଶୂନ୍ୟତା ଭିତରେ ସେ ଏକା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଜିତ୍ ଡାକିଲା—ଶୁଣ···

କନକ ଫେରି ଚାହିଁଲା । ଅଜିତ୍ କହିଲା- ମୁଁ କେବଳ ତୁମର ନିଜର ଲୋକ ନୁହେଁ, ମୋତେ ତୁମର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ମନେକରି ନୂଆ ଦେବାଉ ! କେଉଁ ପରିମାଣରେ ଦୁଃଖ ତୁମର ଅନ୍ତରକୁ ଘେରି ରଖିଛି, ତାହା ମୁଁ ଜାଣେନା; କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ କର—ସେହି ଦୁଃଖର ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମଧ ଲୋକ ଏ ଦୁନିଆରେ ଅଛି ।

କନକ ଏହା ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥିଲା । ତେଇଶ ବର୍ଷର କୁମାରୀ ଜୀବନରେ ପରିଚିତ କୌଣସି ପୁରୁଷ ମୁହଁରୁ ଏ କଥା ସେ ଆଜିଯାଏ ଶୁଣି ନାହିଁ । କନକର ଅନଭ୍ୟସ୍ତ ମନ ସେଥିପାଇଁ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକକୁ ସହଜଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଭକ୍ତି-ବିରକ୍ତ ମନ ନେଇ ମୁହଁ ଉପରକୁ ଉଠାଇବାମାତ୍ରେ ଅଜିତ୍‌ର ଚକ୍ଷୁ ସହିତ ମିଳିଗଲା ତାର ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି । ନାରୀର ଚକ୍ଷୁ ପୁରୁଷର ଚକ୍ଷୁର ଭାଷା ନିମିଷେକ ଭିତରେ ଚିହ୍ନି ପାରେ । ଅଜିତ୍‌ର ସରଳ ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଆନ୍ତରିକତା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ସେ ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ । କନକର ଆତପ୍ତ ମନ କି ଏକ ମଧୁର ଶୀତଳତାରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ଆସିଲା । ନିଦ୍ରା ଆବେଶରେ ଭାରି ହୋଇ ଆସିଲା ଯେପରି ଆଖିର ଦୀର୍ଘ ପଲ୍ଲବଗୁଡ଼ିକ ।

ତାହାହେଲେ ସୁଖ ଦୁଃଖର ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏ ସଂସାରରେ ତା’ ପାଇଁ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ଏହା ସତ୍ୟ କିମ୍ବା ମିଥ୍ୟା କନକ ତାହା ବିଚାର କରିବ ନାହିଁ । ସେ କେବଳ ଶୁଣିବ—ଶୁଣିବ ପ୍ରାଣଭରି, କାନଡେରି···

କେତୋଟି ସ୍ତବ୍ଧ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅତିବାହିତ ହେଲା । ଯମୁନାର କେତେ ପାଣି ଆଗକୁ ବୋହିଗଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଥିଲା, ଉଠିଲେ ଉଭୟେ ।

ଅସମତଳ ରାସ୍ତା ଦେଇ ଗାଡ଼ି ପାଖକୁ ଆସୁ ଆସୁ କନକ ମଝିରେ ଝୁଣ୍ଟି ପଡୁଥିଲା, ଅଜିତ୍ ବୁଝିପାରି ନିଜର ହାତଟିକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲା—ମୋର ହାତଧରି ଆସ ନୂଆବୋଉ··· ରାସ୍ତାଟା ଭଲ ନୁହେଁ ।

ଏହା ଠିକ୍ କଥା ନୁହେଁ ତ କଣ ! ଯେଉଁ ପଥ ଦେଇ ଜୀବନକୁ ସେ ଚାଳିତ କରୁଛି, ସେଥିରେ ତ’ ପଦେ ପଦେ ଝୁଣ୍ଟିବାକୁ ହେବ । ବନ୍ଧୁର ପଥରେ ଚାଲିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରୟୋଜନ ଜଣେ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ।

ଘୁଇ-ଘୁଇ-ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଖଣ୍ଡିଏ ନରମ ହାତ ଅଜିତ୍‌ର ହାତମୁଠା ଭିତରେ ଆସି ଆଶ୍ରୟ ନେଲା । ବାଟ ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଅଜିତ୍ ବୁଝିପାରିଲା, ତାର ହାତ ମୁଠା ଭିତରେ ସ୍ୱେଦ-ସିକ୍ତ ଭୀରୁ ହାତ ଖଣ୍ଡିକ ମୃଦୁଭାବେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଛି ଯେପରି ।

ବୃଷ୍ଟି ଆରମ୍ଭ ହେଲା ମଧ୍ୟ ରାତିରେ । ଖୋଲା ଗବାକ୍ଷ ଦେଇ ମେଘ-ଘାଟ ଦେହରେ ବାଜିବାମାନେ କନକର ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗି ଗଲା । କେତେବେଳେ ତାକୁ ନିଦ ଆସି ଯାଇଛି ସେ ଖିଆଲ ତାର ନାହିଁ, ଘରର ଆଲୋକଟି ମଧ୍ୟ ଜଳୁଥାଏ ସେହିପରି ।

ବିଛଣା ଛାଡ଼ି ଉଠି ବସିଲା କନକ । ଝରକାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ହେବ । ଝରକା ପାଖକୁ ଆଗେଇ ଆସି ଚମକି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲା କନକ । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକରେ ଡ୍ରେସିଂ-ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥିବା ଦର୍ପଣଟି ଉପରେ ଛାଇପଡ଼ି ନିଜକୁ ଭଲଭାବେ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା ସେ । ମୁଣ୍ଡରୁ ପାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଚ୍ଛାୟା । ଜଣେ କନକ ଆଉ ଜଣେ କନକକୁ ନିରେଖି ନିରେଖି ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଛି ଅପଲକ ଦୃଷ୍ଟିରେ । ନିର୍ଜନ ନିଶୀଥ-ରାତିରେ ମନେ ହେଲା, କନକର ଆତ୍ମା ଯେପରି ତାର ସମ୍ମୁଖରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଛି ।

ସେହି ଦୁଇ କନକଙ୍କ ଭିତରେ ନିରୋଳା ପ୍ରହରରେ ନିଃଶବ୍ଦ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲା ଏହିପରି···

ଛାୟା—କିଏ ତୁମେ ?

କନକ—ମୁଁ ସୁମିତା ଦାଶ ।

ଛାୟା—ମିଛ କଥା ।

କନକ—ଏହି ମିଥ୍ୟା ଜଣେ ବ୍ୟତୀତ ଦ୍ୱିତୀୟ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଛାୟା—କେହି ନ ଜାଣନ୍ତୁ, ମୁଁ ଜାଣେ । ତୁମେ କନକ । କାହିଁକି ତୁମେ ଏ ଘରକୁ ଆସିଛ ?

କନକ—ମୋର ଭାଗ୍ୟ ମୋତେ ନେଇ ଆସିଛି ।

ଛାୟା—ଭାଗ୍ୟ ମାନିତ ?

କନକ—ମାନେ ।

ଛାୟା—ଭାଗ୍ୟ ଯଦି ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାକୁ ନେଇଯାଏ ତୁମେ ଯାଇ ପାରିବ ତ ?

କନକ—କାହିଁକି ଯିବନାହିଁ ! ଏ ଘରୁ ଯାଇପାରିଲେ ମୁଁ ସ୍ୱସ୍ତିର ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିବି । ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏହି ମିଥ୍ୟା ଅଭିନୟ କରି ମୁଁ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି ।

ଗୁପ୍ତା—ତାହାହେଲେ ଏ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ପଳାଇ ଯାଉନାହିଁ କାହିଁକି ?

କନକ—ଭାଗ୍ୟ ଯଦି କେବେ ସେ ସୁଯୋଗ ଦିଏ, ନିଶ୍ଚୟ ପଳାଇଯିବି ।

ଗୁପ୍ତା—ନା, ତୁମେ ତାହା ପାରିବ ନାହିଁ । ଏ ଘରୁ ପଳାଇବା ପଥ ତୁମେ ନିଜେ ନିଜେ ରୁଦ୍ଧ କରିଛ ।

କନକ—ତା’ ମାନେ ?

ଗୁପ୍ତା—ସେ କଥା ବି କହିଦେବାକୁ ହେବ ! ମିଥ୍ୟା ଅଭିନୟ କରି କରି ଦାଶ-ଭବନକୁ ତୁମେ ଯଥେଷ୍ଟ ଭଲ ପାଇଛ । ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କୁ ଭକ୍ତି-ଡ଼ୋରରେ ବାନ୍ଧିଛ—ଅଜିତ୍‌କୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଇଛ ତୁମେ······

କନକ—ଛି, ଛି, ଏସବୁ କଣ ! ଅଜିତ୍ ସହିତ ମୋର ଅନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ······

ଗୁପ୍ତା—ତୁମେ ମିଛ କହୁଛ । ପ୍ରକୃତରେ ତ’ ତୁମେ ସୁବ୍ରତ ଦାଶର ସ୍ତ୍ରୀ ନୁହଁ, ତେବେ ଅଜିତ୍ ସହିତ ତୁମର ସମ୍ବନ୍ଧ କଣ ? ତାକୁ ଭଲ ପାଇବା ତ’ କିଛି ଅପରାଧ ନୁହେଁ ! ସାବଧାନ ହୁଅ କନକ, ବୁଢିଆଣୀ ଜାଲ ଭିତରେ ପଡ଼ି ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଛଟପଟ ହେଉଛ······

କନକ—ଚୁପ୍ କର ! ମୁଁ ସେସବୁ ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁ ନା··

ଗୁପ୍ତା—ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ସମୟ ଅଛି—ଚାଲିଯାଅ—ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଅ······

ଆଜ କିଛୁ ଭାବି ନ ପାରି ଆଲୁଅଟିକୁ ଲିଭାଇଦେଲା କନକ । ଝରକା ବନ୍ଦ ନ କରି ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଖୋଲା ଝରକାବାଟେ ବୃଷ୍ଟି-ଗୁଚ୍ଛ ଆସି ପଡ଼ିଲା ତା' ଉପରେ । ତକିଆରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜି ମନେ ମନେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା—କାହିଁକି, କାହିଁକି ସେ ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ପଳାଇଯିବ ? କେତେ ଦୁଃଖ ସହ୍ୟକରି, କେତେ କଷ୍ଟ ସାଧନ ପରେ ଶାନ୍ତିର ନୀଡ଼ ସେ ପାଇଛି, କାହିଁକି ସେ ଛାଡ଼ିଯିବ ଏ ଘରକୁ ? ସାର୍ଥକ ତାର ସାଧନା, ସେଥିପାଇଁ ସେ ପାଇଛି ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ସ୍ନେହ—ଅଜିତ୍‌ର ବନ୍ଧୁତା । କିଏ କୁହେ ଏସବୁ ତାର ପ୍ରାପ୍ୟ ନୁହେଁ ? ଭାଗ୍ୟ ତାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରିଛି । ବାକି ଜୀବନଟା ସେ ଯଦି ସୁମିତା ଦାଶ ହୋଇଥାଏ ସେଥିରେ ତାର କ୍ଷତି କଣ ? କେହିତ କେବେ ଜାଣିପାରିବେ ନାହିଁ ସେ ସୁମିତା ଦାଶ କି ନୁହେଁ ବୋଲି !...

କିନ୍ତୁ ବିନୋଦ ? ବିନୋଦ କଥା ମନେ ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ କନକ ବୁକୁର ସ୍ପନ୍ଦନ କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଆସିଲା । କେବେ ଯଦି ଦେଖାହୁଏ ବିନୋଦ ସହିତ ? ଦେଖା ଯେ ହେବ, ଏହାର ତ' କୌଣସି ନିଶ୍ଚୟତା ନାହିଁ । କାହିଁ ପାଞ୍ଚମାସ ହେଲାଣି ତାହାର ଦେଖା ନାହିଁ ? କିଏ ଜାଣେ, କୁଆଡ଼େ ଗଲା ସେ । ହୁଏତ' ନୂଆ ବ୍ୟବସାୟରେ ହାତ ଦେଇଛି କିମ୍ବା ପୁଲିସରେ ଧରାପଡ଼ି ସରକାରଙ୍କର ଅତିଥି ହୋଇଛି ।

କେତେକ ପରିମାଣରେ ଆଶ୍ୱସ୍ତା ହେଲା ବିନୋଦର ବିଷୟ ନେଇ । ନା, ବିନୋଦ ଆଉ ଆସିବ ନାହିଁ—କନକର ଜୀବନ-ଯାତ୍ରା-ପଥରେ ବିନୋଦର ପଦପାତ ହେବନାହିଁ କେବେ ।

ଖୋଲା ଗବାକ୍ଷ ବାଟେ ଦେଇ ଥଣ୍ଡା ପବନର ପରଶ ବାଜି କନକର ଆଖି ଦଇଟିରେ ନିଦ୍ରା ଘୋଟି ଆସିଲା ।

କିନ୍ତୁ ମାସକ ପରେ ଆସିଲା ବିନୋଦ । ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ରୋଷାଇ ଘରଟି ଭିତରେ ବସି ଅଜିତ୍ ପାଇଁ ଜଳଖିଆ ତିଆରି କରୁଛି, ଭୃତ୍ୟ ରଘୁଆ ଆସି ସମ୍ବାଦ ଦେଲା ବିନୋଦ ଆସିଛି ବୋଲି ।

କେତେଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବୋକାଙ୍କ ପରି ସେ ଚାହିଁ ରହିଲା ଭୃତ୍ୟକୁ, ସମଗ୍ର ଶରୀରର ରକ୍ତସ୍ରୋତ ଯେପରି ତାର ହଠାତ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ପରି ମନେ ହେଲା ।

ରଘୁଆ ସମ୍ବାଦଟିକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କଲା ।

ରକ୍ତ ଚଳାଚଳ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ଏଥର ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ । କହିଲା—ବସିବାକୁ କୁହ···ମୁଁ ଯାଉଛି ।

କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ସେ ଆସି ଦେଖାକଲା ବିନୋଦ ସହିତ ।

କନକକୁ ଦେଖି ବିନୋଦ କହିଲା—ତୁମର ଡେରି ଦେଖି ଭାବିଲି ଭିତରକୁ ବୋଧହୁଏ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କନକ ସଙ୍କୁଚିତା ଭାବେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ସେହିପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଇ କହିଲା—ଭିତରକୁ ଯିବାର ଅଧିକାର କଣ ତୁମର ଅଛି ?···ଓଲଟା ପ୍ରଶ୍ନକଲା ବିନୋଦ—ସେ ଅଧିକାର କି ତୁମର ଅଛି ବୋଲି ଭାବୁଛ ?

ହଲ-ଘର ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିବା ଖଣ୍ଡିଏ ଚୌକି ଉପରେ ବିନୋଦ ବସିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, କନକ କହିଲା—ସେ ଘରେ ନୁହେଁ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଆର ଘରକୁ ଆସ···

ଘର ପର୍ଦ୍ଦାଟିକୁ ଆଡ଼େଇ ଧରିଲା କନକ, ବିନୋଦ ଆର ଘରକୁ ଆସିଲା, ପଛେ ପଛେ ଆସିଲା କନକ ।

ସିଗାରେଟ୍ ଧରାଇ ଧରାଇ ବିନୋଦ କହିଲା—ମୋତେ ଦେଖି ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛ ବୋଧହୁଏ ?

ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲା କନକ—କେତେଦିନ ହେଲା ଆସିଛ ?

—ଆଜି ସକାଳେ ।

—ଅଛ କେଉଁଠି ?

—ବନ୍ଧନ ହ୍ୱାନମାନେ ଯେଉଁଠାରେ ଥାଆନ୍ତି...... ହୋଟେଲ୍ରେ...

—ଏଠିକି କାହିଁକି ଆସିଲ ?

ଲାଇବ୍ରେରୀ ଘରର ଟେବୁଲ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା କାଗଜ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ ଚୌକିଟିରେ ଭଲ ଭାବେ ବସି ବିନୋଦ କହିଲା—ମୋତେ ତୁମେ ଭୁଲି ଯାଇଛ କି ନାହିଁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲି । ପାଞ୍ଚ-ମାସ ହେଲା ଶଶୁର ଘରକୁ ଆସି 'ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ସୁଦ୍ଧା ଦେବାକୁ ମନେ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଚିଠିପତ୍ର ନ ପାଇ ମନଟା ଉପର ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାରୁ ସଶରୀରେ ଦେଖା କରିବାକୁ ଆସିଲି ।

ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ଗଭୀର ବିତୃଷ୍ଣା ଫୁଟି ଉଠିଲା କନକର । କିଛି ନ କହି ସେ ନୀରବ ରହିଲା ।

ସିଗାରେଟ୍ର ଧୂଆଁ ରିଂ କରୁ କରୁ ବିନୋଦ କହିଲା—କେମିତି ଅଛ ? ଦେଖି ମନେ ହେଉଛି ଖୁବ୍ ଆରାମ୍ରେ ଅଛ ବୋଲି । ଉଦୟନପୁରର ଜଳବାୟୁରେ ଓଜନ ଟିକିଏ ବଢ଼ିଛି ବୋଲି ମନେହୁଏ । ସେତେବେଳେ ଏଠିକି ଆସିବାକୁ କହୁଥିଲି ବୋଲି କେତେ ରାଗିଲ ମୋ ଉପରେ ।

ତୀକ୍ଷ୍ଣ-କଣ୍ଠରେ କନକ କହିଲା—ବାଜେ କଥା କୁହ ନାହିଁ, କଣ ପାଇଁ ଆସିଛ କୁହ...

—ଆଉ ଟିକିଏ ଆଗରୁ ଆସିଥାନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ନୂଆ-ଜାଗାରେ ଭଲଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାକୁ ହେଲେ ତୁମ ପକ୍ଷରେ ବେଶି ସମୟ ଲାଗି ପାରେ ଭାବି ମୁଁ ଡେରିରେ ଆସିଲି । ତୁମର ବୋଧ-ହୁଏ ମନେ ଅଛି କନକ, ଏ ଘରକୁ ଆସିବା ଆଗରୁ ତୁମେ ମୋତେ ଦିନେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲ, ତୁମେ ଏଠାକୁ ଆସିଲେ ମୋର କି ଲାଭ ହୋଇ ପାରେ ବୋଲି । ଲାଭ କଥାଟା ସେଦିନ ମୁଁ କହି ନାହିଁ —କାରଣ ସେତେବେଳେ ଏସବୁ କହିବାର ସମୟ ହୋଇ ନ ଥିଲା ।

—ତାହାହେଲେ ଲାଭର ହିସାବ କରିବା ପାଇଁ ତୁମେ ଏଠାକୁ ଆସିଛ ? ପଚାରିଲା କନକ ।

ସିଗାରେଟ୍‌ର ପାଉଁଶକୁ ଝାଡ଼ି ଦେଇ ବିନୋଦ କହିଲା— ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଏମାନଙ୍କ ସହିତ ଆମ୍ଭର କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ । ତୁମେ ଓ ମୁଁ ଦୁହେଁମିଳି ଯେଉଁ ଜାଲିଆତି ଆରମ୍ଭ କରିଛେ ସେହି ବିଷୟରେ ଟିକିଏ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଆସିଛି ।

କନକ ଉଠିଆସି ପର୍ଦ୍ଦାବାଟେ ମୁହଁ ଗଳାଇ କେହି ଆସୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଦେଖିନେଇ ପୁନର୍ବାର ବିନୋଦ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସି କହିଲା—କଣ ଚାହଁ ତୁମେ···?

ଉଦାସୀନ ଭାବେ କହିଲା ବିନୋଦ—ଲାଭ ଯାହା ହୋଇଛି ସେଥିରୁ ଅଧେ ଭାଗ ମୋର ପ୍ରାପ୍ୟ । ତାହା ମୁଁ ନେବାକୁ ଆସିଛି ।

ବକ୍ର ହସ ଫୁଟି ଉଠିଲା କନକର ଓଷ୍ଠ ପ୍ରାନ୍ତରେ । କହିଲା —ଲାଭ ? ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କ୍ଷତିର ଆଶଙ୍କା ଛଡ଼ା କାଣି-କଉଡ଼ିଟିଏ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ମୋର ଲାଭ ନାହିଁ । ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ମୁଁ କହୁଛି, କେତେ ହେଲେ ତୁମେ ଏଠାରୁ ବିଦାୟ ହେବ ? ଚଞ୍ଚଳ କୁହ···

ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଲାଇବ୍ରେରୀ
ନଂ..........

—କିଛି ଟଙ୍କା କିମ୍ବା ବେଶି ଓଜନର ଖଣ୍ଡିଏ ଗହଣା ହେଲେ ମୋର ଚଳିଯିବ । ବଡ଼ ଅଭାବରେ ପଡ଼ିଛି ମୁଁ । ପୁଲିସ ମଧ୍ୟ ପଛେ ପଛେ ଲାଗିଛି···

ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ କନକ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥିରକରି ନେଲା । କହିଲା—ଟିକିଏ ବସ, ମୁଁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆସୁଛି ।

ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ଭିତରେ ଖଣ୍ଡିଏ ହଜାର ଟଙ୍କାର ଚେକ୍ ଧରି ଫେରି ଆସିଲା ପୁଣି । ସେ ଖଣ୍ଡିକ ବିନୋଦର ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଉ ଦେଉ କନକ ଭାବୁଥାଏ ପ୍ରକୃତରେ ସେ ଆଜି ଅଜିତ୍ ନିକଟରେ କୃତଜ୍ଞ । ସୁବ୍ରତ ଦାଶର ଇନ୍‌ସିଓରେନ୍‌ସ ଟଙ୍କା ସୁମିତ୍ରା ଦାଶ ନାମରେ ଜମା ଦେଇ ଚେକ୍ ବହି ଖଣ୍ଡିକ ତା' ହାତରେ ନ ଦେଇ ଥିଲେ ସେ ଆଜି ବିନୋଦ କବଳରୁ କେବେ ହେଲେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ନ ଥାନ୍ତା ।

ଚେକ୍ ଖଣ୍ଡିକ ଭଲଭାବେ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଇ ପ୍ରସନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରେ କନକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ବିନୋଦ କହିଲା—ଓ୍ୱାଣ୍ଡରଫୁଲ୍ ! ଏହା ଭିତରେ ନିଜ ନାମରେ ଏକାଉଣ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖୋଲି ସାରିଲଣି ! ବ୍ୟବସାୟୀ ବୁଦ୍ଧି ତୁମର ଅଛି ଦେଖୁଛି । ଠିକ୍ ତୁମେ ସବୁକଥା ବାଟେଇ ପାରିବ; କିନ୍ତୁ ଏତେ ଅଳ୍ପ ଦେଉଛ ମୋତେ ? ତୁମର ବାବାଙ୍କୁ ମୁଁ ଏହା ଅପେକ୍ଷା ଢେର ବେଶୀ ଦେଇଥିଲି···

କନକର ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ଘୃଣା ଫୁଟି ଉଠିଲା । ଘୃଣାପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବିନୋଦ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ବାବାଙ୍କୁ ତୁମେ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲ, ତାହା ଶୁଣିବାକୁ ମୁଁ ଦରକାର ମନେ କରୁନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ପାପ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଲାଗି ତୁମେ ମୋତେ ବାଧ୍ୟ କରିଛ, ତୁମର ଯାହା ପ୍ରାପ୍ୟ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଏତି-କରେ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଯାଅ—ଚଞ୍ଚଳ ଏଠୁ ଚାଲିଯାଅ··

ପକେଟରେ ଚେକ୍‌ଟିକୁ ରଖିଦେଇ ବିନୋଦ କହିଲା—ଏହି ବ୍ୟବସାୟର ସବୁତକ ଉପରେ ପାଉଣା । ନ୍ୟାଯ୍ୟ ପାଉଣା ବୋଲି କହୁଛି ନାହିଁ । କେଉଁଠିକାର କିଏ ଜଣେ ଆସି ଏହି ଘରୁ ଯାହାସବୁ ହାତେଇଛି ସବୁ ଗୁଡ଼ିକ ତାର ଉପରି ପାଉଣା ନୁହେଁ ତ’ ଆଉ କଣ ? ମୁଁ ତାରି ପାଖରୁ ଭାଗ ଆଦାୟ କରୁଛି, ଅନ୍ୟ କାହାର ପାଖରୁ ନୁହେଁ । ତୁମେ ତ’ ଭଲକରି ଜାଣ ଆମେ ଦୁହେଁ ଏହି ବ୍ୟବସାୟର ଅଂଶୀଦାର ।

କନକ ପ୍ରାୟ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା—ଚୁପ୍ କର ଆଗେ··· ତା ପରେ ହ୍ରସ୍ୱ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ଟଙ୍କା ନେଇ ଆଉ ଠିଆ ହୋଇଛ କାହିଁକି ? ଚଞ୍ଚଳ ଏଠୁ ବାହାରି ଯାଅ—

ବିନୋଦ ଟିକିଏ ଆଗେଇ ଆସି ପୁନର୍ବାର ଫେରିପଡ଼ି କହିଲା—ହଁ, ଠିକ୍ ମନେ ପଡ଼ୁଛି । ତୁମର ଶାଶୁ ମୋତେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଦେଖା ଦେଇ ନ ଯିବାଟା କି ଉଚିତ ?

ହାତ ଦୁଇଟିକୁ ଯୋଡ଼ି କନକ ଅନୁନୟ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ତୁମକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି, କେହି ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମେ ଦୟାକରି ଚାଲିଯାଅ···

ବିନୋଦ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଆସୁ ଆସୁ କହିଲା—ବେଶ୍, ତୁମ କଥା ରଖିଲି··

ଅସ୍ଥିର କଣ୍ଠରେ କନକ କହିଲା—ମନେରଖ, ଆଉ କେବେ ସେପରି ଇଆଡ଼େ ନ ଆସ···

ପର୍ଦ୍ଦାର ଏପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ବିନୋଦ ହସିଲା—ଯାନ୍ତ୍ରିକ ହସ—କହିଲା ଠିକ୍ ଜବାବ ଦେଇ ପାରୁନାହିଁ । ତୁମପାଇଁ ମନ ଖରାପ ହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ । ଫେରିପଡ଼ି ଆଗକୁ ଗୋଡ଼

ବଢ଼ାଇବା ମାତ୍ରେ ଥମ୍‌କି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲା ବିନୋଦ । ସମ୍ମୁଖରେ ସେ ଦେଖି ପାରିଲା ଅଜିତ୍‌କୁ ।

କନକ ମଧ୍ୟ ଦେଖିପାରିଲା । ମନେ ମନେ ସେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା ପର୍ଦ୍ଦାର ବାହାରେ ଥାଇ ଅଜିତ୍ କଣ ସେମାନଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି ପାରିଛି ? ଯଦି ସେ ଶୁଣିଥାଏ, ତାହା ହେଲେ କନକର କି ଅବସ୍ଥା ହେବ ? ଜାଲଆଉ ତାର ଧରା ପଡ଼ିଯିବ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ । ତା ପରେ ଥାନା—ପୁଲିସ—

ସେସବୁ କିନ୍ତୁ ହେଲା ନାହିଁ । ବିନୋଦକୁ ଚିହ୍ନିପାରି ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ କଣ୍ଠରେ ଅଜିତ୍ କହିଲା—ଏ କଣ ! କେତେବେଳେ ଆସିଲେ ବିନୋଦବାବୁ ?···

—ଅଧଘଣ୍ଟା ହେବ ଆସିଛି । ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ସୁମିତାକୁ ଦେଖି ନାହିଁ ବୋଲି ମନଟା କେମିତି ହେଲା—ଆଜି ଆଉ ଦେଖା ନ କରି ସହିପାରିଲି ନାହିଁ···କହିଲା ବିନୋଦ ।

—ଆଉ ଏମିତି ବାହାରୁ ବାହାରୁ ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି ? ମା'ଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖା କରିବେ ନାହିଁ ?

ହସିହସି ବିନୋଦ କହିଲା—ଆଉ ଦିନେ ଆସିବି ଅଜିତ୍‌ବାବୁ । ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମ ହାତରେ ଅଛି, ତାକୁ ଆଜି ଶେଷ କରି ରାତି ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ମୋତେ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ହେବ । ନମସ୍କାର···ତାପରେ କନକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ଆସୁଛି ସୁମି, ଆଶାକରେ ଫେର୍ ଦେଖା ହେବ···

ବିନୋଦ ବାହାରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଅଜିତ୍ ଏକଧ୍ୟାନରେ ଚାହିଁଥାଏ ବିନୋଦର ଗମନ ପଥକୁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଦେଖିଲା କନକ ସେଠାରେ ନାହିଁ ।

ଅଜିତ୍‌ର ମୁହଁର ହସ ହଠାତ୍ ମିଳାଇଗଲା । କନକ ଏ ଘରେ କନକ ବୋଲି କିଏ ଅଛି ? କିଏ ସେ···?

ରାତି ନଅଟା । ଅଜିତ୍ ଖାଇବାକୁ ବସିଛି । ପାଖରେ ବସିଛନ୍ତି ସୁଜାତାଦେବୀ । କନକ ପାଣି ଗିଲାସଟିକୁ ଆଗେଇ ଦେଇ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ବସିଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ସୁଜାତା ଦେବୀ କହିଲେ —ତୁମର ଭାଇ ଆସିଥିଲେ ବୋଲି ଶୁଣିଲି, ବୋହୂ ! କାହିଁ ସେ ତ' ଭିତରକୁ ଆସିଲେ ନାହିଁ ?

—କଣ କାମ ଅଛି ବୋଲି ଚାଲିଗଲେ···

—ସୁବ୍ରତ କିନ୍ତୁ ଚିଠିରେ ଲେଖିଥିଲା ତୁମର କେହି ଭାଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି···

—ସେ ମୋର ନିଜ ଭାଇ ନୁହଁନ୍ତି, ଦାଦି-ପୁଅ ଭାଇ···

ପୁନର୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ସୁଜାତାଦେବୀ···ତୁମର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭଉଣୀ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠି ଅଛି ?

ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ କନକ କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ସ୍ଥିରକରି ନେଇ କହିଲା—ଠିକ୍ ଜାଣେନା । ସ୍ୱାମୀ ତାର ରେଲ୍‌ବାଇରେ ଚାକିରି କରନ୍ତି । କେତେବେଳେ ଯେ କେଉଁଠି ସେମାନେ ରହନ୍ତି···

ଉତ୍ତର ଶୁଣି ସୁଜାତାଦେବୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ବିସ୍ମିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ—ତାର ବାହା ହୋଇ ଯାଇଛି ! ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ବାହା ହୁଅ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ନଅ' ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଶୁଣିଛି ।

କନକର ମନେ ହେଲା ଏହିଥର ବୋଧହୁଏ ସେ ଧରା ପଡ଼ିଯିବ । କାନ-ମୂଳ ଦିଟା ଗରମ ହୋଇ ଆସିଲା ଭୟରେ । ସୁ-ଅଭିନେତ୍ରୀ ପରି ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ମୃଦୁହସି କହିଲା—ସେ

ଖୁବ୍ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେଖାଯାଏ ସତ । ତା ଛଡ଼ା ଗୋଟିଏ ଭଲପାଙ୍ଗ ହଠାତ୍ ମିଳିଯିବାରୁ ବାବା ତାକୁ ବାହା ଦେଇଥିଲେ ।

ଆହୁରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ସୁଜାତାଦେବୀ । କହିଲେ— ସୁବ୍ରତ ଲେଖିଥିଲା ଯେ ପିଲାଦିନରୁ ତୁମେମାନେ ବଡ଼-ବାପା ଓ ବଡ଼-ମା'ଙ୍କ ପାଖରେ ମଣିଷ ହୋଇଛ ବୋଲି । କାରଣ ତୁମେମାନେ ଯେତେବେଳେ ପିଲା ସେତେବେଳେ ତୁମମାନଙ୍କର ବାପ-ମା···

ସୁଜାତାଦେବୀ କହୁକହୁ ଅଟକି ଗଲେ । କନକର ମନେହେଲା ଖାଇବା ଘରଟି ଯେପରି ଦୋହଲିବାକୁ ଲାଗିଛି—ତାର ଏହି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖି ସୁମିତା ଦାଶର ଆତ୍ମା ଯେପରି ହସୁଛି ।

କିନ୍ତୁ କନକର ସ୍ନାୟୁ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ଆହୁରି ଶକ୍ତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସରେ ସେ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା—ପିଲାଦିନରୁ ବଡ଼-ବାବା ଓ ବଡ଼ମାଙ୍କୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ବାପା ମା' ବୋଲି ଡ଼ାକୁଥିଲୁ । ସେଇଥିପାଇଁ କହୁଛି ବାବା ତାକୁ ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ବାହା ଦେଇ ଥିଲେ ବୋଲି ।

ଅଜିତ୍‌ର ଥାଳିଆରେ ତରକାରି ନ ଥିବା ଦେଖି କନକ "ତରକାରି ଆଣୁଛି" ବୋଲି କହି ଉଠିଆସିଲା—କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯିଏ ତରକାରି ନେଇ ଆସିଲା ସେ କନକ ନୁହେଁ ପୂର୍ଣ୍ଣାସି ଅନନ୍ତ···

—ନୂଆ ବୋଉ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?···ଅନନ୍ତକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ଅଜିତ୍ ।

—ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଘାର ବନ୍ଧୁଛି···ଉପରକୁ ଗଲେ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣାସି ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସୁଜାତାଦେବୀ ଓ ଅଜିତ୍‌କୁ କନକ ନିଜେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ଖିଆ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଖରେ

ବସିଥାଏ । ପାଞ୍ଚମାସ ଏହିପରି ହୋଇ ଆସୁଛି, ଝଡନେଣ୍ଟ ହେଲେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଘଟିନାହିଁ କେବେ—ଆଜି କିନ୍ତୁ ହେଲା ।

ଉପରକୁ ଆସି ସୁଜାତାଦେବୀ ଦେଖିଲେ କନକର ଘରଟି ଅନ୍ଧକାରାବୃତ । ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆହୋଇ ସେ ମୃଦୁ କଣ୍ଠରେ ଡାକିଲେ—ବୋହୂ...

ଅନ୍ଧକାର ଘର ଭିତରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଆସିଲା ନାହିଁ, ଘରର ଆଲୋକ କିନ୍ତୁ ଜଳିଲା ।

ଚୈକାଠ ଡେଇଁ ସୁଜାତାଦେବୀ ଘର ଭିତରକୁ ଆସି କହିଲେ—ମୁଣ୍ଡ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ବଥାଉଛି ବୋଧହୁଏ ? ତା' ନ ହେବ କାହିଁକି ମା' ! କେତେଥର ତ' କହୁଛି, ଏ' ଓଳିରେ ଟୋଷେଇ ପୂଝାରୀ କରୁ, ତୁମେ ତ ମୋ କଥା ଆଦୌ ଶୁଣୁନା । ଖାଲି କଣ ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଣିଛି?

ସ୍ନେହସିକ୍ତ ସ୍ୱର ସୁଜାତାଦେବୀଙ୍କର ଶୁଣାଗଲା । କନ୍ଦନର ତେଉ କନକର ବୁକୁ ଭିତରୁ ଉଚ୍ଛୁଳି ଉଠି ଗଲା ପାଖରେ ତାହା ଅଟକି ଗଲା ଯେପରି । ସୁଜାତାଦେବୀ ପୁନର୍ବାର କହିଲେ—ମୁଁ ଔଷଧ ପଠେଇ ଦେଉଛି, ତୁମେ ଶୁଅ ମା ! ପୂଝାରୀକୁ କହି ଦେଇଛି ସେ ତୁମର ଖାଇବା ଜିନିଷ ଏ ଘରେ ରଖି ଦେଇଯିବ । ମୁଣ୍ଡ ବଥା କମିଲେ ତୁମେ ଉଠି ଖାଇବ...

ଆଲୁଅଟିକୁ ଲିଭାଇ ଦେଇ ସୁଜାତାଦେବୀ ଧୀରେ ଧୀରେ ଘରୁ ବାହାରି ଗଲେ ।

କନକ କିନ୍ତୁ ଶୋଇଲା ନାହିଁ । ଅଜିତ୍ ଖାଇ ସାରିଛି, ପାନ ତାକୁ ଦେବାକୁ ହେବ । ଅଜିତ୍‌କୁ ସେ ଖୁବ୍ ଭୟ କରେ । ଅନ୍ୟ କାହାରି ହାତରେ ପାନ ପଠାଇଲେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ରାଗିବ । ହୁଏତ'

ସେ ମନେକରି ପାରେ ଖାଇବା ବେଳେ ଏଣୁ ତେଣୁ ଗୁଡ଼ାଏ କଥା ଧରାପଡ଼ିବା ଭୟରେ ସେ ଅଜିତ୍‌କୁ ଦେଖାଦେଉ ନାହିଁ ।

ନା—ତାକୁ ଉଠିବାକୁ ହେବ । ହୁଏ ତ' ସୁଜାତାଦେବୀଙ୍କ ପରି ଅଜିତ୍ ମଧ ତାକୁ ସନ୍ଦେହ କରିନାହିଁ । ବୃଥାରେ ସେ ଭୟ କରୁଛି ।

ଫୁଲ୍‌କଟା ରେକାବୀଟିରେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ପାନ ସଜାଇ ନେଇ ବାହାରିଲା କନକ । ସିଡ଼ି ଦେଇ ନିଃଶବ୍ଦରେ ସେ ତଳକୁ ଆସି ଦେଖିଲା ଲାଇବ୍ରେରୀ ଘରଟି ଭିତରେ ବସି ଅଜିତ୍ ବହି ଧରି ପଢିବାକୁ ଲାଗିଛି । ରେକାବୀକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖିଦେଇ କନକ ଚାଲି ଆସୁଥିଲା, ପଛରୁ ଡାକି ଅଜିତ୍ କହିଲା—ଯାଉଛ କୁଆଡ଼େ ? ବସ...

କନକ ଘର ଛାଡ଼ି ଆସି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ବହିଟିକୁ ବନ୍ଦକରି ଦେଇ ଅଜିତ୍ କହିଲା—ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ପରାମର୍ଶ କରି କାମଟା କରିବ ବୋଲି ଭାବୁଛି, ନୂଆ ବୋଉ ! ଆଗାମୀ ସପ୍ତାହରେ ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ବିଭାଘର । କଣ ଉପହାର ଦେବ କୁହ ତ ?

କନକ ମୁହଁ ତଳକୁ କରି କହିଲା—ଦେବାପାଇଁ ତ କେତେ ପ୍ରକାର ଜିନିଷ ଅଛି । ପସନ୍ଦ ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଟାଏ କିଛି ଦେବାକୁ ହେବ ।

—ଭାବୁଛି ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଦି ଓ ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ତୁମ ଗଳାରେ ଯେଉଁ ହାରଟି ଅଛି ସେହି ହାର ପରି ଗୋଟିଏ ହାର ଦେବି...କହିଲା ଅଜିତ୍ ।

—ମନ୍ଦ କଣ ? ...କହି ବାଁ-ହାତରେ ଥିବା ବାଲାଟିକୁ ଘୁରାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ହଠାତ୍ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ଅଜିତ୍—ଆଚ୍ଛା ନୂଆବୋଉ, ତୁମର ନାଁ-ଟା' ସୁମିତା—ହାରର ଲକେଟରେ "କେ" ଲେଖା ହୋଇଛି କାହିଁକି ?

କନକର ମୁହଁଟି ଝାଉଁଳି ଗଲା । ଆଜିକୁ ପାଞ୍ଚମାସ ହେଲା କେତେ ଭୁଲ୍ ସେ କରି ଆସୁଛି । କନକକୁ ସନାକ୍ତ କରିବା ଲାଗି ଯେଉଁ ମାରାତ୍ମକ ଚିହ୍ନ ବୁକୁ ଉପରେ ତାର ଝୁଲୁଛି, ଆଜିଯାଏ ସେ କଥା ତାର ମନରେ ଉଦୟ ହୋଇନାହିଁ । ହାୟରେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ !

ସହଜ କଣ୍ଠରେ ଅଜିତ୍ ପୁନର୍ବାର କହିଲା—ତୁମର ବୋଧହୁଏ ଆଉ ଗୋଟାଏ ନାଁ ଅଛି ନୂଆବୋଉ ?···

ଟେବୁଲର କୋଣଟିକୁ ଜୋର କରି ଚିପି ଧରିଲା କନକ । ନିସ୍ତେଜ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ନା, ଦି-ଟା ନାମ ନୁହେଁ ···

—କେତେକଙ୍କର କିନ୍ତୁ ଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଭଲ ନାମ ଅନ୍ୟଟି ଘର ଲୋକମାନେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଡାକନ୍ତି । "କେ" ଅକ୍ଷରରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ଏହି ଶ୍ରଦ୍ଧା ନାମଟି । କି ନାମ କୁହତ ନୂଆବୋଉ ?···

ଆଲୁଅ ଆଡ଼େ ପିଠି କରି କନକ ବହିଗୁଡ଼ିକୁ ଧରି ଏପାଖ ସେପାଖ କରୁଥାଏ ।

ହସି ହସି ଅଜିତ୍ କହିଲା—କହିବାକୁ ଲଜ୍ଜା କରୁଛ ବୋଧହୁଏ ? ଆଚ୍ଛା ମୁଁ ଯଦି କହେ କାବେରୀ, କୁନ୍ତଳା, କନକ—

ମୁଣ୍ଡ ଭିତରଟା ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହୋଇ ଆସିଲା କନକର । ପ୍ରାଣପଣ ଚେଷ୍ଟାରେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ କହିଲା—ନା, କବିତା···

ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଅଜିତ୍ କହିଲା—ନିଶ୍ଚୟ ନାଁ-ଟିଏ ଟା' ! ଆଜିଯାଏ ଲୁଚେଇ ରଖିଥିଲ କାହିଁକି ?···

ସେଦ୍ଧିପରି ଆଲୋକ ଆଡ଼େ ପିଠି ରଖି କନକ କହିଲା—ଆଉ ଲୁଚେଇ ପାରିଲ କୁଆଡ଼ୁ ?

। କହି ଧୀରେ ଧୀରେ ସିଡ଼ି ରାସ୍ତା ଦେଇ ଉପରକୁ ଉଠି ଆସୁଥିଲା କନକ, ସ୍ୱଳ୍ପାଲୋକ ଭିତରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଅଜିତ୍ ଡାକିଲା—କନକ···

ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କନକର ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଚେତନା ଉତ୍ତର ଦେଲା—କଣ ?

ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କଥାଟିର ଗୁରୁତ୍ୱ ବୁଝିପାରି ଦ୍ରୁତପଦରେ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା ସେ । ସ୍ୱଳ୍ପାଲୋକିତ ହଲଘର ଭିତରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଅଜିତ୍ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, କନକ ବୋଲି ଡାକିଲେ ଯିଏ ଉତ୍ତର ଦିଏ, ସେ କଣ ପ୍ରକୃତ ସୁମିତା, ନା କବିତା, ନା କନକ ? ଦାଶ-ଭବନରେ ଏ କେଉଁ ରହସ୍ୟ-ଗୃହିଣୀ ଆସି ବିରାଟ ପ୍ରାସାଦକୁ ରହସ୍ୟାବୃତ କରି ରଖିଛି ?

ଝିଅପରି ନିଜ କୋଠରୀରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା କନକ । ବିଛଣା ଉପରେ ନିଜକୁ ଲମ୍ବାଇ ଦେଲା ସେ । ନିଃଶ୍ୱାସ ତାର ପଡ଼ୁଥାଏ ଉଠୁଥାଏ । ଅନ୍ଧକାର କକ୍ଷ । କନକ ଯେପରି ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ନେଇ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିଛି । ମନେହେଲା ତାର, ସେହି ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ କିଏ ଯେପରି ତାର କାନ ପାଖରେ ଆସି କହୁଛି, ପାପ କେବେ ଲୁଚି ରହେ ନାହିଁ କନକ ! ଛଦ୍ମ-ପରିଚୟ ତୁମର ଧୀରେ ଧୀରେ ବାହାରକୁ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି —ନିକଟରେ ଧରା ପଡ଼ିଯିବ ତୁମେ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ସମୟ ଅଛି, କନକ ଓ ସୁମିତା ଏହି ଦୁଇଟି ଜୀବନର ଖେଳା ତୁମେ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରି ଶେଷ କର । ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ତୁମେ ପଳାଇଯାଅ—ଯାଅ —ଯାଅ···

କିଏ ଏହି ଉପଦେଶ ବିତରଣ କରୁଛି ? ସୁମିତା ଦାଶର ଆତ୍ମା, ନା, କନକର ଅପରାଧୀ ବିବେକ ?

ଯିଏ କହୁନା କାହିଁକି, ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ସେ କେଉଁଆଡେ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ମିଥ୍ୟା ପରିଚୟର ଆଡୁଆଳରେ ରହି ଏ ଘରେ ଗୋଡ଼ ଦେଇ ସେ ଯେଉଁ ମଧୁର ରସର ସନ୍ଧାନ ପାଇଛି, କନକର ମିଥ୍ୟା-ଜଗତରେ ଏହା ଯେ ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ ବସ୍ତୁ । ସେହି ମୋହ ସେ ତ୍ୟାଗ କରିବ କିପରି ? ନା—ଏ ସ୍ଥାନ ସେ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ, ଏ ସ୍ଥାନ ତ୍ୟାଗ କରିବା ଅର୍ଥ ଅଜିତ୍‌କୁ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ତ୍ୟାଗ କରିବା । ମରିବାକୁ ଯଦି ହୁଏ, ଏହିଠାରେ ମରିବ କନକ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ନାରୀର ଭଲପାଇବା ମୋହ ! ବିପଦର ସଂକେତ ଶୁଣି ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ଧପରି ସେ ଅନ୍ଧକାରରେ ଆଗେଇ ଗ୍ଲେ । ବିଚାର, ବିଚାର ସବୁ ।

ତକିଆ ଦେହରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜି ଅବରୁଦ୍ଧ କ୍ରନ୍ଦନର ଆବେଗରେ ଫୁଲିବାକୁ ଲଗିଲ୍ କନକ ।

ନିଉ ମାର୍କେଟରେ ସୁଲତା ସହିତ ଦେଖା ହୋଇଗଲ ବିନୋଦର ।

—ଏତେ ଦିନ ପରେ ତୁମେ ଏଠି ?···ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲ ସୁଲ୍ତା ।

—ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଗୋଟାଏ କଥା ଅଛି, ଭାରି ଜରୁରୀ କଥା, ସେଇଥିପାଇଁ ଆସିଲି ।

—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !···କହିଲ୍ ସୁଲ୍ତା ।

—କେଉଁଟା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ? ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖା ହେବାଟା, ନା ଦେଖା କରିବା ଇଚ୍ଛାଟା ?···

ମୃଦୁ ସ୍ୱରରେ ସୁଲତା କହିଲ—ଦୁଇଟା-ଯାକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ···

ବିନୋଦ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣୁ ଟାଣୁ କହିଲ—ଏହା ଭିତରେ ଅନେକ ଆଡ଼େ ଘୁରୁଛି ମୁଁ । ତାହା ନ ହେଲେ ବହୁତ ଆଗରୁ ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖା ହୋଇଥାନ୍ତା···

ଦେଖା ହେଲେ କି ଲଭ ହୁଅନ୍ତା ?···

—ଲଭଟାତ' ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ··· କହିଲ ବିନୋଦ ।

ସୁଲତାର ସମଗ୍ର ଚେତନା ଉପରେ କିଏ ଯେପରି ଆଘାତ କଲ । କହିଲ—ଲଭ ଛଡ଼ା ତୁମେ କି ଆଉ କିଛି ଅଛି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କର ?

—ଲଭ କଥା ନ ବୁଝିଲେ ସୁଦ୍ଧା କ୍ଷତି କଥା ଆଗେ ବିଚାର କରେ ।

—କ୍ଷତିଟା ତ' ତୁମର ହୁଏନା, ହୁଏ ଅନ୍ୟ ଲୋକର ।

ସୁଲତା ଆଡ଼କୁ ଟିକିଏ ଘୁଞ୍ଚିଆସି ବିନୋଦ କହିଲ—ନିଜର ମଧ୍ୟ ହୁଏ···

ରାସ୍ତାଆଡ଼େ ମୁହଁ ଫେରାଇଲ ସୁଲତା । ଆଖି ଦୁଇଟି ନିଆଁ-ହୁଲାପରି ଜଳଉଠି ଧୀରେ ଧୀରେ ପୁଣି ଶୀତଳ ହୋଇ ଆସିଲ । ବିନୋଦ ଏହା ଦେଖିପାରିଲ ନାହିଁ ।

—ଚାଲ, ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଘରକୁ ଯିବି । ସେଇଠି ସବୁକଥା କହିବି ତୁମକୁ···କହି ସୁଲତାର ଉତ୍ତରକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଖଣ୍ଡିଏ ରିକ୍ସା ଡାକିଲ ବିନୋଦ ଏବଂ ଏକ ପ୍ରକାର ଜୋର୍ କରି ସୁଲତାକୁ ରିକ୍ସାରେ ଉଠାଇ ନିଜେ ଆସି ପାଖରେ ବସିଲ ।

ସୁଲତାର ଘର ପାଖରେ ରିକ୍ସା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲ । ରିକ୍ସାକୁ ବିଦାୟ କରିଦେଇ ସୁଲତାର ପଛେ ପଛେ ଭିତରକୁ

ଆସିଲ ବିନୋଦ । ବିନୋଦକୁ ବାହାର ଘରେ ବସିବାକୁ କହି ଭିତରକୁ ଗଲେ ସୁଲତା । ବିନୋଦ ବସିଥାଏ, ସୁଲତା ଲୁଗା ବଦଳାଇ ଆସିଲ । ଏତେବେଳେ ବିନୋଦ ସୁଲତାକୁ ପରିଷ୍କାର-ଭାବେ ଦେଖିଲା । ଧନୀ କନ୍ୟା ସୁଲତାର ହାତର ଆଙ୍ଗୁଳି ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲ ବିନୋଦର । ବାଁ-ହାତର ଅନାମିକା ଓ ମଧ୍ୟମାରେ ପିନ୍ଧିଥିବା ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଙ୍ଗୁରୀୟ ଉପରେ ବିଜୁଳିବତୀର ଆଲୋକ ପଡ଼ି ଆଖି ଦୁଇଟିକୁ ଝଲସାଇ ଦେଉଥାଏ ଯେପରି । ବେକରେ ଥିବା ହାରଟିର ମୂଲ୍ୟ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ମନେ ମନେ ହିସାବ କରୁଥାଏ ବିନୋଦ, ସୁଲତା ପାଖରେ ଅନ୍ତତଃ ଖୁବ୍ କମ୍‌ରେ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କାର ରେଡ଼ି-କ୍ୟାସ ଥିବା କିଛି ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତା'ଛଡ଼ା ଗହଣା ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ·····

—ଚା' ଆଣେ···

ବିନୋଦ ସଚେତନ ହୋଇ ଉଠିଲ । କହିଲ—ଚା' ଖାଇବାକୁ ମୁଁ ଆସିନାହିଁ, ଜରୁରୀ କାମରେ ଆସିଚି ।

—ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଆଉ କି କାମ ତୁମର ?···ସୁଲତାର ଭ୍ରୂ-ଦୁଇଟି ଧନୁପରି ନଇଁ ଆସିଲ···ସବୁ କଥାତ, ଆମେ ସେ-ଦିନ ଅଦାଲତରେ ଶେଷ କରି ଦେଇଛେ ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ ସିଗାରେଟ୍ ବିନୋଦ ଧରାଇ କହିଲ—କଥା କେତେବେଳେ ଶେଷହୁଏ, କେତେବେଳେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, ତାହା କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ତିନିବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଅଦାଲତରେ ମୁଁ ଯାହା କହିଥିଲି, ତାହା ମୋର ଶେଷ କଥା ନୁହେଁ ସୁ—

ଚୌକିଟିରେ ଭଲଭାବେ ବସି ସୁଲତା କହିଲ—ଆଚ୍ଛା କୁହତ ଆଉ କଣ କହିବ···

ବିନୋଦ ଘରଟିର ଏ ମୁଣ୍ଡରୁ ସେ ମୁଣ୍ଡଯାଏ ପଦଚାରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଘର ଭିତରେ ଝୁଲା ହୋଇଥିବା ଛବି ଗୁଡ଼ିକୁ ଭଲଭାବେ ଦେଖିଲା, ଅକାରଣରେ ଫୁଲଦାନୀରୁ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ନେଇ ନଖଦ୍ୱାରା ତାହା ଛିଣ୍ଡାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ପୁନର୍ବାର ଚେୟାର ପାଖକୁ ଫେରିଆସି ଅଣ୍ଡା ନରମ ଗଳାରେ ଯେତେ ପରିମାଣରେ ଆବେଗ ଦେବା ସମ୍ଭବ, ସେହି ପରି କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ମୁଁ ଯାହା ଭୁଲ କରିଛି ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ହାଡ଼େ-ହାଡ଼େ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଓ ଏହି ତିନୋଟି ବର୍ଷ ଭିତରେ ମୁଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଶାସ୍ତି ଭୋଗ କରିଛି ।

—କଣ ତୁମେ ଚାହଁ ? ସୁଲତାର କଣ୍ଠ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଆଉ ଟିକିଏ ଆଗେଇ ଆସିଲା ବିନୋଦ । କହିଲା—ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ଏକା ମୁଁ ରହିପାରିବି ନାହିଁ ସୁଲତା । ତୁମକୁ ଭୁଲିବା ପାଇଁ କେତେଥର ଚେଷ୍ଟା କରିଛି, ପାରିନାହିଁ । ଭୁଲି-ପାରୁ ନାହିଁ ଶିଶୁ ଅତନୁକୁ; ଯାହା ସହିତ ଆମର ରକ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧ । ଆଉଥରେ ମୋତେ ତୁମେ ସୁଯୋଗ ଦିଅ—ଅତନୁ ଓ ତୁମକୁ ନେଇ ମୁଁ ପୁଣି ନୂଆ କରି ସଂସାର ଗଢ଼େ ।

ହାତ ବଢ଼ାଇ ସୁଲତାର ହାତଟିକୁ ବିନୋଦ ଧରିଲା, ଅସମ୍ଭବ ଭାବେ ହାତଟି ଥରୁଥାଏ ସେତେବେଳେ ।

ନିଜର ହାତଟିକୁ କାଢିଆଣିଲା ସୁଲତା । ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଆସି କହିଲା—ଆଉ ତାହା ହୋଇ ପାରେନା ।

—କାହିଁକି ନୁହଁ ସୁ ?

ମୁହଁ ବୁଲାଇ ସୁଲତା କହିଲା—ଅଦାଲତରେ ଯାହା ମୀମାଂସା ହୋଇଯାଇଛି, ତାହା ଆଉଥରେ ଘଟିବାକୁ ମୁଁ ଦେବିନାହିଁ । ତୁମେ ଯାଅ...

ସୁଲତା ଠିକ୍ ପଛରେ ଆସି ଠିଆହେଲା ବିନୋଦ । ଗୋଟିଏ ହାତ ସୁଲତାର ପିଠି ଉପରେ ରଖି କହିଲା —ଯାହା ଭୁଲ କରିଛି ସେ କଥାର କି କ୍ଷମା ନାହିଁ, ସୁ...

—କ୍ଷମା ?....

ଚକିତ ହୋଇ ଫେରି ଚାହିଁଲା ସୁଲତା । ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ଅଶ୍ରୁ ଓ ବିଦ୍ୟୁତର ପ୍ରଭା ଫୁଟି ଉଠିଲା ସହସା । କହିଲା—ଶୟତାନର ଲଜ୍ଜା ବୋଧ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ତୁମର ସେ ଟିକିକ ସୁଦ୍ଧା ନାହିଁ । ବିବାହ କରି, ଦୁଇଟା ବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେଉଣୁ ଅଦାଲତରେ ଠିଆ ହୋଇ ଯାହାକୁ ତୁମେ ତ୍ୟାଗ କଲ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିଲ; ଭଲ ପାଇବାର ଛଳନା ଦେଖାଇ ଯାହାର ଯଥାସର୍ବସ୍ୱ ଚୋରି କରିବାକୁ ତିଳେମାତ୍ର ତୁମେ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରିନାହିଁ, ଆଜି ଆସିଛ ତା ପାଖରେ କ୍ଷମା ଚାହିଁବାକୁ ! ଭାବିଛ ଆଗପରି ତୁମର ସବୁ ଦୋଷ ମୁଁ କ୍ଷମା କରିବି ? ଭୁଲ କରୁଛ ବିନୋଦ, ସୁଲତାକୁ ଯେତେ ବୋକା ବୋଲି ତୁମେ ମନେ କରିଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସେତେ ବୋକା ନୁହେଁ ।

ବିନୋଦର ସ୍ନାୟୁ ଦୁର୍ବଳ ନୁହେଁ । ଏତେ ବଡ଼ ଅପମାନରେ ସୁଦ୍ଧା ମୁହଁର ଗୋଟିଏ ହେଲେ ପେଶୀ କମ୍ପିତ ହେଲା ନାହିଁ । ସ୍ୱାଭାବିକ ଥଣ୍ଡା ଗଳାରେ କହିଲା—ଯାହା କରିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ସୁଲତା । ତୁମେ ହଠାତ୍ ଏପରି ଉତ୍ତେଜିତ ହେବ, ଏହା ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ କେବେ ଏକଥା ପକାନ୍ତି ନାହିଁ । ଯାଉ ତାହାହେଲେ, ପୁରୁଣା ବନ୍ଧୁ ଭାବେ ମୁଁ ଯଦି କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ଚାହେଁ ତୁମେ କି ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ନାହିଁ, ସୁ ?

—କି ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ଚାହଁ ?...

—ଜବାବ ଥିଲ କିଛି କହିବ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ନକହି ଉପାୟ ମୋର ନାହିଁ । ବଡ଼ ହଇରାଣରେ ପଡ଼ିଛି; କିଛି ଟଙ୍କା ମୋର ଦରକାର ।

ଭ୍ରୂ-ଦୁଇଟି ଉପରକୁ ଟେକି ସୁଲତା କହିଲା—ଟଙ୍କା ଦରକାର ? ତୁମର ?...

ବିନୋଦ କହିଲା—ହଁ, ମୋର ନିଜର ଦରକାର । ଦିନେ ତୁମେ ମୋତେ ନିବିଡ଼ ଭାବେ ଭଲ ପାଇଥିଲ । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି—

ବାଧାଦେଇ ସୁଲତା କହିଲା—ସେ ସବୁ କଥା ରଖିଦିଅ । ନାରୀର ଦୁର୍ବଳତା ଦେଖି ତୁମେ ଆଘାତ ହାଣି ସେମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କର ଏହା ମୁଁ ଭଲ ଭାବେ ବୁଝିପାରୁଛି । ଆଜିକାଲି ତୁମେ ଏହାକୁ ପେଶା ବୋଲି ମନେକର, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ବିନୋଦ ଯେ ମୁଁ ତୁମକୁ କିଛି ଟହଲେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ବିନୋଦର ଆଖି ଦୁଇଟି ପଥର ଭଳି ଆଖିପର ସ୍ଥିର ଭାବେ ସୁଲତା ଉପରେ ନିବଦ୍ଧ ରହିଲା କେତେଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ । ଦୁହେଁ ନିର୍ବାକ, କାହାରି ମୁହଁରେ ଭାଷା ନାହିଁ । କେତେଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅତିବାହିତ ହେବାପରେ ସହଜ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ବିନୋଦ —ତାହାହେଲେ ଥାଉ ଆଉ ତୁମକୁ ବିରକ୍ତ କରିବି ନାହିଁ ।... ଅତନୁ କାହିଁ ? ତାକୁ ଥରେ ଦେଖି ଯାଇଥାନ୍ତି । ଆଶାକରେ ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ଏଥିରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି କରିବ ନାହିଁ ।

ମୁହଁରେ ଅଦ୍ଭୁତ ଭଙ୍ଗୀ କରି କହିଲା ସୁଲତା—ଜନ୍ମମାସ ବୟସରୁ ଯାହାକୁ ତୁମେ ପିତୃପରିଚୟରୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ତ୍ୟାଗ କରି ଚାଲି ଯାଇଥିଲ, ଏତେଦିନ ପରେ ପୁଣି ତାକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବା କାରଣ କଣ ?...

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତ୍ୟାଗ କଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ମୋର ସନ୍ତାନ । ସନ୍ତାନକୁ ଦେଖିବା ଅଧିକାର କଣ ପିତାର ନାହିଁ ବୋଲି ତୁମ୍ଭେ ମନେକର ?—କହିଲା ବିନୋଦ ।

—ସେ ଅଧିକାରର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ତୁମେ କେତେ ରଖିଛ ଶୁଣେ ? ସେ ସବୁ ଆଉ ତୁମକୁ କହି ଲାଭ କଣ ! ଅତନୁକୁ ଡାକୁଛି । ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଯାଅ, ଯେଉଁ ପୁଷ୍ପ-କଳିକାକୁ ତୁମେ ନିଷ୍ଠୁର ଖିଆଲର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ତ୍ୟାଗ କରି ଗୁଲିଗଲ, ମୁଁ ତାହାକୁ କପରି ମୋର ସ୍ନେହ ଦାନରେ ତାକୁ ଆଗୁଳେଇ ରଖିଛି ।

କହୁ କହୁ ସୁଲତାର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଆର୍ଦ୍ର ହୋଇ ଆସିଲା—ଆଖି କୋଣରେ ଝଳଝଳ କଲା ଦୁଇଟି ଲୋତକ ବିନ୍ଦୁ ।

ଲୁଗା କାନିରେ ଆର୍ଦ୍ର ନୟନ ଦୁଇଟିକୁ ପୋଛି ନେଇ ଡାକିଲା ସେ ଅତନୁକୁ ।

ଟ୍ରେଝ ଟ୍ରାଇ-ସାଇକେଲ ଚଳାଇ ଅତନୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ସୁଲତା ପାଖରେ । ସାଇକେଲ୍‌ରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି ମା'ର ଆଣ୍ଠୁ ଦୁଇଟିକୁ ଧରି ନିଷ୍ପାପ ମୁହଁଟି ଉପରକୁ ଟେକି କହିଲା—ଚକୋଲେଟ୍ ଆଣିଛ ମା ?···

ମାତୃତ୍ୱର ମହିମାରେ ସୁଲତାର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ଆଲୋକିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଅତନୁର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲାଉ ବୁଲାଉ କହିଲା ଆଣିଛି । ଆଜି ନୁହେଁ, କାଲି ସକାଳେ ଦେବି···

ବିନୋଦ ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା ଅତନୁକୁ । ମୁଣ୍ଡରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କୁଞ୍ଚିତ କେଶ—ହୃଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ ନିଥର ଦେହ । ଆୟତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦୁଇଟି ଚକ୍ଷୁ । ଦେଖିଲେ ଯେ କୌଣସି ବାପ-ମା ନିଜ କୋଳକୁ ନେବା ଲାଗି ହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେବ । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ,

ଅତନୁକୁ ଦେଖି ଦେଖି ବିନୋଦର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା, ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବେ ଖବର କାଗଜରେ ବାହାରିଥିବା ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାପନର କଥା ।

ଅତନୁ କଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ବିନୋଦ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଅଟକି ଗଲା ହଠାତ୍···

ହାତ ବଢ଼ାଇ ବିନୋଦ ଆହ୍ୱାନ ଜଣାଇଲା ନିଜ ପାଖକୁ—ଆ' ଅତନୁ···

ଅତନୁ କିନ୍ତୁ ଆସିଲା ନାହିଁ । ସୁଲତାର ଆଣ୍ଠୁ ଦୁଇଟି ଉପରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଇ ଉତ୍ତରଟିଏ ଦେଲା—ନା ।

ବିନୋଦ ପୁନର୍ବାର ଚେଷ୍ଟା କଲା—ଆ ତୋତେ ଖେଳନା ଆଣିଦେବି ।

ଏତେବଡ଼ ପ୍ରଲୋଭନରେ ସୁଦ୍ଧା ଅତନୁ ଭୁଲିଲା ନାହିଁ । ମା-କୁ ଛାଡ଼ି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା—ଟ୍ରାଇ-ସାଇକେଲ ଖଣ୍ଡିକ ପଡ଼ିରହିଲା ସେଇଠି ।

ସୁଲତାର ମୁହଁରେ ଶ୍ଳେଷା-ମିଶା ହସ ଫୁଟି ଉଠିଲା । କହିଲା—ଏହିପରି ହୋଇଥାଏ ବିନୋଦ । ପିତା ଯଦି ସନ୍ତାନକୁ ଅବହେଳା କରେ, ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟ ଅବହେଳା ଦେଖାଏ ଜନ୍ମଦାତା ପ୍ରତି । ଏହାହିଁ ହେଉଛି ପ୍ରକୃତିର ପ୍ରତିଶୋଧ ।

ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଭିତର ଆଡ଼େ ଚାହିଁଥାଏ ବିନୋଦ । ସୁଲତାର କଥାରେ ଚମକି ପଡ଼ି କହିଲା—ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ଆସୁଛି ତେବେ ସୁଲତା···କହି ସେ ବାହାରକୁ ଗୋଡ଼ ବଢ଼ାଇଲା । ମାତ୍ର ଦୁଆର ପାଖକୁ ଆସି ଅଟକି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲା ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖି । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ ଜଣେ ଯୁବକ ସିଲ୍କର ଟ୍ରାଉଜର ଓ ହାଫ୍‌ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧି ପ୍ରଶ୍ନ-ସୂଚକ

ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଛି ବିନୋଦକୁ । ବିନୋଦ ଅପେକ୍ଷା ଦୁଇ-ତିନି ବର୍ଷ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ।

ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କୁ ଦେଖି ସୁଲତା ମଧ୍ୟ ମନେ ମନେ ଅସ୍ଥିରତା ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ । ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲା—ଆସ ବିଜୟ...ତା'ପରେ ବିନୋଦ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ଏ ହେଉଛନ୍ତି ବିଜୟ ପାଣି, ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ...

ହସି ହସି ବିଜୟ ପାଣି ସୁଲତାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା—ଆଉ ଏଙ୍କର ପରିଚୟ...

—ବିନୋଦ ରାଉତ, ମାନେ...

ବାକି କଥା ସୁଲତାର ଗଳା ଦେଇ ବାହାରିଲା ନାହିଁ ।

ଅଦ୍ଭୁତ ସେହି ଯାନ୍ତ୍ରିକ ହସ ହସି ବିନୋଦ ପାଦ ପୂରଣ କଲା—ମୁଁ ହେଉଛି ସୁଲତାର ଶତ୍ରୁ...ଆଉ ସେ ଠିଆ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଲୋକାଲ୍ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବିନୋଦ ଆସି ବିଳାସ ପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲା...

ଷ୍ଟେସନରୁ ବାହାରି ଆସି ବିନୋଦ ପକେଟରୁ ଖବର କାଗଜର ବିଜ୍ଞାପନଟିକୁ ବାହାର କରି ଆଉ ଥରେ ପଢ଼ିନେଲା । ତା ପରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ବିଜ୍ଞାପନ-ଦାତାଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା କରିବାକୁ ।

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ଆସି ବିନୋଦ ପହଞ୍ଚିଲା । ବିରାଟ ପ୍ରାସାଦ ଦେଖି ବିଜ୍ଞାପନ-ଦାତାର ବ୍ୟାଙ୍କ୍-ବାଲାନ୍ସ କେତେ ତାହା ସହଜରେ ଅନୁମାନ କରାଯାଇ ପାରେ ।

ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତାଙ୍କର ନାମ ରାଧାମୋହନ ନାୟକ । ବୈଠକ-ଖାନାର ପାଖା-ପାଖି ଦୁଇଟି ଚେୟାରରେ ବସି ବିନୋଦ ଆଗେ କଥା ପକାଇଲା—ବିଜ୍ଞାପନଟି ଆପଣ ଦେଇଥିଲେ ?

…ହଁ …ରାଧାମୋହନ ବାବୁ କହିଲେ ।

—ମୁଁ ସେହି ବିଜ୍ଞାପନ ବିଷୟ ନେଇ ଆସିଛି…

—ଆପଣଙ୍କର ନାମ ? …ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ରାଧାମୋହନ-ବାବୁ ।

—ବିନୋଦ ରାଉତ । ଆପଣ ଯାହା ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ କେତେଟଙ୍କା ଦେବେ ବୋଲି ମନସ୍ଥ କରିଛନ୍ତି ?…

—ଯଦି ଠିକ୍ ପସନ୍ଦ ହୁଏ, ପାଞ୍ଚ-ହଜାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । କିନ୍ତୁ କଥା ହେଉଛି, ଯାହାଙ୍କର ଦରକାର ଅର୍ଥାତ୍ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ଏଠାରେ ନାହାନ୍ତି । ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ମାଉଳାଳୟକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ଆସନ୍ତା ତା ୧୨ ରିଖରେ ଆସିବେ । ଆପଣ ଯଦି ଦୟାକରି ସେହି ସମୟରେ ଆସନ୍ତି…

ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବି । ତେବେ ମୁଁ ଆସୁଛି, ନମସ୍କାର…କହି ବିନୋଦ ସେଠାରୁ ଚାଲି ଆସିଲା ।

ପ୍ରବଳ ବିତୃଷ୍ଣା ଦେଖାଗଲା କନକ ମୁହଁ ଆଖିରେ । କହିଲା —ଫେର କାହିଁକି ଆସିଛ ?…

ସିଗାରେଟ୍ ଟିଣଟି ଉପରେ ମୃଦୁଭାବେ ଆଙ୍ଗୁଳିର ଆଘାତ କରୁ କରୁ ବିନୋଦ କହିଲା—କାହିଁକି ମୁଁ ଆସେ, ତାହାତ ତୁମର ଅଜଣା ନୁହେଁ କନକ ! ତେବେ ବୃଥାରେ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛ କାହିଁକି ?

—ଟଙ୍କା ମୁଁ ଆଉ ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ… ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦକୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭଙ୍ଗୀରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି କହିଲା, କନକ ।

—ଏମିତି ଭାବେ କି କୁହାଯାଏ କନକ ? ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଆଉ କେତେଦିନ ଯାଇପାରେ କୁହତ ? ତୁମେ ତ ଜାଣ କେତେ ମୁଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରେ । ଦି-ହାତରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ନ କଲେ ବଞ୍ଚି ରହିବାରେ

କି ସୁଖ ? ଏଥର କିଛି ବେଶୀ ଦେଖି ଦିଅ—କହିଲା ବିନୋଦ ।

ପୂର୍ବପରି କଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି କାଟି ଉଚ୍ଚାରଣ କଲା କନକ—ନା, ମୁଁ ପଇସାଟିଏ ହେଲେ ଦେବ ନାହିଁ…

ସିଗାରେଟ୍ ଧରାଇଲା ବିନୋଦ । ଦିଆସିଲିଟିକୁ ହାତରେ ନଚାଇ ନଚାଇ କହିଲା—ଦେଖ, ଚୋରମାନେ ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଆଜି ତୁମେ ମୋର ବିଜିନେସ୍‌ର ପାର୍ଟନର ହୋଇ ଲାଭର ଅଂଶ ମୋତେ ଦେବ ନାହିଁ ବୋଲି କହୁଛ । ଏଇଟା କଣ ନ୍ୟାଯ୍ୟ ବୋଲି ଭାବୁଛ କନକବତୀ ?…

କନକ ଝଙ୍କାରି ଉଠି କହିଲା—ମୁଁ ତୁମର ପାପ-ବ୍ୟବସାୟର ପାର୍ଟନର ହେବାକୁ ଚାହେଁନା—ଚାଲିଯାଅ ଏଠୁ ବାହାରି ଯାଅ—

ଜିଭ ଓ ତାଳୁ ସଂଯୋଗରେ ଚୁ-ଚୁ କରି ଆକ୍ଷେପସୂଚକ ଶବ୍ଦ କଲା ବିନୋଦ । କହିଲା—ପାପ-ବ୍ୟବସାୟ ? କାହାକୁ ତୁମେ ପାପ ବୋଲି କହୁଛ, କନକ ? ବୁଦ୍ଧି ଖଟାଇ ରୋଜଗାର କରିବା କଣ ପାପ ? ଚୋରଆଡ଼ୁ ରାବଚନ୍ଦ୍ର ଏହି କାମରେ ହାତ ଦେଇଛୁ ଆମେ । ପାପର ଲେଶମାତ୍ର ଚିହ୍ନ ଏହା ଭିତରେ ନାହିଁ । ସଂସ୍କାରର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଯଦି ଏହାକୁ ପାପ ବୋଲି ମନେ କରୁଛ, ତାହାହେଲେ ଏହି ଘରକୁ ଆସି ତୁମେ କି ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଛ ଶୁଣେ ?

କନକ କହିଲା—ଏଠାକୁ ଆସିବା ଦ୍ୱାରା ଯଦି ମୁଁ ପାପ କରିଛି ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଏ, ତେବେ ସେହି ଏକମାତ୍ର ପାପର ଶାସ୍ତି ଭୋଗ କରିବାକୁ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ତୁମକୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ ଦ୍ୱିତୀୟ, ପାପ ମୁଁ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ନା ।

ବିନୋଦ ହସି ହସି କହିଲା—ଏଠାକୁ ଆସି ତୁମର ମୁଣ୍ଡ ଗୋଳମାଳ ହୋଇ ଯାଇଛି ଦେଖୁଛି । ତାହା ନ ହେଲେ ଏସବୁ

କଥା ତୁମ ମନରେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତା କାହିଁକି ? ଯେତେବେଳେ ଦରକାର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଟଙ୍କା ପାଇବ ବୋଲି ତ' ତୁମକୁ ଏଠାକୁ ଆଣିଛୁ । ଆଉ କଣ ତୁମେ ଏକା ସୁଖରେ ଦିନଗୁଡ଼ିକ କଟାଇବ ବୋଲି, ତୁମକୁ ସୁମିତା ଦାଶ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରିବା ପାଇଁ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲି ? ଯାଅ, ଟଙ୍କା ନେଇଆସ—ମୋର ଅନେକ କାମ ଅଛି ।

ଉତ୍ତେଜିତ କଣ୍ଠରେ କନକ କହିଲା—ଯଦି ଟଙ୍କା ନ ଦିଏ, ତୁମେ ମୋର କଣ କରିବ ?

ଚେୟାର ଛାଡ଼ି ବିନୋଦ ଆସି ଠିଆହେଲା କନକର ସମ୍ମୁଖରେ । ଶାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ଟଙ୍କା ନ ଦେଲେ ସୁମିତା ଦାଶର ସ୍ୱରୂପ ବାହାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ । ସେତେବେଳେ ଅଦାଲତ, ସମାଜ ଓ ଦୁନିଆ ସମ୍ମୁଖରେ କିପରି ତୁମେ ମୁହଁ ଦେଖାଇବ ? ଏହା ଥରେ ଭଲଭାବେ ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖ କନକ । ତାଛଡ଼ା ତୁମ ବାବାଙ୍କ ପାଖରୁ ଯେଉଁ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ଆଣିଥିଲି, ସେଗୁଡ଼ିକ ନଷ୍ଟ ନକରି ଆଜିଯାଏ ମୁଁ ତାହା ପାଖରେ ରଖିଛି ।

ଏତେ ଉତ୍ତେଜନା ସହସା ଶାନ୍ତ ପଡ଼ିଗଲା ଶେଷ ପଦକ କଥାରେ । ବିବର୍ଣ୍ଣ ମୁଖରେ ସେ କହିଲା—ମୁଁ ଧରାପଡ଼ିଲେ ତୁମେ କି ରକ୍ଷା ପାଇବ ବୋଲି ମନେ କରିଛ ?...

ବିନୋଦ ଫେରିଆସି ଚେୟାରଟିରେ ବସୁ ବସୁ କହିଲା—ସେ ଚିନ୍ତା ମୋର, ତୁମେ ତୁମ କଥା ଆଗେ ଭାବ ।

ନିର୍ବାକ ହୋଇ ଚୁପ୍ ରହିଲା କନକ—ବିନୋଦର ସିଗାରେଟ୍‌ର ଧୂଆଁ ତାର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ କୁହୁଡ଼ି ରଚନା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

କାନ୍ଥରେ ଝୁଲା ହୋଇଥିବା ବଡ଼ ଘଣ୍ଟାଟି ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କନକର ମନେହେଲା ଶବ୍ଦଟି ଯେପରି ତାର ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ଉଠୁଛି ।

ସିଗାରେଟ୍‌ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶକୁ ଜୋତା ତଳରେ ଘଷି ଦେଇ ବିନୋଦ କହିଲା—ଟଙ୍କା ଯଦି ତୁମେ ନଦିଅ ତାହାହେଲେ ଅଜିତ୍ ପାଖରୁ ତାହା ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହେବ । ଘରେ ସେ ଅଛି, ନା ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ?···

ନିସ୍ତ୍ରାଣ ଗଳାରେ କନକ ପଚାରିଲା—କେତେ ଟଙ୍କା ପାଇଲେ ତୁମେ ମୋତେ ମୁକ୍ତି ଦେବ ?···

—ପାଞ୍ଚ ହଜାର । ତୁମର ତ' ଟଙ୍କାର ଅଭାବ ନାହିଁ···

—ପାଞ୍ଚ ହଜାର !···

—ବର୍ତ୍ତମାନ ତିନି ହଜାର ଦେଲେ ଚଳିବ ।

—ବର୍ତ୍ତମାନ କଥା କହୁନାହିଁ ଭବିଷ୍ୟତ କଥା କହୁଛି ।

—ଭବିଷ୍ୟତ କଥା କିଏ କହିପାରେ କୁହ ? ତେବେ ଏତିକି କହିପାରେ, ବାହାରର କାରବାର ଯଦି ଭଲଭାବେ ଚାଲେ ତାହାହେଲେ ବାରମ୍ବାର ତୁମକୁ ବିରକ୍ତ କରିବାକୁ ଆସିବି ନାହିଁ ! ଆସନ୍ତା ମାସରେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ଟ ୫୦୦୦୯ ମିଳିବାର ଅଛି, ଯଦି ବାହିଯାଏ ଅନ୍ତତଃ ଚାରି-ଛଅ' ମାସ ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖା ହେବ ନାହିଁ ।

ନିଃଶବ୍ଦରେ ଲାଇବ୍ରେରୀ ଘର ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲା କନକ । ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ପରେ ଚେକ୍ ଖଣ୍ଡିକ ଆଣି ବିନୋଦର ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଉ ଦେଉ କହିଲା—ତିନି ହଜାର ଦେଲି ।

ପକେଟରେ ରଖୁ ରଖୁ ବିନୋଦ କହିଲା—ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମେ ଟଙ୍କା ଦେବ···ତା ପରେ ଚେୟାରରୁ ଉଠି କହିଲା—ତାହାହେଲେ ଆଜି ଆସୁଛି—

ମାଙ୍କୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ରୁଦ୍ଧ-କଣ୍ଠରେ କନକ କହିଲା— ଯାଅ, ଏହା ଯେପରି ତୁମର ଶେଷ ଯିବା ହୁଏ । ଜୀବନରେ ଆଉ କେବେ ଏଠାକୁ ଆସିବା ଲାଗି ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଆସ, ଜୀବିତାବସ୍ଥାରେ ଆଉ କେବେ ଫେରିବ ନାହିଁ, ମୋତେ ମଧ୍ୟ ଜୀବନରେ କେବେ ଦେଖିବ ନାହିଁ ।

କନକର ଅଗ୍ନିଗର୍ଭ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ଆଉଥରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ହସ ହସିଲା ବିନୋଦ ।

ସୁଜାତା ଦେବୀ ପଚାରିଲେ—ତୁ କିଛି ଜାଣୁ ଅଜିତ୍ ?

ଚିନ୍ତାର ରେଖା ଫୁଟି ଉଠିଲା ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ମୁହଁରେ । କହିଲେ—ବୋହୂର କଥା ପଚାରୁଛି ବାବା ! କାହିଁକି ସେ ଦିନକୁ ଦିନ ଶୁଖି ଯାଉଛି ଜାଣୁ ? ଆଜିକାଲି ବେଶି କଥା କୁହେ-ନାହିଁ, ଡାକିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଉତ୍ତର ଦିଏ ନାହିଁ, ସବୁବେଳେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଥାଏ । କାରଣ କଣ ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରେନା ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ନୀରବ ରହି ଅଜିତ୍ କହିଲା—ମା' ହୋଇ ତୁମେ ଯାହା ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ, ତାହା ମୁଁ କିପରି ବୁଝିବି ?

—ମୋର କାହିଁକି ମନେହୁଏ ବେଳେ ବେଳେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆଡୁଆଳରେ ରହି କାନ୍ଦେ । ମନର ଦୁଃଖ କଥା ସେ କେବେ ପ୍ରକାଶ କରେନା । ତାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲପାଏ ବୋଲି ମନଟା ମୋର ସବୁବେଳେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛି ।

ଉଭୟେ ନୀରବ ହେଲେ । ଉଭୟଙ୍କର କଥା ଯେପରି ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି ।

କେତେଟା ସ୍ତବ୍ଧ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅତିବାହିତ ହେବା ପରେ ଅଜିତ୍ କହିଲା—ଆଚ୍ଛା ମା, ନୂଆବୋଉ ଯଦି ତୁମର ପୁତ୍ର-ବଧୂ ନ ହୋଇ-ଥାନ୍ତେ, ତୁମେ କଣ ତାଙ୍କୁ ଭଲପାଆନ୍ତ ନାହିଁ ?...

ଅଜିତ୍‌ର କଥା ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ସୁଜାତା ଦେବୀ । ବିସ୍ମିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ—ଏ ସବୁ କଣ କହୁଛୁ ଅଜିତ୍ !

—ମନେକର ଅନ୍ୟ କେହି, ଏ ଘର ସହିତ ଯାହାର କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ—

ଅପୂର୍ବ ମମତାର ଆଭା ଖେଳିଗଲା ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରେ । କ୍ଷୀଣ ହସ ହସି ସେ କହିଲେ—ସ୍ନେହ-ପ୍ରୀତି କଣ ପର-ଆପଣା ବିଚାର କରେ ଅଜିତ୍ ? ସୁମିତ୍ରା ଯେଉଁଦିନ ଏ ଘରେ ଗୋଡ଼ ଦେଲା, ସୁବ୍ରତର ସ୍ତ୍ରୀ ନ ହୋଇଥିଲେ କଣ ଘଟିଥାନ୍ତା ଜାଣେନା; କିନ୍ତୁ ଆଜି ଆଉ ତାକୁ ପର ବୋଲି ମୁଁ ଭାବିପାରେନା ! ତୋର ଏପରି ସନ୍ଦେହ ହେବାର କାରଣ କଣ ଅଜିତ୍ ?···

ଅଜିତ୍‌ର ଲଲାଟ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତାର ରେଖା ଫୁଟି-ଉଠିଲା । ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ନୂଆବୋଉଙ୍କର ମନ ଭିତରେ ଯେପରି କୌଣସି ରହସ୍ୟ ଲୁକ୍କାୟିତ ଅଛି ବୋଲି ମନେହୁଏ···

ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ଦେଖାଗଲା ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କୁ । କହିଲେ—କି ରହସ୍ୟ ?—

—ତାହା ଯେ କଣ, ଏହା ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବୁଝିପାରେନା । ତେବେ, ଏହା ଦିନେ-ନା-ଦିନେ ବାହାରକୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ତାହା ଠିକ୍ ।

ଅଜିତ୍ ଉଠି ଆସିଲା, ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ମନଟା ସେତିକିବେଳୁ ଗୋଳେଇ ଘାଣ୍ଟି ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

କବାଟ ଉପରେ ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦ ହେବା ମାତ୍ରେ ସୁଲତାର ମନେହେଲା ବିଜୟ ବୋଧହୁଏ ଅଧବାଟରୁ ଲେଉଟି ଆସିଛି । ବିଜୟ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହି ନୁହେଁ । ବୋଧହୁଏ ସିଟାରେଟ୍ ଟିଣ କିମ୍ବା ରିଷ୍ଟୱାଚ୍‌ଟିକୁ ଏଠାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯାଇଛି ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲୋକ, ସବୁବେଳେ ଭୁଲିଯାଏ । ଏପରି କି ଗଲବେଳେ ସୁଲତାକୁ ଯାହା ଦେବା କଥା ଦିନେ ଦିନେ ସେତକ ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ଭୁଲିଯାଏ—ରାସ୍ତାରେ ମନେ ପଡ଼ିଲେ ଫେରିଆସେ ।

ଦ୍ୱାର ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ସୁଲତା କହିଲା—କିଏ, ବିଜୟ ନା ! ଆଜି ଫେରି……

ମୁହଁ-କଥା ମୁହଁରେ ରହିଗଲା । ଦ୍ୱାର ଖୋଲିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଦେଖି ପାରିଲା ବିନୋଦକୁ । ଥଣ୍ଡା ଗଳାରେ ବିନୋଦ କହିଲା—ବିଜୟ ନୁହେଁ, ମୁଁ ……

ସୁଲତା ନିର୍ବାକ ।

ବିନୋଦ ହସି ହସି କହିଲା—ଭିତରକୁ ଯାଇପାରେ ତ ?—

—ଆସ ।

ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଟେବୁଲଟି ପାଖରେ ବସି ପଡ଼ି ହାତରେ ଧରିଥିବା ବଡ଼ କାଗଜର ବାକ୍ସଟିକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖିଦେଲା ବିନୋଦ । ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଚଟିକୁ ଚେୟାର ଉପରେ ଆଉଜାଇ ଦେଇ କହିଲା—ଭୟ କରୁଛ କାହିଁକି ? ମୁଁ କିଛି ହାତେଇବାକୁ ଆସିନାହିଁ କିମ୍ବା ପୁରୁଣା କଥା ମଧ୍ୟ ପକାଇବି ନାହିଁ ।

—ହଠାତ୍ ଆସିବାର କାରଣ ? ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ସୁଲତା ।

—ହଠାତ୍ ଆସି ହଠାତ୍ ଚାଲିଯିବା ତ' ମୋର ସ୍ୱଭାବ, ସୁଲତା…ଜବାବ୍ ଦେଲା ବିନୋଦ ।

ଅସହାୟ କଣ୍ଠରେ ସୁଲତା କହିଲା—ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହାରକୁ ଯିବି ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲି…

—ବାହାରକୁ ? କାହିଁକି ?—

—ଅତନୁକୁ ଟିକିଏ ବୁଲେଇ ଆଣିବ ।

—ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯିବା ଦରକାର ?

—ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍‌ରୁ ବେଶି ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ।

—ସେତିକି ଯଥେଷ୍ଟ ।

ପକେଟରୁ ସିଗାରେଟ୍ ବାହାର କରି ଧରାଇଲା ବିନୋଦ । ଝଲକାଏ ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ି କହିଲା—ତୁମକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବାକୁ ଆସିଲି ସୁ

ଭ୍ରୂ-ଦୁଇଟି ବଙ୍କା ହୋଇ ଆସିଲା ସୁଲତାର । କହିଲା—ଅଭିନନ୍ଦନ ? କଣ ପାଇଁ ?—

ଆର୍ମି-ଅଫିସର ବିଜୟ ପାଣିଙ୍କ ସହିତ ତୁମର ଶୁଭ-ବିବାହ ଉପଲକ୍ଷେ । ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି; ତୁମର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନ ସୁଖମୟ ହେଉ ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ମୁହଁର ବର୍ଣ୍ଣ ଶେତା ପଡିଗଲା ସୁଲତାର । ପରକ୍ଷଣରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରି କହିଲା—ଏ କଥା ତୁମେ କେଉଁଠୁ ଶୁଣିଲ ?—

—ଆକାଶରୁ ଦୈବବାଣୀ ହେଲା···ନିରୁଦ୍‌ବେଗ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ବିନୋଦ । କିଛିକ୍ଷଣ ନୀରବ ରହି ପୁନର୍ବାର କହିଲା—ଗାନ୍ଧର୍ବ ମତରେ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର ବିବାହ ଅନେକ ଦିନରୁ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ମୁଁ ସମ୍ବାଦ ପାଇଛି । ଏତେ ଲୁଚ-ଲୁଚର କି ଦରକାର ଥିଲା ? ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର ପ୍ରେମ-ପଥର ଅନ୍ତରାୟ ମୁଁ କେବେ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସୁଲତାର ମୁହଁଟି ଲାଲ ପଡ଼ିଗଲା । କହିଲା—ସବୁ ଖବର ତୁମକୁ ଜଣାଇବି, ଏପରି କୌଣସି ବାଧ ବାଧକତା ଅଛି କି ?—

ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ମୃଦୁ ଟାଣ ଦେଇ ବିନୋଦ କହିଲା ବିଶ୍ୱାସ କର ସୁଲତା, ତୁମର ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହରେ ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ଖୁସି ହୋଇଛି ।

ଉଦ୍ଦୀପ୍ତ କଣ୍ଠରେ ସୁଲତା କହିଲା—ତୁମେ ଏଥିପାଇଁ ସୁଖୀ କି ଅସୁଖୀ ମୁଁ ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରେନା । ମୁଁ ନିଜେ ସୁଖୀ ହୋଇଛି, ଏତିକି ମୁଁ ଜାଣେ । ମୋର ନାରୀତ୍ୱକୁ ତୁମେ ଦୁଇ ଗୋଡ଼ରେ ଦଳି ମଥି ଦେଇ ଚାଲି ଯାଇଥିଲ, ବିଜୟ ଦେଇଛି ସେହି ଅବହେଳିତାକୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦା......

ଟେରଛା ଭାବେ ସୁଲତା ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ବିନୋଦ କହିଲା—ଆଉ ତୁମେ ?—

ଝଙ୍କାରି ଉଠିଲା ସୁଲତା । କହିଲା—କଣ ତୁମେ ମୋ' ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହଁ ? ବିଜୟଙ୍କୁ ମୁଁ ଭଲପାଏ କି ନାହିଁ ଏଇ କଥାତ ? ଖୁବ୍ ଭଲପାଏ ତାଙ୍କୁ । ସିଏ ମୋର ସବୁ ଶୂନ୍ୟତା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଛି, ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ଭଲ ନ ପାଇବି କିପରି ? ମୁଁ-ତ' ଆଉ କାଠ ପଥର ନୁହେଁ !......

ଚେୟାରରୁ ଉଠି ଘରର ଏପାଖରୁ ସେ-ପାଖ ଯାଏ ନୀରବରେ ପଦଚାରଣ କରୁ କରୁ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଠିଆହୋଇ ସୁଲତା ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ତୁମକୁ ସୁଖୀ କରାଇ ପାରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଜୟବାବୁଙ୍କୁ ମୁଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରୁଛି । ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି, ତୁମର ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମର ସମାଧି ଉପରେ ନବ-ପରିଣୟର ସ୍ନେହ ପ୍ରୀତି ଚିରସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହୁ—

—ଆଉ କିଛି କହିବାର ଅଛି ? ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହାରକୁ ବାହାରୁଛି......

କାଗଜର ବାକ୍ସଟିକୁ ବିନୋଦ ଖୋଲିଲା । ବାହାର କଲା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ଗୋଟିଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜ । କହିଲା—ଅତନୁ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲାରୁ ଏହି ଖେଳନାଟିକୁ କିଣି ଆଣିଲି । ତାକୁ ଡାକିଦିଅ, ଖେଳନାଟି ତା'ହାତରେ ଦେଇ ମୁଁ ଏଠୁ ଚାଲିଯିବି ।

ସୁଲତା ଡାକିଲା—ବିନୋଦ ଉଡ଼ା-ଜାହାଜଟିରେ ଚାବି ମୋଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପୂରା ଚାବି ଦିଆ ହେବା ପରେ ଖେଳନାଟି ଘର୍-ଘର୍ ଶବ୍ଦ କରି ଟେବୁଲର ଚାରିପଟେ ଘୁରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଇତିମଧ୍ୟରେ ଅତନୁ ଆସି ଲୁବ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଥାଏ ଖେଳନା-ଟିକୁ । ଖେଳନାର ଘର୍ଘର ଶବ୍ଦ ତାକୁ ଯେପରି ସମ୍ମୋହିତ କରୁଛି !

ବିନୋଦ ଅତନୁର ମନ କଥା ବୁଝିପାରି ହସି ହସି କହିଲା—ନେ, ନିଜ ହାତରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଚଳା···

ସେଦିନ ମା ପାଖ ଛାଡ଼ି ଅତନୁ ବିନୋଦର ଡାକରେ ଆଗେଇ ଆସି ନଥିଲା, ଆଜି କିନ୍ତୁ ନିର୍ଭୟରେ ଆଗେଇ ଆସିଲା ଉଡ଼ାଜାହାଜଟିକୁ ଦେଖି । ସୁଲତା ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ବିନୋଦ କହିଲା—କିଛି ନହେଲେ କପେ ଚା'ଦେଇ ବିଦାୟ କର ସୁଲତା···

ସୁଲତା ଚା'ପାଇଁ ଭିତରକୁ ଗଲା । ଅତନୁ ଆଡ଼େ ଫେରି ଚାହିଁଲା ବିନୋଦ । ତଳେ ବସି ମହାଉତ୍ସାହରେ ସେ କଳଟିରେ ଚାବି ଦେଇ ଉଡ଼ାଜାହାଜଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି ।

ଏହିତ ସୁଯୋଗ !

ଚା' ଆସୁ ଆସୁ ତିନି-ଚାରି ମିନିଟରୁ କମ୍ ନୁହେଁ ।

ଚା-କପ୍ ଧରି ସୁଲତା ଯେତେବେଳେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା; ସେତେବେଳେ ଘର ଶୂନ୍ୟ । ବିନୋଦ ନାହିଁ, ଅତନୁ ନାହିଁ ।

ତଳେ ପଡ଼ିଛି ଖେଳନାଟି, ଆଉ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରହିଛି ଖଣ୍ଡେ ଖୋଲା ଚିଠି ।

କପ୍‌ଟିକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖିଦେଇ କମ୍ପିତ ହସ୍ତରେ ଚିଠିଟିକୁ ଉଠାଇନେଲା ସୁଲତା । ଚିଠିଟିରେ ଲେଖା ହୋଇଛି—

ଅତନୁକୁ ନେଇଗଲି । ଜଣେ ନିଃସନ୍ତାନ ଦମ୍ପତିଙ୍କୁ ଦେଲେ ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ମୁଁ ପାଞ୍ଚ-ହଜାର ଟଙ୍କା ପାଇବି । କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରନା, ଅତନୁ ସେଠାରେ ସୁଖରେ ରହିବ ।

ପୁଲିସରେ ଖବର ଦିଅନା, ଆଇନର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାକୁ ମଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରନା—କାରଣ ସେଥିରେ କୌଣସି ଲାଭ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହ ପରେ ଅତନୁ ଉପରେ ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ଆଉ ତୁମର ନାହିଁ—ସେଥିପାଇଁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମନରେ ମୁଁ ଅତନୁକୁ ନେଇ ଆସିଛି । ତୁମେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହ କରିଥିବା ହେତୁ ଆଉଥରେ ତୁମକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଲି । ନୂଆ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି ଅତନୁ ଦିନ କେଇଟା ଭିତରେ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମକୁ ଭୁଲିଯିବ···

ବିନୋଦ ବୋଧହୁଏ ଆଗରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଲେଖି ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲା । ପଢ଼ିସାରି ସୁଲତା କାଠପରି ଠିଆ ହେଲା ଚିଠିଟିକୁ ଧରି । ଚିତ୍କାର କରି ଅତନୁକୁ ଡାକିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ଗଳା ଦେଇ ସ୍ୱର ବାହାରିଲା ନାହିଁ । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଆଖି ଦୁଇଟି ତାର ଝାପ୍‌ସା ହୋଇ ଆସିଲା ଅଶ୍ରୁରେ ।

ଅତନୁ ନାହିଁ ।

ସୁଲତାର ଆଖିରେ ଦୁନିଆ ଅନ୍ଧକାର ଦେଖାଗଲା । ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଗୃହ-ପ୍ରଦୀପ ପରି ଜଳୁଥିଲା ଅତନୁ, ସେହି ଅତନ ବିହୀନରେ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଛି ସୁଲତାର ଜୀବନ ।

କେଉଁଠି ଜନ ଭିଡରେ କଣ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ସୁଲତା । ପାଗଳୀପରି କେତେବେଳେ ହସେ, କେତେବେଳେ କାନ୍ଦେ । ଦିନେ ରାତିରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ଅତନୁ ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଥିଲା ସେ, ବିଜୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ତାକୁ ବୁଝେଇ ବାଝେଇ ଘରକୁ ନେଇଗଲା ।

ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ ବିଜୟ କୁହେ—ଅତନୁର ଫଟୋ ଦେଇ ଖବର କାଗଜର "ନିରୁଦ୍ଦେଶ"-କଲମରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବାଲାଗି, କିନ୍ତୁ ସୁଲତା ବାରଣ କରି କହେ—ନା-ନା, ବିନୋଦକୁ ତୁମେ ଚିହ୍ନନା । ବେଳ ପଡ଼ିଲେ ଅତନୁକୁ ସେ ହତ୍ୟା କରିପାରେ । ତୁମେ କେବଳ ତାର ଠିକଣା ଯୋଗାଡ଼ କର—ମୁଁ ଯାଇ ତା ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖା କରିବି……

ରାଧାମୋହନ ବାବୁଙ୍କ ସହିତ ଦେଖାକଲା ବିନୋଦ ।

ସେ କହିଲେ—ସ୍ତ୍ରୀ ମୋର ଫେରିଛନ୍ତି । ଆପଣ ବସନ୍ତୁ, ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଆସିବାକୁ ଖବର ଦେଉଛି ।

ଅତନୁର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲାଉ ବୁଲାଉ ବିନୋଦ କହିଲା—ଏଇ ପିଲାଟି କଥା କହୁଥିଲି……

ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅତନୁର ଆପାଦ ମସ୍ତକ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ରାଧାମୋହନବାବୁ କହିଲେ—ବେଶ୍ ପିଲାଟି । ପିଲାଟି ଆପଣଙ୍କର କଣ ହୁଏ ?

—ମୋର ପୁଅ…ଅବିଚଳିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ବିନୋଦ ।

ରାଧାମୋହନ ବାବୁ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ବିସ୍ମିତ ହେଲେ । କହିଲେ—ନିଜର ପୁଅକୁ ଆପଣ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର କରି ଦେଉଛନ୍ତି କାହିଁକି ?

ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ବିନୋଦ ଆଗରୁ ଠିକ୍ କରି ରଖିଥିଲା । କହିଲା—ଭଲଭାବେ ମଣିଷ ହେବାଲାଗି ମୁଁ ଦେଇଛି । ନିଜର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଥାଉ ବା ନଥାଉ ଦୁନିଆରେ ସବୁ ପିତାମାତା ସନ୍ତାନର ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରନ୍ତି ।

କଥାଟି ବୋଧହୁଏ ରାଧାମୋହନଙ୍କର ମନକୁ ପାଇଲା । ପଚାରିଲେ—ପିଲାଟିର ମା' ଅଛନ୍ତି ?

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମାତ୍ର ନୀରବ ରହି କଣ ଭାବିଲା ବିନୋଦ । ତାପରେ କହିଲା—ନା ।

ଘରର ପର୍ଦ୍ଦା ଠେଲି ଭିତରକୁ ଆସିଲେ ରାଧାମୋହନ ବାବୁଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଶର୍ବରୀ । ଦେଖିଲେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡ଼େ ସେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପକ୍ଷ ।

ଅତନୁକୁ ମୁଗ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିଲେ ଶର୍ବରୀ । ଫୁଲପରି ନରମ ମୁହଁ ଖଣ୍ଡିକ ଦୁର୍ନିବାର ଆକର୍ଷଣରେ ତାଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଟାଣୁଥାଏ ଯେପରି ! କିଛି ସମୟ ପରେ ଇଙ୍ଗିତରେ ଅତନୁକୁ ସେ ପାଖକୁ ଡାକିଲେ, ଅତନୁ କିନ୍ତୁ ଗଲା ନାହିଁ, ବିନୋଦ ଆଡ଼େ କରୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ କହିଲା—ମୁଁ ଘରକୁ ଯିବି···

ସ୍ନେହରେ ଅତନୁର ପିଠିରେ ହାତମାରି ବିନୋଦ କହିଲା—ସେ ଡାକୁଛନ୍ତି ଯାଅ, ତୋତେ ଖେଳନା କିଣି ଦେବେ-ଉଡ଼ାଜାହାଜ କିଣିଦେବେ···ଯାଅ···

ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଆସିଲା ଅତନୁ ଶର୍ବରୀଙ୍କ ପାଖକୁ । ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ବଢ଼ାଇ କୋଳକୁ ଟେକିନେଲେ ସେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ମୃଦୁ ହସି ରାଧାମୋହନବାବୁ କହିଲେ—ତୁମର ତାହାହେଲେ ମତ ଅଛି ଶର୍ବରୀ, ମୁଁ ତେବେ ବିନୋଦବାବୁଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପକ୍କା କରି ନେଉଛି ।

—ହଁ, କଥାବାର୍ତ୍ତା ଠିକ୍ କର···କହି ଅତନୁକୁ କାଖେଇ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶବରୀ ।

ଆଖି ବୁଜି କେତେଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ କଣ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ରାଧା ମୋହନବାବୁ । ହଠାତ୍ ଧ୍ୟାନରୁ ଉଠିଲାପରି ଆଖି ଖୋଲି କହିଲେ—ପିଲାଟି ପସନ୍ଦ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ତାହାତ' ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରେନା ବିନୋଦବାବୁ···

—କାହିଁକି ?···ବିନୋଦର ଆଖିରେ ମୁହଁରେ ଜିଜ୍ଞାସାର ଚିହ୍ନ ଫୁଟି ଉଠିଲା ।

—ପିଲାଟି ଯେ ଆପଣଙ୍କର, ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ପାରିବେ ? ପ୍ରମାଣ ନ ପାଇଲେ ମୁଁ ଟଙ୍କା ଦେବି କେମିତି ?

ଦାର୍ଶନିକ-ଆବରଣ ଭିତରେ କଡା ବ୍ୟବସାୟୀ-ବୁଦ୍ଧି ଯେ ଆତ୍ମ ଗୋପନ କରିଥାଏ କିଏ ତାହା ସହଜରେ ଧରିପାରେ ? ବିନୋଦ କିନ୍ତୁ ନାଡ଼ୀ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନି ପାରେ—ସେଥିପାଇଁ ସେ ଆଗରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସିଛି । କହିଲା—କି ପ୍ରକାରେ ପ୍ରମାଣ ଆପଣ ଚାହାଁନ୍ତି କହନ୍ତୁ ।···

ରାଧାମୋହନବାବୁ କହିଲେ—ଯେ କୌଣସି ସଙ୍ଗତ ପ୍ରମାଣ ହେଲେ ଚଳିବ । କିନ୍ତୁ ମନେ କରିବେ ନାହିଁ ବିନୋଦ ବାବୁ !—ପ୍ରମାଣ ଚାହିଁବା ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ପର ହାତରେ ପିଲାକୁ ଅର୍ପଣ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଯେତିକି, ପରର ସନ୍ତାନକୁ ନେବା ମଧ୍ୟ ସେତିକି ଦାୟିତ୍ୱ । ଧରନ୍ତୁ, ଏହି ପିଲାଟି ଯଦି ଆପଣଙ୍କର ନ ହୋଇ ଅନ୍ୟ କାହାର ହୋଇଥାଏ ତାହା ହେଲେ ମୋତେ କିପରି ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାହା ଥରେ ଭାବିବା ଉଚିତ ।

ବିନୋଦ ରାଧାମୋହନଙ୍କର କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରି କହିଲା —ଆପଣ ଠିକ୍ କହୁଛନ୍ତି···

ଆଉ ଥରେ ଲେଣ-ଦେଣର ପରିସ୍ଥିତି ବୁଝାଇ ଦେଲେ ରାଧାମୋହନବାବୁ—ଖବର କାଗଜରେ ତ ଦେଖି ପାରୁଥିବେ ଆଜିକାଲି କିପରି ପିଲାମାନେ ଚୋଟ୍ଟା ହେଉଛନ୍ତି ।···

ସହଜ କଣ୍ଠରେ ବିନୋଦ କହିଲା—ତା'ତ ଦେଖୁଛି···କହି ପକେଟରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଖୋଲା-ଲଫାପା ବାହାର କରି ରାଧାମୋହନବାବୁଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ।

ଲଫାପା ଭିତରୁ ବାହାରିଲା ଖଣ୍ଡିଏ ଫଟୋ ! ରାଧାମୋହନବାବୁ ଫଟୋଟିକୁ ଭଲ ଭାବେ ଦେଖି ସାରି କହିଲେ—ଫଟୋଟା ତ' ଏହି ପିଲାର । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଯେ ପିଲାଟିର ପିତା, ଏହାର ପ୍ରମାଣ କାହିଁ ?

—ଅଛି । ଫଟୋର ପଛ-ପାଖ ଦେଖନ୍ତୁ···କହିଲା ବିନୋଦ ।

ରାଧାମୋହନବାବୁ ଓଲଟାଇ ଦେଖିଲେ ଇଂରାଜୀରେ ଲେଖା ହୋଇଛି—ପ୍ରିୟ ବିନୋଦ, ତୁମର ପୁଅ ଅତନୁର ତୃତୀୟ-ଜନ୍ମ-ଦିନ-ଉତ୍ସବରେ ମୋର ଆନ୍ତରିକ ଆଶୀର୍ବାଦ ଜଣାଇଲି । ତଳେ ଦସ୍ତଖତ୍ କରା ହୋଇଛି ଅବନୀ ସରକାର—ବିଳାସପୁର ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ବିନୋଦ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—ଆପଣ ଅବନୀବାବୁଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି ? ସେ ତ' ଆଜିକି ଦୁଇମାସ ହେବ ସ୍ୱର୍ଗାରୋହଣ କଲେଣି ।

—ତା'ଜାଣେ···

—ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଲେ କିପରି ?

—ଅତନୁର ମା ସତ୍ୟତ ସେ ମୋତେ ବିବାହ ଦେଇଥିଲେ ।

ବିସ୍ମୟ ଉପରେ ବିସ୍ମୟ । ଏସବୁ ଶୁଣି ରାଧାମୋହନବାବୁ ଯେପରି ନିଜକୁ ବଡ଼ ବୋକା ବୋଲି ମନେ କରୁଛନ୍ତି ।

ବିନୋଦର ମୁହଁରେ ହସ ଲାଗି ରହିଥାଏ । ସେହିପରି ହସି ହସି କହିଲା—ଆଉ କିଛି ପ୍ରମାଣ ଦରକାର ?

—ନା

—ତାହାହେଲେ ଫଟୋଟିକୁ ଆପଣ ରଖନ୍ତୁ । ଆଉ ମୋ ପ୍ରାପ୍ୟ ଯାହା...

ରାଧାମୋହନବାବୁ କହିଲେ—ପ୍ରାପ୍ୟ ଯାହା ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ପାଇବେ । ଆଗେ ଦାନପତ୍ରରେ ଲେଖି ଦିଅନ୍ତୁ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ଏବଂ ସଜ୍ଞାନରେ—

ପକେଟରୁ ଖଣ୍ଡିଏ କାଗଜ ବାହାରକରି ତାହା ରାଧାମୋହନ ବାବୁଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମେଲାଇ ଧରି ବିନୋଦ । କହିଲା —ମୁଁ ସବୁ-କଥା ଲେଖି ଆଣିଛି ।

ଭଲ ଭାବେ କାଗଜଟିକୁ ପଢ଼ିନେଇ ସେ କହିଲେ—ସବୁ ତାହା ହେଲେ ଠିକ୍ ଅଛି । ଆପଣ ଟିକିଏ ବସନ୍ତୁ—ମୁଁ. ଚେକ୍‌ଟା ଲେଖିଦିଏ ।

ଟେବୁଲର ଡ୍ରୟାର ଭିତରୁ ଚେକ୍ ବହିଟିକୁ ବାହାର କରି ଲେଖିବାକୁ ବସିଲେ, ଆଉ ବିନୋଦ ବସି ଭାବୁଥାଏ ଭାଗ୍ୟ ଏଥର ତାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରିଛି, ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ସେ ପାଉଛି ପାଞ୍ଚ-ହଜାର ଟଙ୍କା...

କିନ୍ତୁ ବାଦ ସାଧିଲା ଅତନୁ । ଘର ଭିତରୁ ଝଡ଼ପରି ଦୌଡ଼ି ଆସି ବିନୋଦର କୋଳରେ ମୁହଁ ରଖି କଇଁ-କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି

କାନ୍ଦୁ କହିଲା—ମୁଁ ମା' ପାଖକୁ ଯିବ । ମୋତେ ଚଞ୍ଚଳ ନେଇ ଚାଲ ବାବା...

ବାବା ! ଏ ଡାକ କିଏ ଶିଖାଇଲା ତାକୁ ? ପ୍ରକୃତ, ନା ରକ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧ ! ଆବିଷ୍ଟପରି ବସି ରହିଲା ବିନୋଦ । ମୁହଁ ଉପରେ ଅଶ୍ରୁ-ସିକ୍ତ କୋମଳ ମୁଖଟିର ସ୍ପର୍ଶ ବାଜି ଭିତରେ ଭିତରେ ଶିହରି ଉଠିଲା ସେ ।

ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ରାଧାମୋହନବାବୁଙ୍କର ଚେକ୍ ଲେଖା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ବ୍ୟସ୍ତ ଭାବେ ଘରଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଶର୍ବାଣୀଦେବୀ । ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଛବି ବହି, ଆଉ ହାତଟିରେ ଗୋଟିଏ ପୋଷା ପାରି ଧରି ଅତନୁକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ—ଏସବୁ ତୋତେ ଦେବି—ଆ ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ।

ଅତନୁ ଫେରି ସୁଦ୍ଧା ଚାହିଁଲା ନାହିଁ । ଛୋଟ ବୁକୁଟିରେ ତାର ଦୁରନ୍ତ ଅଭିମାନ ଫୁଲି ଫୁଲି ଉଠୁଥାଏ । ବିନୋଦକୁ ଆହୁରି ନିବିଡ଼ ଭାବେ ଧରି କ୍ରନ୍ଦନ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ମୁଁ ମା ପାଖକୁ ଯିବ...

କର୍କଶ ହାତ ଦୁଇଟିରେ କୋମଳ ମୁହଁଟିକୁ ଜୋରରେ ଟିକିଏ ଚିପିବାକୁ ବସିଲା ବିନୋଦ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, କଷ୍ଟ ହେଲେ ଅତନୁର ହାତମୁଠା ଶିଥିଳ ହୋଇ ଆସିବ—ଆଉ ସେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଶର୍ବାଣୀଦେବୀଙ୍କ ପାଖରେ ପିଲାଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ରାଧାମୋହନବାବୁଙ୍କ ହାତରୁ ଚେକ୍ ଖଣ୍ଡିକ ନେଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଘରୁ ବାହାରି ଆସିବ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ବିନୋଦର ଶକ୍ତ ସବଳ ହାତ ଦୁଇଟିରେ ଶକ୍ତି ନାହିଁ ଯେପରି ! କେବଳ ଶକ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ନୁହେଁ, କର୍କଶ ହାତଦୁଇଟି କେଜାଣି କାହିଁକି କୋମଳ ହାତଦୁଇଟିକୁ ଆଦର

କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ, ଫୁଲକୁ ଯେପରି ସ୍ପର୍ଶ କରନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।

ଶର୍ବରୀ କହିଲେ—ଖେଳୁଥିଲା, କଣ ହେଲା କେଜାଣି—

ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିଲେ ରାଧାମୋହନବାବୁ । ଧୀର ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ—ମୁଁ ଭାବୁଛି ବିନୋଦବାବୁ, ଗୋଟାଏ ଦିନରେ କିଛି ଫଳ ହେବ ନାହିଁ । ଆପଣ କିଛିଦିନଯାଏ ତାକୁ ପ୍ରତିଦିନ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଏଠାକୁ ଆସନ୍ତୁ, ତେବେ କେଜାଣି ହୁଏତ ଇଆଡ଼କୁ ତାର ମନ ବଳିବ । ରକ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧ କଣ ସହଜରେ ଛିନ୍ନ ହୁଏ ?

ବିନୋଦ କିଛି କହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ନରମ ଦେହଟିକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଘରୁ ବାହାରିଗଲା ସେ । ରାଧା-ମୋହନବାବୁ ଓ ଶର୍ବରୀଦେବୀଙ୍କୁ ଯିବାବେଳେ ନମସ୍କାର କରି ଯିବାକୁ ସୁଦ୍ଧା ଭୁଲିଗଲା ।

× × × ×

ପାଞ୍ଚ-ହଜାର ଟଙ୍କା ହାତ ମୁଠାରୁ ଖସିଗଲା । ଖସିଗଲା ଏଇ ଛୋଟ ପିଲାଟା ପାଇଁ । ତଥାପି ଆଶା ତ୍ୟାଗ କରିନାହିଁ ବିନୋଦ । ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ହୋଟେଲରେ ଥାଇ ପ୍ରତିଦିନ ଉପରବେଳା ଅତନୁକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଶର୍ବରୀଦେବୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସେ ।

ଶର୍ବରୀଦେବୀଙ୍କ ଘରଟି ହେଉଛି ଗୋଟିଏ କଣ୍ଢେଇ ଦୋକାନ । ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ହଂସ, ଉଡ଼ାଜାହାଜ, ଲାଇନ୍-ପଡ଼ା ରେଲଗାଡ଼ି, ରବର-ଡିଆ ମଟର, ମୁଣ୍ଡ-ହଲା ବୁଢ଼ା-ବୁଢ଼ୀ, ଚକ ଲଗା କାଠର ଘୋଡ଼ା, ଆହୁରି କେତେ କଣ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଛି ସେଠାରେ ।

ଏ ସବୁ ଦେଖି ଫାନ୍ଦରେ ପଡ଼ିଛି ,ଅତନୁ । ଆଗପରି ସେ ଆଉ ଶର୍ବରୀଦେବୀଙ୍କ ପାଖରୁ ପଳାଇ ଆସେନା । "ବାବା, ମା-ପାଖକୁ ଯିବି" ବୋଲି ଜିଦ୍ ଧରେନା । ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ବିନୋଦ ତାକୁ ଆଣିବାକୁ ନ ଯିବାଯାଏ ଛଟ ପଟ ହେଉଥାଏ । ତା'ପରେ ହୋଟେଲକୁ ଆସି ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି ବାପା ଉପରେ ଗୋଡ଼ିଏ ଗୋଡ଼ ଲଦି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୁଏ ।

ଏ ଜୀବନ ସହିତ ବିନୋଦ କିନ୍ତୁ ପରିଚିତ ନୁହେଁ । ଅସହ୍ୟ ଲାଗେ ତାକୁ । ଦୁନିଆର ସହଜ ସରଳ ପଥଛାଡ଼ି ଚିରଦିନ ସେ ଅନ୍ୟ ପଥରେ ଚାଲି ଆସିଛି । ଯେଉଁ ପଥରେ ସେ ଚାଲିଛି ତାହ ହେଉଛି ଏକ ମୁହାଁ ରାସ୍ତା ଆଗକୁ ଯାଇ ହୁଏ. ପଛକୁ ଫେରି ହୁଏନା । ଯେତେଦିନ ଯାଏ ଜୀବନ-ଗାଡ଼ି ଶେଷ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ନ ପହଞ୍ଚିଛି ସେତେଦିନ ଯାଏ ସେ ଏହିପରି ଭବେ ଚାଲୁଥିବ ।

କିନ୍ତୁ ଏପରି କଣ ହେଲା ତାର ? ସେ କଣ ଦିନୁ ଦିନ ବଦଳି ଯାଉଛି···

ଶକ୍ତ-ଧାତୁରେ ଗଢ଼ା ତାର ଶରୀର । ଦୟା-ମାୟା-ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ-ରାଗ-ଅନୁରାଗ କଣ ସେ ଜାଣେନା । ଜାଣେ କେବଳ ଟଙ୍କା । ଟଙ୍କା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ସେ ଚାହେଁନା । ଅର୍ଜନ କରିଛି ଯଥେଷ୍ଟ, ଉଡ଼ାଇ ଦେଇଛି ଯଥେଷ୍ଟ । ଟଙ୍କା ସେ ଆହୁରି ଚାହେଁ । ଟଙ୍କା ଲୋଭରେ ସେ ପୁଣି ଦିନେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଉଦୟପୁର ପୁରରେ ।

ଅତନୁ ରହିଲା ଦିନେ-ଦୁଇଦିନ ମାଇଁ ଶର୍ବରୀଦେବୀଙ୍କ ପାଖରେ ।

× × × ×

ଶୀତ ବେଶ୍ ପଡ଼ୁଥାଏ । ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ଠିଆହୋଇ ଓଭର କୋଟ୍‌ର କଲର୍‌ଟିକୁ ବେକ ଉପରକୁ ଟେକି ଦେଲା ବିନୋଦ । ତାପରେ ଗୋଟିଏ ସିଗାରେଟ୍ ଧରାଇଲା । ଆଉ ପାଖ ଲାଇନରେ ଥିବା ଡାଉନ୍ ଟ୍ରେନ୍‌ର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀ କାମରାରେ ମିଲିଟାରୀ କ୍ୟାପ୍ ପିନ୍ଧିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ସଜାଗ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ତାକୁ ।

ପ୍ଲାଟଫର୍ମର ପାନ ଦୋକାନ ପାଖରୁ ପାନ ନେଇ ଫେରିଲା ସେ । ସବୁଜ ଆଲୋକ ଗାର୍ଡ ଦେଖାଇଲା, ଟ୍ରେନ ଛାଡ଼ିବା ସଙ୍କେତ ମଧ୍ୟ ଦିଆଗଲା । ବିନୋଦ ଆସି ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରେ ! ସେହି ଲୋକଟି ମଧ୍ୟ ଡାଉନ୍‌ଟ୍ରେନ୍‌ରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଏହି ଗାଡ଼ିଟିରେ ଉଠିଲା—ବସିଲା ଠିକ୍ ବିନୋଦର ପଛ ଡବାରେ ।

× × × ×

ନଦୀ କୂଳରେ ବସିଥାନ୍ତି ଅଜିତ୍ ଓ କନକ । କାହାରି ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ । ଛୋଟ ଛୋଟ ଗୋଡ଼ି ଗୁଡ଼ିକ ଉଠାଇ ଗୋଟାଇ ନେଇ ପାଣିରେ ପକାଉଥାଏ ଅଜିତ୍—ବେଶ ମଧୁର ଶବ୍ଦ ଉଠୁଥାଏ ପାଣି ଭିତରୁ । କନକ ଏକ ଧ୍ୟାନରେ ଚାହିଁଥାଏ ଯମୁନାର ସ୍ରୋତକୁ ।

ଗୋଡ଼ି ପକାଇବା ବନ୍ଦ କରି ଅଜିତ୍ ପଚାରିଲା—ଆମ ଘରେ ତୁମର କଣ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ?—

ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ଅଜିତ୍‌କୁ ଚାହିଁ କନକ କହିଲା– ହଠାତ୍ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ କାହିଁକି ?

ଅଜିତ୍ କହିଲା—ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ତୁମେ ଖୁବ୍ ରୋଗା ହୋଇ ଯାଇଛ । ସବୁବେଳେ କ୍ଳାନ୍ତ ହେଲାପରି ଦେଖା ଯାଉଛ ।

କାହାର ସାଙ୍ଗରେ ବେଶି ଆଜିକାଲି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି । ମା-ଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ତୁମ କଥା ନେଇ ଅନେକ କଥା ପଡ଼େ ।

—କି କଥା ହୁଏ ?...

—ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ଏଠାରେ ଖୁବ୍ ଅସୁବିଧା ଭୋଗ କରୁଛ, ଏଇ କଥା ।

ମ୍ଳାନ-ହସରେ କନକର ଓଠ ଦୁଇଟି ବିଭକ୍ତ ହେଲ । କହିଲ—ଅସୁବିଧା ! ଏହାକୁ ଯଦି ଅସୁବିଧା ବୋଲି କୁହାଯାଏ ତାହା ହେଲେ ସୁଖ କଣ ମୁଁ ଜାଣେ ନା । ଭିକାରୁଣୀ ରତ୍ନ ପାଇଲେ ତାକୁ ଉଠାଇ ନେବାକୁ କି ଅସୁବିଧା ଭୋଗ କରେ ? ତୁମର ଏଠାରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ସୁଖ ଭୋଗ କରୁଛି, ଏହା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସୁଖ ସଂସାରରେ ଅଛି ବୋଲି ମୁଁ କଳ୍ପନା କରି ପାରେନା ।

ଅଜିତ୍ ମ୍ଳାନ କଣ୍ଠରେ କହିଲ—ହୁଏତ ସୁଖରେ ଅଛ, କିନ୍ତୁ ଦାଶ-ଭବନ ସହିତ ତୁମେ ଠିକ୍ ଭାବେ ମିଶି ପାରୁନାହିଁ । ତୁମର ଶରୀର ଏଠାରେ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ମନ ଯେପରି ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାରେ ଅଛି ବୋଲି ମନେହୁଏ ।

ମ୍ଳାନ ହସଟି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେପରି ଲଗିରହିଛି କନକ ଓଷ୍ଠା-ଧରରେ । କହିଲ—ଏସବୁ ଭୁଲ ବୁଝୁଛ ତୁମ୍ଭେମାନେ । ଦାଶ ଭବନ ଛଡ଼ା ମୋର ମନ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାରେ ନ ଥାଏ ।

ଅଜିତ୍ କହିଲ—ଏହା ଯଦି ପ୍ରକୃତ ହୋଇଥାଏ, ତାହା-ହେଲେ ତୁମକୁ ଧରି ରଖିବାକୁ ଶକ୍ତି ଆମେ ହାସଲ କରିପାରି-ନାହୁଁ । ତୁମର ଓ ଆମର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ କିଏ ଯେପରି ଗୋଟିଏ

ସରଳ ରେଖା ଟାଣି ଦେଇଛୁ । ସେହି ରେଖାଟିକୁ ଡେଇଁ ତୁମର ମନ ଇଆଡ଼େ ଆସିପାରୁନାହିଁ, ଏହା ସତ୍ୟ କି ନୁହେଁ ?

କନକର ମୁହଁରୁ ହସ ଲିଭିଗଲା ଏହି ପଦକ କଥାରେ । ଠିକ୍ ଯେପରି ଫୁଙ୍କି ଦେଲେ ଲିଭିଯାଏ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ମହମ-ବତି । ଆହତ ପକ୍ଷୀର ଡେଣାପରି କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ୍ମ ଆଖିପତା ଦୁଇଟି ମୁଦି ହୋଇ ଆସିଲା ଧୀରେ ଧୀରେ । ନଦୀଆଡେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ନୀରବରେ ବସି ରହିଲା ସେ, ଠିକ୍ ଯେପରି ଦିଗନ୍ତର ପଟେ ଅଙ୍କା ହୋଇଥିବା ଚକଟି ପରି ।

କେତେଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେହି ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ଅତି କୋମଳ ସ୍ୱରରେ ଅଜିତ୍ କହିଲା—ତୁମେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଥାଅ, କୌଣସି ରହସ୍ୟ ତୁମ ମନ ଭିତରେ ଲୁକ୍କାୟିତ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ କେବେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ । ଏ ସବୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦି ତୁମର ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ତୁମେ ତାହା ଅସଂକୋଚରେ କହି ପାର । ଏତିକି କେବଳ ମନେ ରଖ, ତୁମ ସହିତ ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁତା ଆମର ଗଢ଼ା ହୋଇଛି ତାହା କୌଣସିଦିନ କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହେବ ନାହିଁ ।...

ମୁହଁ ବୁଲାଇ ସେହିପରି ବସିଥାଏ କନକ । ଅଜିତ୍ ଦେଖି-ପାରିଲା ନାହିଁ କନକର ଗାଲ ଦୁଇଟି ଅଶ୍ରୁ-ବନ୍ୟାରେ ଭୁବିଯାଇଛି ବୋଲି ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା, ଅଜିତ୍ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ି କହିଲା—ଚାଲ, ତୁମକୁ ଘରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ମୁଁ ଲ-କ୍ଲାସକୁ ଯିବି ।

ନିଜକୁ କେତେକ ପରିମାଣରେ ସମ୍ଭାଳି ନେଇଥାଏ କନକ । ଅଜିତ୍‌ର ପଛେ ପଛେ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଯାଉ ଯାଉ ଅଜୀତ୍ ପଛକୁ ଫେର ଚାହିଁ କହିଲା—ସାବଧାନ ହୋଇ ଆସ, ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ିବା କିଛି ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

କନକର ବୁକୁ ଭିତରୁ କିଏ ଯେପରି ଅଜୀତ୍‌ର କଥାର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ଦେଲା—ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ିଲେ ଧରନେବାକୁ ତୁମେ ଅଛ...

ନାରୀର ଏହି "ତୁମେ" ଶବ୍ଦଟି ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର । ମୁହଁର ଅର୍ଦ୍ଧାଂଶ ତାର ଦେବତା ପାଇଁ, ବାକି ଅପରାଂଶ ହେଉଛି ପ୍ରିୟର । ନିଜକୁ ନିଜେ ପରାଜୟ ସ୍ୱୀକାର କରି କନକ ବୋଧହୁଏ ଅଜୀତ୍‌ର ଶରଣାପନ୍ନ ହେଲା ।

ଫାଟକ ପାଖରେ କନକକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଅଜୀତ୍ ଚାଲିଗଲା ଲ'-କ୍ଲାସକୁ । ସମଗ୍ର ଚେତନା ତାର ଅପୂର୍ବ ମଧୁରତାରେ ଭରି ଯାଇଛି ଯେପରି ।

ବାହାର ଘରେ ଆଲୁଅ ଜଳୁଥିଲା । ଫାଟକ ଖୋଲି ଭିତରକୁ ଆସିଲା କନକ । ବାହାର ଘରର ଦ୍ୱାର ଉପରେ ଗୋଡ଼ ଦେବା-ମାତ୍ରେ ସାପ ଦେଖିଲା ପରି ଚମକି ପଡ଼ିଲା ସେ । ଚୌକିଟିରେ ବସି କିଏ ଜଣେ ସିଗାରେଟ ଟାଣୁଛି । ବାହାର ଆଡ଼େ ପଛକରି ବସିଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା କନକ ତାକୁ ଭଲକରି ଚିହ୍ନିପାରିଲା । ବିନୋଦ ରାଉତ ! ତାର ଜୀବନର ଶନିଗ୍ରହ !

କନକ ଯେପରି ପଥର ପାଲଟିଗଲା, ମନେହେଲା ଶରୀରର ସମସ୍ତ ରକ୍ତ ଯେପରି ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଛି ।

କନକକୁ ଦେଖି ଚେୟାରରୁ ଉଠିଆସି ତା'ଆଡ଼େ ଆଗେଇ ଆସିଲା ବିନୋଦ । କହିଲା—କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲ ? ବୁଲିବାକୁ ? ମୁଁ ଅନେକବେଳୁ ଆସି ବସିଛି...

ବିନୋଦ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ନରମ ଗଳାରେ କନକ ପଚାରିଲା—କେତେବେଳୁ ଆସିଛ ?

—ଅଧଘଣ୍ଟା ହେବ ଆସିଛି । ପାଞ୍ଚ-ହଜାର ଟଙ୍କା ମୋ ହାତକୁ ଆସି ସୁଦ୍ଧା ଆସି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ତୁମ ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ ବାଧ ହେଲି ।

—ଟଙ୍କା ଜରୁରୀ ଦରକାର, ନା ?...ଶାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା କନକ ।

—ନିଶ୍ଚୟ ତୁମେ ତ' ଜାଣ ଟଙ୍କା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ମୁଁ ଚାହେଁ ନା—ଟଙ୍କା ଛଡ଼ା ମୁଁ ବଞ୍ଚି ପାରେନା...

—ଆଜି ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଲେ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଟଙ୍କା ଦେବି, ଏହା ମଧ୍ୟ ତୁମେ ଭଲକରି ଜାଣିଛ ନା ?...

—ତୁମେ ଠିକ୍ କହୁଛ, କନକ—ଖୁବ୍ ବୁଦ୍ଧିମତୀ ତୁମେ ॥

—ଟିକିଏ ବସ...କହି ଦ୍ରୁତ ପଦରେ ଉପରକୁ ଉଠିଲା କନକ ।

ବିନୋଦ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସିଗାରେଟ୍ ଧରାଇଲା—କନକ ତାକୁ ଠିକ୍ ବୁଝିପାରିଛି ଭାବି ମନେ ମନେ ଯଥେଷ୍ଟ ଆତ୍ମପ୍ରସାଦ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଦୋତାଲା ଉପରକୁ ଉଠି ନିଜର ଘରକୁ ନ ଯାଇ ସେ ଆସିଲା ଅଜୟଙ୍କର ଘରକୁ । ତକିଆ ତଳୁ ଚାବି ନେଇ ଆ ବାହାର କରି ଟେବୁଲର ଡ୍ରୟାରକୁ ସେ କ୍ଷିପ୍ର ହସ୍ତରେ ଖୋଲିଲା । ପ୍ରଥମ ଡ୍ରୟାରଟିରେ କିଛି ନ ପାଇ ଦ୍ୱିତୀୟ ଡ୍ରୟାର ଖୋଲିବା ମାତ୍ରେ ସେ ତାର ଅଭୀଷ୍ଟ ବସ୍ତୁଟିକୁ ପାଇ ସଯତ୍ନରେ ଲୁଚାଇ, ପୁନର୍ବାର ଡ୍ରୟାରଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ କରି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଅଣ୍ଟା ଗଳାରେ ବିନୋଦ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—କେତେ ହେଲେ ଚଳିବ ?...

ଦାନ୍ତରେ ସିଗାରେଟ୍‌ଟିକୁ ଚିପିଧରି ବିନୋଦ କହିଲା—ପାଞ୍ଚ-ହଜାର ।

ଉକ୍ତ ହସରେ କନକର ଚକ୍ଷୁ ପ୍ରାନ୍ତ ଦୁଇଟି କୁଞ୍ଚିତ ଦେଖା-ଗଲା । ବିନୋଦ ଉପରେ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଥାପନ କରି ସାପର ନିଶ୍ୱାସ ପରି ହୁସ୍ ହୁସ୍ ଶବ୍ଦରେ କହିଲା—ପ୍ରଥମେ ଏକ ହଜାର, ତାପରେ ତିନି ହଜାର, ଆଜି ପୁଣି ପାଞ୍ଚ-ହଜାର ତୁମର ଦରକାର ପଡୁଛି । ମନୁଷ୍ୟର ଲୋଭ ଚରମ ସୀମାରେ ପହୁଞ୍ଚିଲେ କଣ ହୁଏ ଜାଣ ? ତୁମେ ଭାବିଛ ଚିରଦିନ ମୋତେ ଭୟ ଦେଖାଇ ମୋ-ପାଖରୁ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିବ। ଚାଲିଯାଅ—ଚାଲିଯାଅ କହୁଛି, ତାହା ନ ହେଲେ ଜୀବିତାବସ୍ଥାରେ ଏଠାରୁ ତୁମେ ଯାଇ-ପାରିବ ନାହିଁ ।

ବସ୍ତ୍ରାଞ୍ଚଳ ଭିତରୁ କନକର ଡାହାଣ ହାତଟି ଚକିତରେ ବାହାରି ଆସିଲା, ଆଉ ତାର ଡାହାଣ ହାତଟି ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ବିନୋଦର ମୁହଁରୁ ଖସିପଡ଼ିଲା ସିଗାରେଟ୍ ଖଣ୍ଡିକ । ସେ କିନ୍ତୁ ଇତଃସ୍ତତଃ ନ ହୋଇ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଥଣ୍ଡା ଗଳାରେ କହିଲା—ପିସ୍ତଲ ଧରି ଖେଳ ଖେଳନ୍ତି ନାହିଁ କନକ ! ତୁମେ ସେଇଟାକୁ ଆଗେ ରଖିଦିଅ···

ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କରି ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ଆଗେଇ ଆସୁ ଆସୁ କହିଲା—ମୁଁ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁ ନା, ତୁମେ ଏଠୁ ଯିବ କି ନାହିଁ ?···

—କଣ କରୁଛ କନକ, ଆଗେ ପିସ୍ତଲଟାକୁ ରଖିଦିଅ··· ବ୍ୟସ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ବିନୋଦ ଓ କହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଛକୁ ମଧ୍ୟ ହଟିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଗର୍ଜି ଉଠିଲା କନକ—ଚୁପକର । ତାହା ନ ହେଲେ କୁକୁର ପରି ତୁମକୁ—

କନକ ! ଭୟରେ ଆଉ କିଛି ଦୂର ପଛେଇ ଆସିଲା ସେ ।

—ଶେଷଥର ପାଇଁ କହୁଛି, ଚଞ୍ଚଳ ଏଠୁ ବାହାରି ଯାଅ···

ଉତ୍ତେଜନାରେ କନକର ଡାହାଣ ହାତ ଥରୁଥାଏ। ବିନୋଦ ପଛେଇ ପଛେଇ ବାହାରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଫାଟକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା—ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଶେଷଥର ପାଇଁ କହୁଛି, ପରିଣତି ଦେଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଅ···

ଆଉ କଣ ସେ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା; କିନ୍ତୁ କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ । କନକର ଡାହାଣ ହାତରୁ ଝଲକାଏ ଅଗ୍ନି ବାହାରି ଆସିଲା । ଦୁଇ-ତିନିଥର ଘୂରି ଘୂରି ଅନ୍ଧକାର ରାଜପଥ ଉପରେ ପଡିଗଲା ବିନୋଦ···

ରାତି ନଅଟା ବେଳେ ଅଜିତ୍ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବାମାତ୍ରେ ରଘୁଆ ଆସି କହିଲା— ଡାକ୍ତରଖାନାରୁ ଦୁଇଥର ଫୋନ୍ ଆସିଲାଣି । ସେମାନେ ଚଞ୍ଚଳ ଆପଣଙ୍କୁ ଯିବାଲାଗି ଖବର ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ କଣ୍ଠରେ ଅଜିତ୍ ପଚାରିଲା—କାହିଁକି ? କଣ ହୋଇଛି ? ମାଁ, ନୂଆବୋଉ ଏମାନେ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?···

—ସମସ୍ତେ ଘର ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି ବାବୁ···ଉତ୍ତର ଦେଲା ରଘୁଆ ।

—ତେବେ···ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଅଜିତ୍ ଟେଲିଫୋନଟିକୁ ଧରି ହସପିଟାଲର କନେକ୍ସନ୍ ଚାହିଁଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ ଆର-ପାଖରୁ ଉତ୍ତର ଆସିଲା—ହଲୋ—ପ୍ରେସ ହସପିଟାଲ···

—ମୁଁ ଅଜିତ୍ ଦାଶ କହୁଛି । ମୋତେ କଣ ଫୋନ୍‌ରେ ଡାକୁଥିଲେ ?···ହଁ, ହଁ···ବିନୋଦ ରାଉତଙ୍କୁ ମୁଁ ଭଲକରି ଚିହ୍ନେ । ···ମାଇଁ ଗଡ୍···ପିସ୍ତଲ ଗୁଳିରେ ଆହତ ହୋଇଛନ୍ତି ? ବଞ୍ଚିବାର ଆଶା ନାହିଁ ?···କଣ କହିଲେ ? ହଁ-ବିନୋଦ ବାବୁଙ୍କୁ କହନ୍ତୁ, ମୁଁ ତାଙ୍କର ଭଉଣୀକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଉଛି

…ଏକା ଦେଖା କରିବାକୁ କହୁଛନ୍ତି…ଆଚ୍ଛା, ତାହାହେଲେ ଏକା ଯାଉଛି—

ରିସିଭରଟିକୁ ରଖିଦେଇ ଦୁଇମିନଟ୍ ଭିତରେ ଗ୍ୟାରେଜରୁ ଗାଡ଼ି ବାହାର କରି ହସ୍ପିଟାଲ ଆଡ଼େ ବାହାରିଲା ଅଜିତ୍ ।

ପୁଲିସ୍ ଅଫିସର ଶେଷ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଲେଖି ନେଉଥିଲେ । ରୋଗୀର ମୁହଁ ପାଖକୁ ମୁହଁ ନେଇଆସି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—ଆପଣଙ୍କୁ କିଏ ଖୁନ୍ କରିଛି କହନ୍ତୁ ତ ?

ନିଶ୍ୱାସ ନେଲାବେଳେ କଷ୍ଟ ହେଉଥିଲା ବିନୋଦର । ଛାତି ଗୋଟାଯାକ ବ୍ୟାଣ୍ଡେଜ କରି ହୋଇଛି—ଅଫିସରଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେ ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଅଫିସର ପୁନର୍ବାର କହିଲେ—ଠିକ୍ ଭାବିଚିନ୍ତି କହନ୍ତୁ ତ', କିଏ ଆପଣଙ୍କୁ ଗୁଳି କରିଛି ?…

ଧୀରେ ଧୀରେ ବିନୋଦ କହିଲା—ମୋର ନିୟତି ।

—କିନ୍ତୁ ନିୟତି କେବେ ହାତରେ ପିସ୍ତଲ ଧରି ଗୁଳି କରିପାରେ ନା, କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ଗୁଳି କରିଛି । କହନ୍ତୁ କିଏ ସେ ?…

ନିଶ୍ୱାସ ନେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ବିନୋଦ । ବାଁ-ପାଖର ପଞ୍ଜରା ଭିତରେ କିଏ ଯେପରି ନିଆଁ-ହୁଳା ଚେଞ୍ଜି ଦେଉଛି । ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ମୁହଁର ରେଖାଗୁଡ଼ିକ କୁଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ ।

ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କରି ପୁଲିସ୍ ଅଫିସର କହିଲେ—କହନ୍ତୁ କିଏ ସେ ? କାହାକୁ ଆପଣ ଗୁଳି ମାରିବାର ଦେଖିଛନ୍ତି ।

ବିନୋଦର ଓଠ ଦୁଇଟି କେବଳ ଥରି ଉଠିଲା, ଆଉ ଥରି ଉଠିଲା ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ମିଲିଟାରୀ କ୍ୟାପ୍ ପରିହିତ ବିଜୟ ପାଲର ସମସ୍ତ ଶରୀରଟି ।

ଲୁହା ଖଣ୍ଟିଆର ବାଡ଼ାଧର କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଲ ବିଜୟ । ମୁଣ୍ଡର ବାଳଠାରୁ ଗୋଡ଼ର ନଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୀତାଉଁ ପରି କମ୍ପୁଥାଏ ତାର ।

ଅଫିସର ପୁନର୍ବାର କହିଲେ—କୌଣସି କଥା ଆପଣଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ୁନାହିଁ ? କହନ୍ତୁ, କିଏ ଆପଣଙ୍କୁ ଗୁଳି କରିଛି ?

ଆଉଥରେ ଶ୍ୱାସ ଗ୍ରହଣ କରି ବିନୋଦ କହିଲା—କେହି-ନୁହେଁ, ମୁଁ ନିଜେ···

ବିଜୟ ଯେପରି କଣ କହିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା । ଗୋଟାଏ ବିକୃତ ଧ୍ୱନି ବାହାରି ଆସିଲା ମୁହଁରୁ, ବିନୋଦ ତା'ଅଡ଼େ ଗୁହିଁବା ମାତ୍ରେ ସେ ଯେପରି ବୋକା ହୋଇଗଲା ହଠାତ୍ ।

ପୁଲିସ ଅଫିସରଙ୍କର ଲଲାଟ ଉପରେ କେତୋଟି ରେଖା ଆସି ପଡ଼ିଲା । ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବିନୋଦକୁ ଦେଖି ଦେଖି କହିଲେ —ଆପଣ ତାହାହେଲେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରୁଥିଲେ ?

—ହଁ ।

—ଆପଣ ଆଉ ଭୁଲ୍ କହୁ ନାହାନ୍ତି ତ ?

—ନା ।

—ଆପଣଙ୍କର ନିଜର ରିଭଲ୍‌ଭର୍ ଅଛି ?

—ନା ।

—ତେବେ ଆଗ୍ନେୟାସ୍ତ୍ରଟିକୁ ଆପଣ ପାଇଲେ କେଉଁଠୁ ?

ରହି ରହି କଥାଗୁଡ଼ିକ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲା ବିନୋଦ—ମୋର ବନ୍ଧୁ ବିଜୟବାବୁଙ୍କର ପିସ୍ତଲଟିକୁ ମୁଁ ଚୋରାଇ ଆଣିଥିଲି ।

—ଠିକ୍ କହୁଛନ୍ତି ?

—ହଁ ଏବଂ ଏହା ମୋର ଶେଷ ଉତ୍ତର ।

—କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ଆପଣ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲେ ?

କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ବନୋଦର ମୁହଁ ବିକୃତ ହୋଇ ଆସିଲା ।

ବନୋଦର ଶେଷ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଲେଖିନେଇ ପୁଲିସ-ଅଫିସର ଚାଲିଗଲେ । ମୁଣ୍ଡ ପାଖରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ବନୋଦର ସାମନାକୁ ଆଗେଇ ଆସିଲା ବିଜୟ ପାଏ । ଆଣ୍ଠୁମାଡ଼ି ବସିପଡ଼ିଲା ଖଟଟି ପାଖରେ । ବନୋଦକୁ ପଚାରିଲା—କାହିଁକି ଆପଣ ପୁଲିସ ଆଗରେ ମିଥ୍ୟା ଜମାନବନ୍ଦୀ ଦେଲେ ? କାହିଁକି କହିଲେ ନାହିଁ ବାଲେଶ୍ୱରରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ଆସୁଥିଲି ବୋଲି ? ତା'ପରେ ଅତନୁକୁ ଫେରାଇବା ଲାଗି ଆପଣ ରାଜି ନ ହେଲାରୁ ରାଗରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ···କାହିଁକି ମୋତେ ରକ୍ଷା କଲେ ଆପଣ ?

ବନୋଦର ଡାହାଣ-ହାତଟି ଥରି ଥରି ବିଜୟ ପାଏର ହାତଟିକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲା । ତା'ପରେ ରହି ରହି ଉଚ୍ଚାରଣ କଲା—ସୁଲତା ଓ ଅତନୁକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ତୁମ କଥା କହିନାହିଁ, ବିଜୟ ବାବୁ ! ମୁଁ-ତ' ଯାଉଛି, ତୁମର ଯଦି ଫାଶୀ ହୁଏ ତ ସେମାନଙ୍କୁ କିଏ ଆଉ ଦେଖିବ ? କାହିଁ, ସେମାନେ ତ' ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଲେ ନାହିଁ···

ବିଜୟ କହିଲା — ସୁଲତାକୁ ମୁଁ ଟେଲିଗ୍ରାମ୍ କରିଛି, ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ···

ସମ୍ବାଦଟି ଶୁଣି ବନୋଦର ମୁହଁ ଆଖି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଗଲା ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ନୀରବ ରହି କହିଲା—ଗୋଟିଏ ଜିନିଷ ମୋତେ ଆଣିଦେବ ବିଜୟବାବୁ ?···

—କଣ କହନ୍ତୁ···

—ଷ୍ଟାର୍ଣ୍ଣଙ୍କର ରେଲଗାଡ଼ି ଗୋଟିଏ ମୋର ଦରକାର ।

ଦୁଃସ୍ବପ୍ନ ଉଠି ଚାଲିଗଲା । ଗଭୀର ଅବସାଦରେ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ମୁଦ୍ରି ହୋଇ ଆସିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ—ଗତ ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେଟା, ଭୋର ହେବାକୁ ଆଉ କେତେ ଡେରି—ସୁଲତା ଓ ଅଜନ୍ତୁ କେତେ ବାଟ ଚାଲି ଆସିଲେଣି···

—ବିନୋଦବାବୁ!

ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଖି ଖୋଲିଲା ବିନୋଦ । ଅଜିତ୍ ଦାଶ ଠିଆ ହୋଇଛି ତାର ସମ୍ମୁଖରେ ।

ଅଜିତ୍ କହିଲା—ପୁଲିସ ଅଫିସରଙ୍କ ମୁହଁରୁ ସବୁ କଥା ଶୁଣିଲି । ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରେନା ଆପଣଙ୍କ ପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଅବୁଝା ହୋଇ ନିଜର ଜୀବନକୁ—

ବିନୋଦ କହିଲା—ସେ କଥା ଥାଉ । ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଜରୁରୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଅଛି ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅଜିତ୍ କହିଲା—ଜରୁରୀ କଥା ! ମୋ-ସାଙ୍ଗରେ ?

—ହଁ, ଆପଣଙ୍କ ସହିତ···ପାଖକୁ ଆସନ୍ତୁ—

ଷ୍ଟୁଲଟି ଟୁଲଟିକୁ ବିଛଣା ପାଖକୁ ଟାଣି ଆଣି ବସିପଡ଼ି ଅଜିତ୍ କହିଲା—କ'ଣ କହନ୍ତୁ···

ଧୀରେ ଧୀରେ ଶ୍ବାସ ଗ୍ରହଣ କରୁ କରୁ ବିନୋଦ କହିଲା—ଆପଣଙ୍କର ଘରେ ସୁମିତା ଦାଶ ବୋଲି ଯାହାକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସେ ସୁମିତା ନୁହେଁ ।

ଅଜିତ୍ ଯେପରି ଏହି କଥା ଶୁଣି ଯଥେଷ୍ଟ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଛି—ବହୁଦିନର ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଗୋଟାଏ ଆଘାତ ଯେପରି ସଜୋରରେ ଆସି ଲାଗିଲା ବୁକୁରେ ତାର । ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ଏହି ବିସ୍ମୟ, ଆଘାତ ଓ ବେଦନା ବୋଧକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ଗୋଟିଏ ଗଭୀର ସ୍ବସ୍ତିର ଆଭାସ

ଦେଖାଗଲା ତାର ଦେହ ଓ ମନରେ । ବିନୋଦର ଆହୁରି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଝୁଙ୍କିପଡ଼ି କହିଲି—ସୁମିତ୍ରା ନୁହେଁ ? ତେବେ କିଏ ସେ ? କହନ୍ତୁ ସେ କିଏ ? --

ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରି ବିନୋଦ କହିଲା—ଭଦ୍ର-ବଂଶର ଗୋଟିଏ କୁମାରୀ-କନ୍ୟା । ତାର ନାମ କନକ । ଅଠମାସ ତଳେ ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ଅନ୍ଧକାର ରାତିରେ ମୁଁ ଓ କନକ ଆସୁଥିଲୁ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ । ସେହି ଗାଡ଼ିରେ କନକର ଠିକ୍ ପାଖରେ ବସିଥିଲେ ଆପଣଙ୍କର ନୂଆବୋଉ ସୁମିତ୍ରା —

ତଳ ଓଠଟିକୁ ଦାନ୍ତଦ୍ୱାରା କାମୁଡ଼ି ଧରିଲା ବିନୋଦ । ନିଆଁର ଗୋଟାଏ ରେଖା ଯେପରି ବଙ୍କେଇ ବଙ୍କେଇ ଗୁଳି ଭିତରଟାକୁ ଫୋଡ଼ି ଦେଉଛି, ତାର ପ୍ରଭାବ ହେତୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଫୁଟି ଉଠୁଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପେଶୀରେ । ନର୍ସ ଦୌଡ଼ିଆସି କଥା କହିବା ଲାଗି ବାରଣ କଲା ତାକୁ ।

ପ୍ରାଣପଣ ଚେଷ୍ଟାରେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ଘନ ଘନ ଶ୍ୱାସ ଗୁଡ଼ୁ ଗୁଡ଼ୁ ବିନୋଦ କହିଲା—ମୋତେ ସବୁ କଥା କହିବାକୁ ହେବ ଅଜିତ୍ ବାବୁ । ବାକିଟିକକ ଶୁଣନ୍ତୁ; ବେଶୀ ସମୟ ଆଉ ନାହିଁ......

ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ଗୁଡ଼ୁ ଗୁଡ଼ୁ ବିନୋଦ କହୁଥାଏ— କାଲି ସୁମିତ୍ରା ଦାଗର ଇତିହାସ ଶୁଣିଲେ ଅଜିତ୍‌ବାବୁ ! ଯାହା କହୁଛି ସବୁ ଗୁଡ଼ିକ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ସତ୍ୟ । ସବୁ ଅପରାଧ ମୋର । ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ, କନକ କୌଣସି ଅପରାଧ କରିନାହିଁ । ଶେଷରେ ନିରୂପାୟ ହୋଇ ସେ ମୋତେ ଗୁଳି କରିଥିଲା । ଅନଭ୍ୟସ୍ତ ହାତ ତାର; ପିସ୍ତଲ କେବେ ସେ ଧରିନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତାର ଭ୍ରଷ୍ଟ ହେଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତା'-ହାତରୁ

ରକ୍ଷା ପାଇଗଲି; କିନ୍ତୁ ନିଯୁତିର ହାତରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରି ପାରିଲି ନାହିଁ ......

ସ୍ତବ୍ଧଭାବେ ଶୁଣୁଥିଲା ଅଜିତ୍, ହାସପାତାଳର ପରିବେଶ ସେ ଭୁଲିଗଲା ବିନୋଦର କଥା ଶୁଣି ଶୁଣି।

ବିନୋଦ କହୁଥାଏ—କନକ ପରି ନିଷ୍ପାପୀ ନାରୀ ଦୁନିଆରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ମୁଁ ତାର ଜୀବନର ଶନିଗ୍ରହ । ମୋ ଚକ୍ରରେ ପଡ଼ି ଭାଗ୍ୟ ତାର ବଦଳି ଯାଇଛି । ଆପଣ ତାକୁ ବିନାଦୋଷରେ ଶାସ୍ତି ଦେବେ ନାହିଁ ଅଜିତ୍‌ବାବୁ—ଏହା ମୋର ଶେଷ ଅନୁରୋଧ ।...ଆଉ ମୋର କିଛି କହିବାର ନାହିଁ । ଇତିପରି

ଅଜିତ୍ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଚୁପ୍ ହୋଇ ବସି ରହିଲା କିଛି ସମୟ ଯାଏ—ତା ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠିଆସି ଗାଡିରେ ଷ୍ଟାର୍ଟ୍ ଦେଲା ।

ଟାଉ ଖଣ୍ଡିକ ଯେତେବେଳେ ଦାଶ-ଭବନର ଫାଟକ ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ସେତେବେଳେ ଗଭୀର ରାତି । ଅନ୍ଧକାର ହଲ୍‌ଟିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ସିଡ଼ି ଦେଇ ଉପରକୁ ଉଠିଆସିଲା ଅଜିତ୍ । ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ଘର ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦଥିବା ଦେଖି ସେ ଥମକି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲା ହଠାତ୍ । ସୁଜାତା ଦେବୀ ବୋଧହୁଏ ଶୋଇଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ବିନିଦ୍ର ଆଖି ଦୁଇଟି ମେଲି ଚେଇଁଛନ୍ତି ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ପଡ଼ି । କିପରି ଭାବେ ସେ ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ଆଘାତ କରି ସବୁ ଚୁରମାର କରିଦେବ ! କିପରି ଭାବେ ସେ ତାଙ୍କୁ କହିବ ଯେ ଏ ଘରର ବଧୂ ସୁମିତାଦାଶ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଇ ଯେଉଁ ନାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ଆସି ରହିଛି, ସେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୈର ଜାଲିଆତି ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ !

ଏସବୁ କହିବା ପୂର୍ବରୁ ଯିଏ ପ୍ରକୃତ ଅପରାଧୀ ତା' ସହିତ ଆଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ଉଚିତ ଭାବି ଅଜିତ୍ ଆସି ଠିଆହେଲା କନକର ଘରର ଦୁଆର ମୁହଁ ପାଖରେ । ଦ୍ୱାରଟି ଆଉଜା ହୋଇଥାଏ । ସରୁ ଫାଙ୍କ ବାଟେ ଆଲୋକର ଗୋଟିଏ ସରୁ ରେଖା ଆସି ପଡ଼ିଥାଏ ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ । କନକ କଣ ତାହାହେଲେ ଶୋଇନାହିଁ ?......

ଅଜିତ୍ ଦୁଆର ଉପରେ ମୃଦୁ ଆଘାତ କଲା । କୌଣସି ଉତ୍ତର ଆସିଲା ନାହିଁ । ପୁନର୍ବାର ଆଘାତ କଲା ଅଜିତ୍, ଏଥର ଟିକିଏ ଜୋରରେ । ତେବେ ବି ଉତ୍ତର ନାହିଁ ।

ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କବାଟ ଦୁଇଟିକୁ ଖୋଲି ଦେଲା ସେ । କନକ କାହିଁ ?—ଶୂନ୍ୟ ଘର ।

ଅସ୍ଥିର ଭାବେ ସେ ଆସି ଠିଆହେଲା ଘର ଭିତରେ । ଟେବୁଲ ଉପରେ ସଯତ୍ନରେ ପଡ଼ିଥିବା ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଆସି ପଡ଼ିଲା । ସୁଜାତା ଦେଇଥିବା ବାଲି ଦୁଇଟି ଚିଠିଟି ଉପରେ ରଖା ହୋଇଥାଏ...

କମ୍ପ କଣ୍ଠେଇ ପରି ହାତ ବଢ଼ାଇ ଅଜିତ୍ ଚିଠିଟିକୁ ନେଇ ପଢ଼ିଲା—

ଶ୍ରୀ ଚରଣେଷୁ—

ବିନୋଦ ଭାଇ ସବୁକଥା ତୁମକୁ ଜଣାଇବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଜଣାଇଲି । ମୁଁ ସୁମିତ୍ରା ନୁହେଁ—ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର କେହି ନୁହେଁ । ଆଜିଯାଏ ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ସହିତ କେବଳ ପ୍ରତାରଣା କରି ଆସିଛି । ତେବେ ବି, ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ଏହା ଅପେକ୍ଷା ନିଜକୁ ମୁଁ ପ୍ରତାରିତ କରିଛି ବେଶୀ । ସୁମିତ୍ରା ହୋଇ

ତୁମକୁ ପାଖରେ ପାଇଲି ନାହିଁ, ଜନକ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ପାଇବାର ଆଶା ମୁଁ କରିପାରେନା—ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟର୍ଥ ଜୀବନର ମିଥ୍ୟା-ଖେଳା ଆଜି ଶେଷ କରି ଦେଇ ଯାଉଛି ।

ଦାଶ-ଭବନ ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ମା'ଙ୍କର ଘରର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆହୋଇ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଣାମ କରି ବାହାରିଲି । ଇଚ୍ଛାଥିଲି ତୁମକୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଯିବି, ଭାଗ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଏହି ଭିକ୍ଷାଟିକଙ୍କ ସୁଦ୍ଧା ଦେଲା ନାହିଁ ।

ମୋର ଅପରାଧ କ୍ଷମା କରି ପାରିବ ନାହିଁ, ତାହା ମୁଁ ଜାଣେ । ଭୁଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର, ହୁଏତ ଦିନେ ଭୁଲିଯିବ ନିଶ୍ଚୟ ।

ମୋ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରିବ ନାହିଁ—ଗଙ୍ଗା-ଯମୁନାରେ ମୋ-ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣି ଅଛି । ଇତି—ଜନକ

ଛଟି ଖଣ୍ଡିକ ପଢିସାରି ପଥର ପରି ନିଶ୍ଚଳ ଭାବେ ଠିଆ ହେଲି ଅଜିତ୍ । କାନ୍ଥ ଘଡ଼ିର ପେଣ୍ଡୁଲମ ଶବ୍ଦ ଓ ତାର ବୁକୁର ସ୍ପନ୍ଦନ ସମାନ ତାଳରେ ପଡ଼ିବାକୁ ଲଗିଲି । କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅତିବାହିତ ହେଲା ଏହିପରି ଭାବେ । ହଠାତ୍ କିଏ ଯେପରି ଧକ୍କା ମାରି ଅଜିତ୍‌ର ଚେତନା ଫେରାଇ ଆଣିଲା । ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ହାତରେ ଧରି ଝଡ଼ପରି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ବାହାରି ଆସି ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ଶୟନ କକ୍ଷର ଦୁଆର ମୁହଁ ପାଖରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଚିତ୍କାର କରି ଡାକିଲା—ମା ! - ମା !—

ଦ୍ୱାର ଖୋଲି ବାହାରି ଆସିଲେ ସୁଜାତା ଦେବୀ । ଉତ୍କଣ୍ଠାରେ ମୁହଁ ତାଙ୍କର ଶୁଖି ଯାଇଛି ଯେପରି । କହିଲେ କଣ ହୋଇଛି ଅଜିତ୍ ?...

—କନକ କେଉଁଠାରେ ମା ?···

—କନକ କିଏ ?—

—ସୁମିତ୍ରା—ସୁମିତ୍ରା କେଉଁଠାରେ ?

—କାହିଁକି, ଘରେ । ସେ-ତ' ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳୁ ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ-କରି ଘର ଭିତରେ ଥିଲା !

ରୁଦ୍ଧଶ୍ୱାସରେ ଅଜିତ୍ କହିଲା—ନା, ସେ ନାହିଁ ।

ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କର ଆଖି ଦୁଇଟିରୁ ଅଶ୍ରୁଧାର ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ପ୍ରବଳ ଉତ୍କଣ୍ଠା ନେଇ ସେ କହିଲେ—ତେବେ ସେ ଗଲା କେଉଁଠିକି ? ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳୁ ଏ ଘରେ ଏତେସବୁ ଗୋଳମାଳ ଚାଲିଛି କାହିଁକି ?

ତାଙ୍କର ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଚଟି ଖଣ୍ଡିକୁ ପକାଇ ଦେଇ ସିଡ଼ି ଦେଇ ତଳକୁ ତରତର ହୋଇ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ଅଜିତ୍ । ଡାକିଲା ଭୃତ୍ୟ ରଘୁଆକୁ ।

—ନୂଆ ବୋଉଙ୍କୁ ଦେଖିଛ ? ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ଅଜିତ୍ ।

—ନା, ବାବୁ······

ଅଜିତ୍ ଆଉ ଠିଆ ହେଲା ନାହିଁ । ଟିକିଏ ପରେ ବୁଇକ୍ ଖଣ୍ଡିକ ବଂଶୀଧ୍ୱନି କରି ଦାଶ-ଭବନର ଫାଟକ ଅତିକ୍ରମ କରି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ନଦୀ କୂଳରେ ଗାଡ଼ିଟିକୁ ବ୍ରେକ୍ କରି, ଗାଡ଼ିର ଦରଜା ବନ୍ଦ କରି ଅଜିତ୍ ପ୍ରତିଦିନ କନକ ସହିତ ଯେଉଁଠାରେ ଆସି ବସେ, ସେହିଆଡ଼େ ଆଗେଇ ଆସିଲା । ଆଖିର ଦୃଷ୍ଟି ଯଥାସମ୍ଭବ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କରି ଚାରିଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟି ସଞ୍ଚାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ରାତି ଅନେକ ହୋଇଛି । କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ରର ମ୍ଳାନ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରେ ରାସ୍ତାଘାଟ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ସବୁ ଯେପରି ଧୂସର ।

ଆଗେଇ ଯାଉ ଯାଉ ଅମଳ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଗଲା ଅଜିତ୍ । ପାଣିକୁ ଠିକ୍ ଲାଗି ଖଣ୍ଡିଏ ବଡ଼ ପଥର ଉପରେ କିଏ ଯେପରି ବସିଚ୍ଛି । କନକ, ନା କିଏ ?···

ପ୍ରଦୀପର ସଳିତାକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ତାହା ଯେପରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଯାଏ, ଅଜିତ୍‌ର ଦୃଷ୍ଟି ସେହିପରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ତାପରେ ଚିତ୍କାର କରି ଡାକିଲା, କନକ·····

ପଥର ଉପରୁ ଉଠି କନକ ପାଣିର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଆହୁରି ଜୋରରେ ଅଜିତ୍ ଡାକିବାକୁ ଲାଗିଲା—କନକ··· କନକ···କନକ···

କନକର ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି ଆହୁରି ଦ୍ରୁତଭାବେ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ଆଗକୁ ।

ଅଜିତ୍ ମଧ୍ୟ ଆଗେଇ ଆସୁଚ୍ଛି କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ।

—କନକ, ଠିଆହୁଅ କନକ······

ବତାସ ଓ ଜଳ-କଲ୍ଲୋଳର କୋଳାହଳରେ ମିଶିଗଲା ଅଜିତ୍‌ର ଡାକ । ସହସା ଦିଗ-ଦିଗନ୍ତ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ କରି ଅତି ପରିଚିତ ଗଳୋଚ୍ଛ୍ୱାସର ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଭାସି ଆସିଲା ଅତି ଦୂରରୁ । ଅଜିତ୍‌ର ଶରୀରର ରକ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ହିମ-ଶୀତଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ଚିତ୍କାର କରୁ କରୁ ତୀରବେଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେଉ ହେଉ କହୁଥାଏ ସେ—ଆଉ ଆଗକୁ ଯାଅନା କନକ—ଠିଆହୁଅ·· ସ୍ରୋତର ଗର୍ଜନ କଣ ଶୁଣି ପାରୁନାହିଁ ?

ତେବେ ସୁଦ୍ଧା କନକ ଆଗେଇଲା ।

ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଉଲ୍ଲୋଚ୍ଛ୍ୱାସର ଶବ୍ଦ ଭସିଆସିଲା । ଗଳାରେ ଯଥାଶକ୍ତି ସଞ୍ଚୟ କରି ଅଜିତ୍ ଆଉ ଥରେ ଚିତ୍କାର କରି ଡାକିଲା —ଆଉ ଆଗକୁ ଯାଅନା, କନକ—

କନକ ସେତେବେଳେ ପାଣିର ଅତି ନିକଟରେ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାଦ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଅଜିତ୍‌ର ଦୁଇ ସବଳ ବାହୁ ତାକୁ ନେଇ ଆସିଲା ଦଶହାତ ପଛକୁ । ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ନିଶୀଥ ରାତ୍ରିର ସ୍ତବ୍ଧତା ଭଙ୍ଗ କରି ଖଣ୍ଡିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଅଡ଼ଡ଼ା ଖସି ପଡ଼ିଲା ସ୍ରୋତର ତାଡ଼ନାରେ ।

କନକକୁ ନେଇ ଅଜିତ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଗୋଟିଏ ଶୁଖିଲା ସ୍ଥାନରେ । ଝାଳ ଓ ପାଣିରେ ଗୋଟା-ଦେହଟା ତାର ଭିଜିଯାଇଛି, ଆଉ ଖାଲି ପକ୍ଷୀଟିପରି ଅଚେତ ହୋଇ ଦୁଇ ସବଳ ବାହୁ ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିଛି କନକ । ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ଶୁଆଇ ଦେଲା କନକକୁ ତଳେ । ଆଣ୍ଠୁମାଡ଼ି ବସି ନିର୍ଜନ ନଦୀତୀରର ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ତଳେ ରାତ୍ରି ଶେଷର ମ୍ଲାନ-ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା-ଆଲୋକରେ ସେ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା କନକକୁ ।

ନା, କୌଣସି କାଳିମା ନାହିଁ ଏହି ମୁହଁଟିରେ । ଲଲାଟକୁ ଧୀର ଭାବେ ସ୍ପର୍ଶକରି ମୃଦୁକଣ୍ଠରେ ଅଜିତ୍ ଡାକିଲା—କନକ...

ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ଖୋଲି ଆସିଲା କନକର, ଯେପରିକି ଗଭୀର ନିଦ୍ରାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଠିଚି ସେ ।

ପୁନର୍ବାର ଡାକିଲା ଅଜିତ୍—କନକ...

କନକ ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା କିନ୍ତୁ ଅବସାଦ ହେତୁ ଉଠିପାରିଲା ନାହିଁ । ଅଜିତ୍ ତାକୁ ଶୁଆଇ ଦେଲା ନିଜର ଆଣ୍ଠୁ ଉପରେ ଆଉଜାଇ । କ୍ଲାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ କନକ କହିଲା—କାହିଁକି ମୋତେ ମରିବାକୁ ଦେଲ ନାହିଁ ?

ହସି ହସି ଅଜିତ୍ କହିଲା—ନିଜ ମନକୁ ତୁମେ ପ୍ରଶ୍ନ କର ।

ଗୁଲ ଆଗେ ଘରକୁ…

ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟିରେ ଗଭୀର କ୍ଳାନ୍ତି ଘୋଟି ଆସିଲା । କହିଲା—କେମିତି ଯିବ, କଣ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେବ ସେଠାରେ ?—

—ତୁମେ ଦାଶ ବଂଶର ବଧୂ, ଏହି ପରିଚୟରେ । ଯେଉଁ ପରିଚୟ ଦିନେ ମିଥ୍ୟା ଥିଲା ତାହା ଆଜି ସତ୍ୟ ହେଉ·· କହିଲା ଅଜିତ୍ ।

—ମା ? ମା କଣ ମୋର ଅପରାଧ କ୍ଷମା କରିବେ ?…

ମୃଦୁ ହସରେ ବିଭକ୍ତ ହେଲା ଅଜିତ୍‌ର ଓଷ୍ଠ ଦୁଇଟି । କହିଲା—ମୋର' ମା-ଙ୍କୁ ତୁମେ ଭଲଭାବେ ଚିହ୍ନିନାହିଁ କନକ, ତାଙ୍କର କ୍ଷମାରେ ତୁମର ସବୁ ଅପରାଧ କେଉଁଆଡ଼େ ଲୋପ ପାଇଯିବ ।

କନକ କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ । ଅଜିତ୍‌ର ବାହୁ ଦ୍ୱୟର ଆବେଷ୍ଟନୀ ଭିତରେ ବୁକୁରେ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ପିଲାଙ୍କ ପରି ।

ମହାକାଶର ତଳେ ବସି ଅଜିତ୍ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା । କନକ କାନ୍ଦୁ—ଯେତେ ଦୁଃଖ ଯେତେ ଆନନ୍ଦ ସବୁ ଏହି ଅଶ୍ରୁବନ୍ୟାରେ ଧୌତ ହୋଇ ନିର୍ମଳ ହୋଇ ଉଠୁ କନକ !

× × × ×

ସକାଳର କଅଁଳିଆ ଖରା କାଚ ଝରକା ବାଟ ଦେଇ ଘର ଭିତରେ ଆସି ପଡ଼ିଲା ।

ଅପରେଶନ୍—ଥିଏଟରରୁ ଟାଓ୍ୱେଲ୍‌ରେ ହାତ ପୋଛୁ ପୋଛୁ ବାହାରି ଆସିଲେ ସର୍ଜନ । ବାହାରେ ଅସ୍ଥିର ଭାବେ ଅଜୟ ପାଦ ପଦଚାରଣ କରୁଥାଏ । ସର୍ଜନଙ୍କୁ ଦେଖି ତାଙ୍କ ପାଖରେ

ଆସି ଠିଆହେଲେ ସେ । କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ, କେବଳ ଶଙ୍କିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଫୁଟି ଉଠିଲା ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ।

ସର୍ଜନ କହିଲେ—ବାଁ-ପାଖର ପଞ୍ଜରାଟିକୁ କାଢ଼ିଦେବାକୁ ହେଲା । ଗୁଳି ଯଦି ଆଉ ଅଧଇଞ୍ଚ ତଳକୁ ଆସିଥାନ୍ତା, ଫୁସ୍ ଫୁସ୍‌କୁ କଣା କରି ଦେଇ ଥାନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ।

କମ୍ପିତ କଣ୍ଠରେ ବିଜୟ କହିଲା—ବଞ୍ଚିବାର ଆଶା ଅଛି ତ ?

ଟାଓ୍ୱେଲ୍ ଖଣ୍ଡିକ ନର୍ସର ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ ଡାକ୍ତର କହିଲେ—ପେସେଣ୍ଟର ଶରୀରରୁ ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ରକ୍ତ ବାହାରିଛି, ଏଥିରେ ଆଶା କରିବା କଥା ନୁହେଁ । ତେବେ ଡାକ୍ତରମାନେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଶା ରଖିଥାନ୍ତି ।...ତାପରେ ନିଜ ମନକୁ-ମନ କହିଲେ—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ମନେହୁଏ, ପେସେଣ୍ଟ କେବଳ ମନର ଜୋର ହେତୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବିତ ରହିଛି ।

ବିଜୟ ପାଏ ହଠାତ୍ ପାଗଳଙ୍କ ପରି ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା —ଡକ୍ଟର, ଆଜି ଉପରବେଳା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଯେପରି ଭାବେ ହେଉ ବଞ୍ଚାଇ ରଖନ୍ତୁ । ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପିଲା ଆସୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ସେ ଯେପରି ଦେଖି ପାରିବେ ।

ଆକାଶ ଆଡ଼େ ହାତ ଦେଖାଇ ଡାକ୍ତର କହିଲେ—ଆପଣଙ୍କର ଅର୍ଜି ବଡ଼ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପାଖରେ ପେଶ୍ କରନ୍ତୁ—ସେ କେଜାଣି ଶୁଣିଲେ ଶୁଣିବେ ।

ଦିନ ତିନିଟା ବେଳେ ବିନୋଦର ଚେତନା ଆସିଲା । ଭୀଷଣ ଭାବେ ଅସ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ସେ, କିଏ ଯେପରି ମଝିରେ ମଝିରେ ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡକୁ ତାର ସଙ୍କୋଚରେ ଚିପି ଧରୁଛି । ନିଶା ଜୋର ହେତୁ ଗଭୀର ଅବସାଦରେ କ୍ଲାନ୍ତଭାବେ ପଡ଼ିଥାଏ

ସେ । ନିଦ୍ରା-ଜାଗରଣର ଚେତନା ଭିତରେ ହଠାତ୍ ସେ ଶୁଣି ପାରିଲା, ପରିଚିତ ମଧୁର କଣ୍ଠରେ କିଏ ଯେପରି ଡାକୁଛି—ବାବା···

ଆଖି ସେ ଖୋଲିଲା ନାହିଁ । ପୁନର୍ବାର ସେ ଶୁଣିପାରିଲା—ବାବା···ବାବା···

ଡାକଟି ଆହୁରି ନିକଟରୁ ଆହୁରି ପରିଷ୍କାର କଣ୍ଠରେ ଶୁଣାଗଲା ଏଥର ।

ଜୋରକରି ଆଖି ଦୁଇଟି ଖୋଲି ଚାହିଁଲା ବିନୋଦ—ରକ୍ତହୀନ ପାଣ୍ଡୁର ମୁହଁଟି ସହସା ଆନନ୍ଦରେ ଝଲ୍‌ମଲ୍ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସାମନାରେ ତାର ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ସୁଲତା ଓ ଅତନୁ ତାର ଅତି ନିକଟରେ ଠିକ୍ ହାତ ପାଖରେ । ତାହା ହେଲେ ସେମାନେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ।

କଅଁଳ-କଣ୍ଠ ଅତନୁର ଶୁଣାଗଲା—ଶୋଇଛ କାହିଁକି ବାବା ! ଦେହ ତୁମର ଭଲ ନାହିଁ ?

ରକ୍ତହୀନ ମୁଖରେ ହସର ରେଖା ଫୁଟି ଉଠିଲା—ବହୁଦିନର ଅଭ୍ୟସ୍ତ ଯାନ୍ତ୍ରିକ-ହସ । ଏହି ହସଟି ଯେପରି ସକାଳର ପ୍ରଥମ-ଆଭା, ମାୟା ମମତା ଓ ସ୍ନେହୋଜ୍ଜ୍ୱଳମୟ ।

ହସି କହିଲା—ଦେହ ଭଲ ନଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଲଅଛି ।

ଅତନୁ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲା—ତାହା ହେଲେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଘରକୁ ଯିବ ଚାଲ···

—ଯିବି···ହସି ହସି କହିଲା ବିନୋଦ ।

—ଆଉ ପଳେଇଯିବ ନାହିଁ ତ ?

—ନା···

ଭାରି ଖୁସି ହୋଇ ଅତନୁ ତାର ନରମ-ଗାଲଟିକୁ ବିନୋଦର ମୁହଁ ଉପରେ ରଖି କହିଲା—କେବେ ଯିବ ?···

ରହି ରହି କଥାଗୁଡ଼ିକ କହିଲା ବିନୋଦ—ତୋ ପାଇଁ କଣ ଆଣିଛୁ ଜାଣୁ ଅତନୁ ?

ଆଗ୍ରହରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଗଲା ଅତନୁର ମୁହଁଟି—କଣ ଆଣିଛ, ଦେଖେ—

ବେଡ୍‌-ପାଖରେ ମିଟ୍‌-ସେଫ୍‌ ଉପରେ ଗୋଟିଏ କାଗଜର ବାକ୍ସ ରହିଥିଲା । ଇଙ୍ଗିତରେ ସୁଲତାକୁ ତାହା ଆଣିବା ପାଇଁ କହିଲା ବିନୋଦ । ସୁଲତା ନେଇଆସି ଅତନୁ ହାତରେ ଦେଲା ।

ଲାଇନ୍‌-ପକ୍କା ଗୋଟିଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ରେଲଗାଡ଼ି ।

ତଳେ ବସି ପଡ଼ି ଅତନୁ ଗାଡ଼ିଟିରେ ଚାବି ଦେଲା । ଗାଡ଼ିରେ ଚାବିଦେବା ମାତ୍ରେ ଘର୍‌ ଘର୍‌ ହୋଇ ଲାଇନ ଉପରେ ଚାଲିଲା ଗାଡ଼ିଟି ।

ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା ଅତନୁ—ଗାଡ଼ି କେମିତି ଦୌଡ଼ୁଛି ଦେଖ, ବାବା……

ନର୍ସ ଆସି ବାଧାଦେଲା ଅତନୁକୁ । ବିନୋଦ କହିଲା—ପ୍ଲିଜ୍‌ ସିଷ୍ଟର, ତାକୁ ଖେଳିବାକୁ ଦିଅ……ତାପରେ ସୁଲତା ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ବସ……

ଛୋଟ ଟୁଲ୍‌ଟି ଉପରେ ବସିଲା ସୁଲତା । ଆଖି ଦୁଇଟି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା—ବର୍ଷଣୋନ୍ମୁଖୀ ଆକାଶ ପରି ଭାରି ହୋଇ ରହିଛି ଯେପରି ।

ବିନୋଦ କହିଲା—ଅତନୁକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ତୁମକୁ ଡାକିଛି, ସୁ— । ତୁମକୁ କେବେ ଭଲ ପାଇ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଅତନୁକୁ ମୁଁ ଖୁବ୍‌ ଭଲପାଏ । ସେଇଥିପାଇଁ ତାକୁ ତୁମ ହାତରେ ଦେଇଗଲି ।

ଦୁଇ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ି ବିନୋଦର ଗାଲ ଦୁଇଟି ଭିଜିଗଲା ।

ବିନୋଦ ପୁନର୍ବାର କହିଲା—ତିନିବର୍ଷ ଆଗରୁ ଅତନୁକୁ ଯଦି ପାଇଥାନ୍ତି ତାହାହେଲେ ଜୀବନଟା ମୋର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ବଦଳି ଯାଇଥାନ୍ତା । ଅତନୁର ମା ବୋଲି ତୁମକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଇଥାନ୍ତି । ସନ୍ତାନ ଏପରି ପଦାର୍ଥ ସୁଲତା, ମୃତ୍ୟୁ-ଦ୍ୱାରରେ ଗୋଡ଼ଦେଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ସୁଦ୍ଧା ଇଚ୍ଛାକରେ ।

ବିନୋଦର ବିଛଣାରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜି ସୁଲତା ଫୁଲି ଫୁଲି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । କଣ କହିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଉଥିଲା ବିନୋଦ, କିନ୍ତୁ ମୁହଁରୁ କଥା ବାହାରିଲା ନାହିଁ । ବୁକୁର ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେତୁ ଆଖି ଦୁଇଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ବୁଜି ହୋଇ ଆସିଲା ।

ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଗାଡ଼ିଟି ଚାଲୁ ଚାଲୁ ହଠାତ୍ ଅଟକି ଗଲା । ଆଣ୍ଠୁମାଡ଼ି ବସି ଅତନୁ ଗାଡ଼ିଟିରେ ଚାବି ଦେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଚାବି ମୋଡ଼ିବା ସମୟରେ ଖଟ୍ କରି ଗୋଟାଏ ଶବ୍ଦ ହେଲା, ଲାଇନ୍ ଉପରେ ଇଞ୍ଜିନ୍‌ଟିକୁ ରଖିଦେଇ ଅତନୁ କହିଲା—ରେଲଗାଡ଼ି ଆଉ ଚାଲୁନାହିଁ, ବାବା !

ବିନୋଦ ପାଖରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ପାଇ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ମୁଖରେ ସେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା ସୁଲତା ପାଖରେ ।

ସମାପ୍ତ

ନଂ..........
ତା..........

ବରଣୀୟ ଲେଖକଙ୍କ ସ୍ମରଣୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥ !

ଉପନ୍ୟାସ		ମଳୟ ସିରିଜ	
ମାନସୀ	ଟ ୨ ୮	ଶତ୍ରୁ ଘେର	ଟ ୧ ୫
ଜନରବ	ଟ ୧ ୪	କାନ୍ତା	ଟ ୧ ୪
ଜୀବନ ଜଳେ	ଟ ୧ ।	ସାହୁ	ଟ ୧ ୪
ଫାଶୀ	ଟ ୧ ।	ମୃତ୍ୟୁ ପୁରୀର ସ୍ୱପ୍ନ	ଟ ୧ ୫
ଭାଇ ଭଉଜ	ଟ ୧ ।	ଅନୁରାଧା	ଟ ୧ ୪
ଆସିଥିଲ ଅଭିମାନିନୀ	ଟ ୨ ୮	ରହସ୍ୟମୟୀ	ଟ ୧ ୪
ପ୍ରେମ ପଥେ	ଟ ୨ ୮	ତିମିର ତନୟା	ଟ ୧ ୫
ସାଗର ସଙ୍ଗମେ	ଟ ୧ ୪	**ଗଳ୍ପ**	
ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ ଉପନ୍ୟାସ		ଶିଖା	ଟ ୧ ୮
ମିଡ୍‌ନାଇଟ୍ ହୋଟେଲ	ଟ ୧ ୪	ସୃଷ୍ଟିର ସ୍ୱପ୍ନ	ଟ ୦ ୫
କଳା ରାତିର ସଇତାନୀ	ଟ ୧ ।	ଛିନ୍ନ ମେଘ	ଟ ୧ ୮
କାଳକନୀର ବିଭିଷିକା	ଟ ୧ ।	**ନାଟକ**	
କଙ୍କାଳର ଅଭିଯାନ	ଟ ୨ ୮	ତୁଠ ପଥର	ଟ ୧ ୫
ଅଶରୀରୀର କାରସାଦି	ଟ ୨୪୵	ଯଥା ନଳସ୍ୟ ଦମୟନ୍ତୀ	ଟ ୧ ୫
ଜାପାନୀ ଡାକୁ	ଟ ୧ ୫	ଦୀପାଳୀ (ଶିଶୁ ଗଳ୍ପ)	ଟ ୦ ୪

—ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ସାହିତ୍ୟ ସଂସାର

ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ ଜନିତ ବିପଦରୁ

ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ

ଉତ୍କଳ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ସମବାୟ ଫାର୍ମାସି ଲିମିଟେଡ୍

ଆସିକା (ଜି: ଗ.)

ର

ଡ଼ଃ ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟ ମକରଧ୍ୱଜ ଏବଂ କର୍ପୂର

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଘରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ

ଅନୁପାନ ଭେଦରେ ବୟସାନୁକ୍ରମେ ସମସ୍ତ ରୋଗରେ ଅବ୍ୟର୍ଥ ମହୌଷଧ । ବ୍ୟବହାର ବିଧି ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟତମ ଶାଖା ଏଜେନ୍‌ସି କିମ୍ବା ଅମ୍ଭ ବୃହତ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତୁ । ଚିକିତ୍ସା ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ଅମ୍ଭର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାଖାରେ କିମ୍ବା ହେଡ଼ ଅଫିସରୁ ପାଇ ପାରିବେ

Printed & Published by Mahendra Kumar Behera
at Nababhart Press, Cuttack-2